ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ

ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ

ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ

ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ

೨೦೦೮

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಲಾಲ್‌ಭಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು

Tulu Kavyo
An analytical essay on Tulu Poetry (in Tulu Language) by
Dr. Vasanthakumar Perla
Programme Executive
All India Radio
Mangalore - 575 004

Published by
Karnataka Tulu Sahithya Academy
Lalbagh, Mangalore - 575 003
Tel : 0824 2459389

Pages : 80

© : **Karnataka Tulu Sahithya Academy**

First Published : 2008

ಬೆಲೆ : ರೂ. 25-00

ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ
ಆಕೃತಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್
ಕೆ. ಎಸ್. ರಾವ್ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು - 575 001
ದೂರವಾಣಿ : 0824 2443002

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಪಾತೆರ

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲುಲ - ತಿರ್ಲ್‌ದ ಸಾಹಿತ್ಯಗೊಂಜಿ ಕಾವ್ಯೊಡ್ ಐತ ಮಲ್ಪುನಿ ಎಂಚಾಂದ್ ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ ಇಂಬೆರಡ ಕೇಂಡಿನೆಕ್ 'ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ' ಇನ್ಪಿ ಬೂಕುನ್ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ಡ್ ಮುಡೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಅರೆ ಪಾತೆರೊಡೆ ಪನ್ಪುನಿಯಾಂಡ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಪಳಂತುಳು, ನಡುಗಾಲೊದ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಆಧುನಿಕ ತುಳು ಇನ್ಪಿ ಮೂಜಿ ಭಾಗೊಡ್ ಆಯಿ ಬದಲಾವಣೆ, ಆ ಬದಲಾವಣೆಡ್ ಆಯಿ ಪೊರ್ಲುನ್ ಒತ್ತ್ ಒತ್ತ್‌ದ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ತೆರಿಪಾದೆರ್.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾ ಬಾಸೆದೆದುರುಡುಲಾ ಪಂಥೊಗ್ ಉಂತೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತಿನ ಬಾಸೆ ಆಂಡಲಾ, ಜನಮಾನಿಲೆ ಅಭಿಮಾನದ ಕೊರತೆಡ್, ತನ್ನ ಭರ್‌ಮುನ್ ಕಲೆವೊಂದುಂಡಲಾ, ಅಂಚನೆ ಬಾಸೆಗ್ ಪಿರಾಕ್‌ದಕುಲು ಕಟ್ಟಿನ ಐಸಿರೋ ಅಂಚನೆ ಒರಿದ್‌ಂಡ್, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಲುಲಾ ಬರೊಂದುಂಡು.

ಈ ಕಾವ್ಯೊದ ಪೊರ್ಲುನು ಜನಮಾನಿಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಬೇಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ ಮೇರ್ ಈ ಬೇಲೆನ್ ಓದುನಕ್ಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಪಿಲೆಕೊ ಬರೆದ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಎತ್ತಾದೆರ್. ಆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಅಂಚನೆ ಈ ಒಂಜಿ ಕೃತಿನ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿ ಆಕೃತಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ಸ್‌ದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಯಮ್.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್
ಗುರ್ಕಾರ್

ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊ

ಇತ್ತೆ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುನ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರ್ ೬೦೦ ವರ್ಸೊದ ಇತಿಹಾಸ ಉಪ್ಪುನ ತುಳು ಅಭಿಜಾತ ಕಾವ್ಯೊದ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಚಿಪೊದ ಪೊಸ ಕಾವ್ಯೊದ ಒಂಜಿ ಸಮೀಕ್ಷೆನ್ ಮಲ್ಪಿಯರ ಈ ಕೃತಿಟ್ಟ್ ಯಾನ್ ಪುಣೆರ್‌ದೆ. ಜಾನಪದ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಅಭಿಜಾತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಡ್ಲಾ ತುಳು, ಮಲಯಾಳೊಡ್ದು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಇನ್ನಿನವು ಲಭ್ಯ ಕಾವ್ಯಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ ಆಧಾರೊಡು ನಮಕ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುನ ಸಂಗತಿ. ಉಂದು ತುಳುತ್ತ ಪಿರಾಕ್‌ನ್‌ಲಾ ಪೆರ್ಮೆನ್‌ಲಾ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗೇ ಮೆರೆಪ್ಪಾವುನ ಒಂಜಿ ಇಸಯೊ.

ಪದಿಮೂಜೆಡ್ದ್ ಪದಿನ್ಯೆನನೇ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟ, ಪಳಂತುಳುತ್ತ ಸಂದರ್ಬೊಡು ತುಳುಕಾವ್ಯೊದ ಸುದೆ ದಿಂಜ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಸುಮಾರ್ ಪದಿನಾಜನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದಿಂಚಿ ಅಯಿತ್ತ ಪರಿಪ್ಪು ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿನವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯೊ. ಬೊಕ್ಕ ಅವು ತರೆದೆರ್ಪಿಯರ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲೊ ಬರೊಡಾಂಡ್. ಪಳಂತುಳು, ನಡುಗಾಲೊದ ತುಳು, ಆಧುನಿಕ ತುಳು ಈ ಮೂಜಿ ಹಂತೊಡ್‌ಲಾ ತುಳುಕಾವ್ಯೊ ಪಡೆಯಿನ ರೂಪಾಂತರೊ, ಅಯಿತ್ತ ಉಲಸತ್ತ್ವೊ ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆನ್ ಒಂಜಿ ಬೀಸುನೋಟೊಡು ತೋಜಿಪ್ಪಾಯರ ಮೂಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ ಎಲ್ಯ ಆಂಡಲಾ, ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಐಸಿರೊ ತುಪ್ಪೆ ತುಪ್ಪೆಯಾದ್ ದಿಂಜೊಂದುಪ್ಪುನ್ಯೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಒಂಜಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟೊಡು ಆಯಿತ್ತ ಪರಿಪ್ಪು ಕಮ್ಮಿಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಇತ್ತೆ ಕುಡ ಒಸರ್ ದಿಂಜ್‌ದ್ ಪರಿಪ್ಪಿಯರ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಅಮುರ್ತೊ ಕಾವ್ಯಪ್ರಿಯೆರೆಗ್ ಸಂಪು ಕೊರಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕುವೆ.

ತುಳುಕಾವ್ಯೊದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಸಮಗ್ರವಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಆವೊಂದುಪ್ಪುನವು ಉಂದೊಂಜಿ ಕಡೀರ್‌ದ ಬೇಲೆ. ಈ ಕಜ್ಜೊನು ಯಾನ್ ಸಂತೋಸೊಡೇ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಈ ಜಬಾವುದಾರಿನ್ ಎಂಕ್ ಕೊರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಗ್‌ಲಾ ಅಯಿತ್ತ ಸದಸ್ಯೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಪೆ. ಓದುಗೆರಾಯಿನ ನಿಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಮಂಗಳೂರು ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
5-1-2008.

ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ

ತೆನ್ಕಾಯಿ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಸುದೆಡ್ದ್ ಬಡಕ್ಕಾಯಿ ಕಲ್ಯಾಣಪುರ ಸುದೆಮುಟ್ಟದ ಭೂಭಾಗೊನು ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಪ್ರದೇಶೊನು ಕಾಲಾಂತರೊಡು ಬಂಗ, ಅಜಿಲ, ಚೌಟ, ಮಾಯಿಲ, ಬಲ್ಲಾಳ ದುಂಬಾಯಿ ಮಾಂಡಲಿಕೆರ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮೊಕ್ಲೆಡ್ 'ತೌಳವಾಧೀಶ್ವರ'ರಾಯಿನ ಕುಂಬಳೆದ (ಮಾಯಿಪ್ಪಾಡಿ) ಅರಸೆರ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಕಾನಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳುಕಾವ್ಯೊಲಾಯಿನ ಕಾವೇರಿ, ಭಾಗವತೊ, ದೇವೀಮಹಾತ್ಮೆ (ಗದ್ಯಕಾವ್ಯೊ) ದುಂಬಾಯಿ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ ಓಲೆಗರಿತ್ತ ಪ್ರತಿ ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆಡ್ ತಿಕ್ಕಿನವು ಈ ಪಾತೆರೊಗು ಇಂಬುಕೊರ್ಪುಂಡು. 'ಕ್ಷತ್ರೈಕ ಚೂಡಾಮಣಿ' ಇನ್ಪಿನ ಬಿರುದುದ ಕುಂಬಳೆ ಜಯಸಿಂಹ ಅರಸೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 10ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಬರೆಪ್ಪಾಯಿ ಕಾವ್ಯರೂಪೊದ ಒಂಜಿ ಶಾಸನ ಕಾಸರಗೋಡು ಮುಟ್ಟ ತಳಂಗೆರೆಡ್ ತಿಕ್ಕಿನವು ಅಕುಲೆನ ಆಡಳಿತ ಭದ್ರತಿಗೆಗ್ ಸಾಕ್ಷಿ (ಉಂದು ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆಡ್ ಉಂಡು). ಕ್ರಿ.ಶ. 12-13ನೇ ಶತಮಾನೊಗು ಸೇರ್ದಿನ ಅನಂತಪುರೊತ್ತ ಶಿಲಾಶಾಸನ ತುಳುಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪುನೈಡ್ದಾವರೊ ಆ ಕಾಲೊಡು ತುಳುಬಾಸೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯೊಗು ಬೈದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಬಾವಿಪ್ಪೊಲಿ. ಕುಂಬಳೆದ ಅರಸೆ ಜಯಸಿಂಹೆ (ಕವಿಸಿಂಹ) ಮೊಗ್ರಾಲು ಪುತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮೊದ ತೆರಿಗೆದ ಪಣವುನು ಅನಂತಪುರೊತ್ತ ದೇವೆರೆಗ್ ದಾನಕೊರಿನ ಸಂಗತಿ ಆ ಶಾಸನೊಡು

ಉಂಡು (ಮುಗ್ಗೇರೆರೆನ ಪುತ್ತು[1] ಇತ್ತಿನ ಊರು ಮೊಗರಾಲು ಪುತ್ತೂರು. ಬಾಕುಡೆರ್ ಇತ್ತಿನ ಊರು ಬಾಡೂರು. ಮಾಯಿಲೆರ್ ಪ್ರಾಬಲ್ಯೊಡು ಇತ್ತಿನ ಜಾಗೆಗ್ ಮಾಯಿಲಂಕೋಟೆಂದ್ ಪುದರಾಂಡ್). ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಮುಗ್ಗೇರೆರ್, ಮಾಯಿಲೆರ್, ಬಾಕುಡೆರ್ ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆಡ್ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಮೊಕ್ಲೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಲೆರ್‌ಂದ್ ಪಣೊಲಿ. ಬೋಂಟೆ ಬೆನ್ನಿ ಜೀವನಶೈಲಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಚರಣೆ ಆರಾಧನೆಲೆಡ್ ನೆಲಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಸ್ತ್ ಅಂಶೊಲು ಮೊಕ್ಲೆಡ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಒರಿದ್ ಬತ್ತಿನೈನ್ ತೂವೊಲಿ.

ಕ್ರಿ.ಶ. 18ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಕುಂಬಳೆದ ಶೇಡಿಕ್ಕಾವುದ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬೆ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಪ್ರಸಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಲ್ತೆ. ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬೆ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ಲಾ ತುಳು ಕೀರ್ತನೆನ್ಲಾ ಬರೆತೆ. ಆಂಡ ಅವು ಅಚ್ಚಿ ಆತಿಜ್ಜಿ. ಆಯೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸುಮಾರ್ ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಬಿಕ್ಕುಲು ಆ ಪರಿಸರೊಡು ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಸುಮಾರ್ ನೂತಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆನ್ ಅಕುಲು ಬರೆಯೆರ್. ಉಂದೊಂಜಿ ದಾಖಲೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಲೆದ್ ಬರೊಡಾಂಡ ಅರಸ್ತಾನೊದ ಬೆರಿಸಾಯ ಬೋಡು. ಕುಂಬಳೆದ ಅರಸೆರ್ ಸ್ವತಃ ಬರೆಯೊಂದು, ಬರೆಪುನಕುಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರೊಂದು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬುಲೆಪಾಯೆರ್‌ಂದ್ ಪಣೊಲಿ. ಕುಂಬಳೆದ ಅರಸುಲೆನ್ ಬುಡ್‌ಂಡ ವಿಟ್ಲದ ಅರಸುಲು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಲೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರಿನವು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.[2]

ಅರಸ್ತಾನೊದ (ಪ್ರಭುತ್ವೊದ) ಬೆರಿಸಾಯೊಡು ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆಪುಂಡ ಜನೊಕ್ಕುಲೆನ ನಡುಟು - ಜನಮಾನಿಲೆನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೊಡು - ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಪುಂಡು. ತುಳುಕು ಜನಮಾನಿಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯ ಎಡ್ಡೇನೆ ತಿಕ್ಕಿನೆಡ್ದಾವರೊ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ

---

1. ಪೊಸತ್ತ್ ಸಬುದೊಡ್ದು 'ಪುತ್ತು' ಪನ್ಪುನ ಪದನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ನನೊಂಜಿ ವಾದೊಲಾ ಉಂಡು (ಪೊಸತ್ತ್> ಪೊಸ್ತು > ಪುತ್ತು). ಮಧ್ವವಿಜಯೊದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನೊಡು "ಕುದಿಪುತ್ತೂರು' (ಕುದಿ=ಕುದ್ಯ; ಎಲ್ಯ) ಪನ್ಪುನ ಪ್ರಯೋಗ ಬರ್ಪುಂಡು. ಉಂದು ಮೊಗ್ರಾಲ್‌ಪುತ್ತೂರು ಆದುಪ್ಪುಂದು ಪೇಜಾವರೊದ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ ತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದೆರ್ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್‌ಗ್ ಪಂಡೇರ್‌ಗೆ. ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಅಯಿನ್ ಕಾಸರಗೋಡುಡ್ದು ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕೇರಳೊಡುಪ್ಪುನ ಚೆರ್ವತ್ತೂರು ಆದುಪ್ಪುಂದು ಊಹೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆಂಡ ಮುದ್ದು, ಬಂಗಾರ, ಚಿನ್ನ, ಪುತ್ತೊಳೀಂದ್ ಪುರು ಬಾಲೆಲೆನ್ ಮೋಕೆಡ್ ಲೆಪ್ಪುನೆಡ್ದಾವರೊ ಪುತ್ತೊಳಿ ಪಣ್ಪುನ ಪುದರ್ ಕ್ರಮೇಣ ಪುತ್ತು (ಪುತ್ತು ಇತ್ತಿನ ಊರು ಪುತ್ತೂರು) ಆದುಪ್ಪಿಯರಲಾ ಇಯಾವು.
2. ಇಟ್ಟೆಲ್‌ದ ಡೊಂಬ ಅರಸುಲೆನ ಕಾಲೊಡು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಬೆರಿಸಾಯ ಒದಗ್‌ದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪ ಆಸ್ಥಾನ ಕವಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಬಾಯಾರ್ ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ಪಂಚವಟಿ', 'ವಾಲಿ ಸುಗ್ರೀವೆರೆ ಕಾಳಗೊ' ತುಳುತ್ತ ಸುರೂತ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊ ಆದುಂಡು.

ಸೃಷ್ಟಿ ದಿಂಜ ಆತ್‌ಂಡ್. ಬೆನ್ನಿ ಬೇಸಾಯೊದ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಪಣ್ಪುನ ಉರಲ್ ಕಬಿತೊ ಬಾಯ್ದೆರೆಯಾದ್ ಮಸ್ತ್ ರಚನೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಡಪ್ಪುನಗ, ಗಾಡಿ ದೇರುನಗ ಪಣ್ಪುನ ಉರಲ್, ನಟ್ಟಿದ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ನೇಜಿ ನಡ್ನಗ ಪಣ್ಪುನ ಕಬಿತೊ, ನೇಜಿ ದೆಪ್ಪುನಗ ಪಣ್ಪುನ ಸಂಧಿ ಅಥವಾ ಪಾಡ್ದನ, ಮರ್ಯಾಲೊಡು ಉರು ಆನಗ ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊರ್ತುರ್ ಕಳೆಯರ ಪಣ್ಪುನ ಎದ್ರ್‌ಕತೆ ಅಜ್ಜಿಕತೆ ಗಾದೆ ನಲಿಕೆದ ಪದೊಕುಲು, ಭೂತೊಗು ಪಣ್ಪುನ ಪಾರಿ, ಮದಿಪು, ಭೂತೊದ ಅಭಯದ ಪಾತೆರೊ - ಇಂಚ ತುಳುಟ್ಟು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಕದಿಕೆ ತಮೆಲುನಾತ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಯರ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಜನಸಮೂಹೊಡ್ದು ತಿಕ್ಕಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹೊನೇ ಕಾರಣ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಎಲ್ಯ ಗಾತ್ರೊ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವೈಪರೀತ್ಯೊ, ಅಯಿತ್ತೊಟ್ಟುಗು ತುಂಡರಸೆರೆನ ನಾನಾ ನಮುನೆದ ಮಿತಿ - ದುಂಬಾಯಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಡ್ದಾದ್ ತುಳುಟ್ಟು ಅಭಿಜಾತ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಸೃಷ್ಟಿ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದಾತ್ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಸಂಶೋಧನೆಲೆಡ್ ಇತಿನೇಟ ತಿಕ್ಕಿನ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ತೂಂಡ ತನ್ನ ಮಿತಿಟ್ಟೇ ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಅಭಿಜಾತ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಯಿನವು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

ತುಳುತ್ತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯೊಲಾಯಿನ ಕರ್ಣಪರ್ವ, ಕಾವೇರಿ, ಭಾಗವತೊ, ದೇವೀಮಹಾತ್ಮೆ (ಗದ್ಯಕಾವ್ಯೊ), ಮಹಾಭಾರತ ಗ್ರಂಥೊಲೆನ್ ನಾಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಳಿರಿಗ್ ಕನತ್ತಿನವು ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್. ನಾಟಿವೈದ್ಯೊದ ಒಂಜಿ ಗ್ರಂಥೊನುಲಾ ಆರ್ ನಾಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ದೆರ್. ಎಡನೀರು ಮಠೊಟುಪ್ಪುನ ಅವು ನನಲಾ ಬೊಳ್ಳಿರ್‌ಗ್ ಬೈದಿಜ್ಜಿ.

13-14ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ತುಳುಟು ಪ್ರೌಢ ಕಾವ್ಯಗ್ರಂಥೊಲು ಬರಿಯರ ಸುರುವಾಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವೈಪರೀತ್ಯೊಡ್ದಾವರ ಅವು ಒರಿದ್ ಬತ್ತ್‌ದಿಜ್ಜಿ. ಇತ್ತೆ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಪ್ರಾಚೀನವಾಯಿನವು ಹರಿಯಪ್ಪ ಪನ್ಪುನ ಕವಿ ಬರೆತಿನ 'ತುಳು ಕರ್ಣಪರ್ವ'. ಉಂದು ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ ಓಲೆಗರಿತ್ತ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಒಟ್ಟುಗೇ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಮಹಾಭಾರತ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಅಕೇರಿಡ್ ಉಂದೇನ್ಲಾ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಉಂದು ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಕಾವ್ಯಾಂದ್ ಗೇನೊಗು ಬತ್ತಿನೆನೇ ಅಕೇರಿಗ್.[3] ಆಂಡ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗ ತ್ರುಟಿತವಾದ್ ಪೋದು ತಿಕ್ಕಿನವು ಒಂಜಿ ಭಾಗ ಮಾತ್ರ. ಅಯಿತ್ತ ಆಧಾರೊಡು ಕೆಲವೊಂಜಿ ಅಂಶೊಲು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪ:

ಹರಿಯಪ್ಪೆ ಪಂಡ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸು ಇಮ್ಮಡಿ ಹರಿಹರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1379-

---

3. ತುಳು "ಕರ್ಣಪರ್ವೊ'ದ ಕೆಲವು ಓಲೆಗರಿಲೆನ್ ಅವೇ ಉದ್ದ ಅಗಲೊದ "ಮಹಾಭಾರತೊ' ಓಲೆಗರಿತ್ತ ಅಕೇರಿಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಅವು ಒಂಜೇ ಕಾವ್ಯೊ ಆದುಪ್ಪೊಡೂಂದು ಓದೊಂದು ಪೋಯಿನ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರೆಗ್ ಅಕೇರಿಗ್ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಅವು ಬೇತೆ ಕಾವ್ಯೊದ ಭಾಗೊ ಆದುಪ್ಪುಂದು ಅನುಮಾನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಜಾಸ್ತಿ ಗೇನೊ ಕೊರುದು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುನಗ "ಕರ್ಣಪರ್ವೊ' ಬೇತೇಂದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್.

1404); ಉಂದೆತ್ತ ಸೂಚನೆ ಅರುಣಾಬ್ಜ ಕವಿನ ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊಡು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅರುಣಾಬ್ಜೆ ಹರಿಯಪ್ಪನ್ ಇಂಚ ನೆನೆತೊನುವೆ:

ಹರಿ(ಯ)ಪ್ಪಾ ನೃಪತೀ ತಾ
ನರಸಾರ್ಸ್ವೇ ರಾಜ್ಯೋಮಿನ್
ಪರಿಪಾಲಿತ್‌ಪ್ಪಾ ಭಾರತೊಂಟ್‌ತ್ತೋಂಪೆ
ತೆರಿತ್ ಸಂಭವ ಪರ್ವೊ
ಮರುಣಾಬ್ಜೇ ವಿರಚೀತೆ
ಧರಣೀಟುತ್ತಮೆರ್ ಮಾನಿಪುಕ್‌ಣಾಂದೊ?

(ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊ, ಸಂಧಿ-1, ಪದೊ-13).

ಸಮಗ್ರ ಭಾರತ ಕತೆಟ್ಟ್ ಹರಿಯಪ್ಪೆ ಮನ ಸೋಲ್ತಿನ ಭಾಗೊ ದಾನಶೂರೆ ಆಯಿನ ಕರ್ಣನ ಕಥೆ:

ಭಾರತ ಕಥೆತುಳ್ಳೈ
ಸಾರಾಯೊಮಾ ಉಳ್ಳ
ಸೂರ್ಯನಂದನ ಪರ್ವೊ ಪಣ್‌ಕೇನೆಂದೆ
ವಾರಿಜಾಸನ ಭಾರ್ಯೆ-
ನೇರ ಪ್ರಾರ್ಥಿತೊಳ್‌ಪ್ಪೆ
ಯೀರ್ ನಿತ್ತಿರವೋಡು ರಸನಾಗ್ರಂಟ್|

ಕತೆತ್ತ ಸುರೂಟೇ ಆಯೆ, ತಾನ್ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞೆ, ಹರಿಯಪ್ಪೆ ಪನ್ಪುನ ಪುದರ್‌ದ ಅರಸೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಪನ್ಪೆ. ಸೂರ್ಯನಂದನೆ ಆಯಿನ ಕರ್ಣನ್ ಅರ್ಜುನೆ ಗೆಲ್ದಿನ ಕತೆನ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಾವ್ಯೊ ಆಪಿಲಕ ಬರೆಪೇಂದ್ ಪನ್ಪೆ:

ನೀತಿಜ್ಞೆ ಹರಿ(ಯ)ಪ್ಪೇ
ಭೂತಲಾಧಿಪೆ ತಾನ್
ಭೀತಿಕೊಂಡೆದ್‌ರ್‌ತ್ತೀ ವಿಷಯೊಂಟೆಡ್ಡಾ
ಸೂತನ್ನಂದನ್ ಪಾರ್ಥೇ
ಜೈತೀನಾ ಕಥೆನೀ ಪ್ರ-
ಖ್ಯಾತೋಮಾವ ರೆಚಿಪ್ಪೇರುಡರೀಪುಪ್ಪೆ?

ಸುರೂಟು ಬರ್ಪುನ ಗಣಪತಿ ಸ್ತುತಿ ಇಂಚ ಉಂಡು :

ಭಕ್ತೇರೇ ಪೆರುವುಪ್ಪೀ
ಮತ್ತವಾರಣ ವತ್ತ
ಮುಕ್ತೇರೆ ಹೃದಯಂ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸೋಸ್ಪ್ಪಿ
ರಕ್ತವರ್ಣ ಸ್ವರೂಪಾ

ಶಕ್ತಿಸ್ಸ್ವತ್ತ ಗಜಾಸ್ಯಾ
ಸ್ತ್ವತ್ತೊಡು ಮತಿನೀರೆ ಸುಲಭೊ|

ಭಕ್ತೆರೆನ್ ರಕ್ಷಿಪುನ ಮದ ಇತ್ತಿ ಆನೆದ ಮೋನೆದಾಯೆನೇ, ಮುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗೊಡು ನಡಪುನಕುಲೆನ ಹೃದಯೊನು ಪ್ರಜ್ವಲನೆ ಮಲ್ಪುಂಚಿ ಕೆಂಪು ಮೈ ರಂಗ್‌ದಾಯೆನೇ-ಎಂಕ್ ಶಕ್ತಿ ಕೊರು. ಅಂಚನೇ ಎನ್ನ ಕಾವ್ಯಕರ್ಮ ಸುಲಬ ಆಪಿಲಕ ಸನ್ಮತಿ ಕೊರು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ಪುವೆ.

ಶ್ವೇತಾಬ್ಜ ನಿಲಯೇ-
ಶ್ವೇತಗಾತ್ರೆ ಮನೋಜ್ಞೆ
ಶ್ವೇತಾಚಂದನ ತೃಪ್ತೊಂಟಣಿಯಾ ದೇವಿ
ಶೀತಾಂಶುವದನೆ ಪ್ರ-
ಖ್ಯಾತೋಮಾದೆನ ಕಾವ್ಯೊ
ಭೂತಾಲೊಂಚಡೆಯ ವರ್ಧಿಪವೀ ನಿತ್ಯೊ|

ಬೊಲ್ದು ಕಮಲೊಡು ಉಪ್ಪುನಾಳೇ, ಬೊಲ್ದು ಬಣ್ಣೊದ ಸುಂದರಿಯೇ, ಗಂಧ ಬೊಕ್ಕ ಪೂಕ್ಕುಲೆಡ್ದ್ ಶೋಭಿಪ್ಪುನ ದೇವಿಯೇ, ಚಂದ್ರವದನೇ, ಎನ್ನ ಕಾವ್ಯೊ ಭೂತಳೊಂಟು ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಆಪಿಲಕ ಮಲ್ಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕವಿ ನಟ್ಟೊನುವೆ.

ಕವಿ ರತ್ನಾಕರ ವರ್ಣಿ 'ಭರತೇಶ ವೈಭವ'ಡ್ 'ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಎಂಚ ಪೊರ್ಲಾಂಡೆಂದು ತುಳುವರು ಮೈಯುಬ್ಬಿ ಕೇಳಬೇಕಣ್ಣಾ'ಂದ್ ಪಂಡಿಲಕ ಹರಿಯಪ್ಪೆ 'ಆವಾವೆಂದೆನಾ ಕಾವ್ಯೊಶ್ರಾವೀತುತ್ತಮೆರ್' ಪುಗರುವಿಲಕ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಬೋಡೂಂದು ಪನ್ಪೆ:

ದೇವೇಂದ್ರಾತ್ಮಜೆ ಕರ್ಣನ್
ಭೋವರಂಟ್ ಜಯೀತಿ
ಭಾವೊ ವಿಸ್ತರಿಪುಪ್ಪೆ ತುಳು ಭಾಷೇಟ್
ಆವಾವೆಂದೆನ ಕಾವ್ಯೊ
ಶ್ರಾವೀತುತ್ತಮೆರ್ ಸಂ-
ಭ್ರಾವೀತುಳ್ಳ ತರಂತಿದರ್ಶಿಸ್ಟ್ (ನಿಲ್ಸ್ಟ್)|

ಅಂಶಗಣ ಷಟ್ಪದಿಡ್ ಸುರುವಾಪುನ ಕಾವ್ಯೊ ದುಂಬು ಪೋಯಿಲಕ್ಕನೇ ಮಲ್ಲಿಕಾಮಾಲೆ, ತರಳೆ, ದೀರ್ಘತೋಟಕ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವೃತ್ತೊಲೆಡ್ ಸಾಗುಂಡು. ದುರದೃಷ್ಟ ಪಂಡ, ಈ ಕಾವ್ಯೊದ ದುಂಬುದ ಭಾಗ ಒಂಜಿಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿಜ್ಜಿ.

ಹರಿಯಪ್ಪೆ ಈತೊಂಜಿ ಪ್ರೌಢ ಕಾವ್ಯೊ ಬರೆಯೋಡಾಂಡ ಆಯಗ್ ದುಂಬು ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲು ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪೊಡು. ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಬರೆಯೊಡಾಂಡ ಬಾಸೆಲಾ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆದ ನಡಕ್ಕೆಲಾ ಹದ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಅಯಿತ್ತ ಸೂಚನೆಲಾ ಕರ್ಣಪರ್ವೊಡು ತಿಕ್ಕುಂಡು:

ಮೇದಿನೀ ತುಳೆಯುಳ್ಳ

ಭೂದೇವಾಧಿಪರೆ ಶ್ರೀ
ಪಾದ ಧೂಳಿನಿ ಮೂರ್ಧ್ನಿಟಜಿಯೊಂಡೆಡ್ವಾ
ಆದಿತ ಕವಿಕುಳೆ
[..................]
ನಾದಿತ್ಯಾತ್ಮಜನ ಪಾರ್ಥನ ಸಂಗ್ರಾಮಂ|

ಹರಿಯಪ್ಪಗ್ ದುಂಬು ಆದಿ ಕವಿಕ್ಕುಳು ಆದ್ ಪೋತೆರ್. ಮಹಾಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊದ ಪೂರ್ವಕವಿ ಸ್ತುತಿಟ್ ಗುಡ್ಡೆದರಾಯೆ ಪನ್ಪುನ ಕವಿ ಮೂಜಿ ಕಾವ್ಯೊ ಬರೇತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆ ಮೂಜಿ ಕಾವ್ಯೊಲು 'ರುಕ್ಮಿಣೀ ಸ್ವಯಂವರ', 'ಕೀಚಕವಧೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ಬಾಣಾಸುರ ವಧೆ'. ಅರುಣಾಬ್ಜೆ ತಾನ್ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ನಾಣೆಲ್ತಾಯೆ ಪನ್ಪುನ ಕವಿನ ಶಿಷ್ಯನ ಶಿಷ್ಯೆಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಅಂಚ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ನಾಣೆಲ್ತಾಯೆ ಪನ್ಪುನ ಕವಿ ಅರುಣಾಬ್ಜಗ್‌ಲಾ ದುಂಬುದಾಯೇಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಪುದರ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಯಾಂದಿನ ಒರಿ ಕವಿ 'ಅಂಬರೀಷೋಪಾಖ್ಯಾನ' ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಕಾವ್ಯ ಬರೇತೇಂದ್‌ಲಾ ಅಲ್ಪ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಕನಿಷ್ಠ ರಡ್ಡ್ ರಾಮಾಯಣ ಬರೆತಿನ ಕವಿಕುಳುಳ್ಳೇರ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಪದ್ಯೊದ ಆಧಾರೊಡೇ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು:

ತೆಳಿವುಳ್ಳಾಕುಳು ಭೂಮಿ
ತುಳ್ಳೆ ರಾಮಾಯಣ ಕಾವ್ಯೊ
ತುಳು ಭಾಷೆ ಕವಿಕ್ಕುಳು ವಿಸ್ತರಿತೆರ್ಯೆ ಯೇರ
ಅಳಿಯೇನಾಕುಳೆ ಪಾದ
ನಳಿನೊಂತಾ ಮಧುಪುಣ್ಕೆಯಿಳೆಟ್ಟ್ ಭಾರತಕಾವ್ಯೊ ರಚಿಯಾಪ್ಪುಪ್ಪೆ|

ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಒಟ್ಟುಗು ಲೆಕ್ಕ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳುಟ್ಟು (ಪಳಂತುಳು) ಕಮ್ಮಿ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಪದ್‌ರಾಡ್ ಕಾವ್ಯೊಲು ರಚನೆ ಆದುಪ್ಪೊಡೂಂದು ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಪಳಂತುಳುತ್ತ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಕಾವ್ಯೊ ಅರುಣಾಬ್ಜೆನ 'ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊ'. ಇಂಬ್ಯೆನ ಕಾಲೊ ಕ್ರಿ.ಶ. 1383 ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತೊನು ಆಧಾರವಾದ್ ದೀದ್ ಅರುಣಾಬ್ಜೆ ಭಾರತಕತೆನ್ ಸಂಗ್ರಹಾನುವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಕೆಲವು ಮೈಟ್ ಭಾವಾನುವಾದೊ, ಕೆಲವು ಮೈಟ್ ಸಂಗ್ರಹೊ, ಕೆಲವು ಮೈಟ್ ಸೊತಂತ್ರವಾದ್ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಟ್ಟು 1657 ಪದ್ಯೊಲೆಡ್ ಮಹಾಭಾರತೊದ ಕತೆ ಪನ್ಪೆ. ಬಾಸೆದ ಸೇಬಿ, ಸಗ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ವರ್ಣನೆದ ಐಸಿರೊ ಈ ಕಾವ್ಯೊಡು ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತೊಡು ಉಪ್ಪುನ ಐರಾವತ ನೋಂಪಿದ ಕತೆ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ಪಣ್ಪುನ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಮಲ್ತಿನವು ಅರುಣಾಬ್ಜೆನ ಕೃತಿ. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆನ ಕಾಲೊಗು ತೀರ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತಿನ ಅರುಣಾಬ್ಜೆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ್ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯೊ

ಬರೆಯಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಐರಾವತ ನೋಂಪಿದ ಕತೆ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಐರಾವತ ನೋಂಪಿನ ಕತೆಕ್ಕ್ ಅರುಣಾಬ್ಜೆ ಬೇತೆನೇ ಒಂಜಿ ಸುರ್ಪ ಕೊರ್ಪೆ. ಮೂಲೊಡು ಮೂಜಿ ಸಂಧಿಲೆಡ್ ಐನೂತಐವ ಭಾಮಿನಿಲೆಡ್ ಪಸೆರ್ದಿನ ಕತೆನ್ ಒಂಜೇ ಸಂಧಿಡ್ ನೂತ ಪದಿನೈನ್ ಪದ್ಯೊಲೆಡ್ ಅರುಣಾಬ್ಜೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್ದ್ ಪನ್ಪೆ. ಸಂಧಿ ಸುರುವಾಪಿನ ರೀತಿ, ಮುಕ್ತಾಯೊದ ಕ್ರಮ, ಸಂಧಿದ ಒಟ್ಟು ಗಾತ್ರೊ ಉಂದು ಮಾತ ಆ ಭಾಗೊಗು ಆಯೆ ಕೊರಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆನ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾವುಂಡು.

ಚಿಟ್ಟುಪಾಡಿ ಬೀಡ್‌ದ ಮೂಡಿಲ್ಲಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿಡಂಬೂರ್ ಬೀಡ್‌ದ ನಿಡ್‌ಂಬುರಾರ್ ಪಣ್ಪುನ ಇರ್ವೆರ್ ಅರಸೆರೆನ ಅನುಗ್ರಹೊಡು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಕಮಲೊ ಅರೆಲ್ದ್ ವಿಕಸಿತ ಆವಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕವಿ ಪನ್ಪೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶೊದ ಕೊಡವೂರುಡು (ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಈ ಪ್ರದೇಶೊನು ಕುಡವೂರುಂದು ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್) ಕವಿ ಈ ಕಾವ್ಯೊನು ರಚನೆ ಮಲ್ತೆಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು:

ಕುಡವೂರುಟುದಿಯಿೀತೀ
ಮೃಡರಾಮ ಚರಣಾಬ್ಜಂ-
ತಡಿಟುಳ್ಳಾ ಪೊಡಿ ನಿಂಜೊ ಮುಡಿತೊಂಡ್
ಉಡರೀಪುಪ್ಪೆನ್ ಕಾವ್ಯೊ-
ಮುಡೆಟೆಂಕೊಂಜುಡವು ವ-
ರ್ತಡೆಪಂತೀ ಪರಿಶೇ ರಕ್ಷಿಪಿಲೆ ಸ್ವಾಮಿ (ಸಂಧಿ-1, ಪದೊ-3).

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆಡ್ದ್ ಕಾವ್ಯೊದ ವಸ್ತು ಬೊಕ್ಕ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಗೆತೊಂಡೆಲಾ ವರ್ಣನೆಲೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿರೂಪಣೆಡ್ ಅರುಣಾಬ್ಜೆ ಸ್ವಂತಿಕೆ ತೋಜಿಪ್ಪಾಪೆ. ತುಳುತ್ತ ಒಂಜಿ ಸೊತಂತ್ರ ಕಾವ್ಯೊ ಆದ್ ತನ್ನ ಕಾರ್‌ಡ್ ಉಂತುನ ಯೋಗ್ಯತೆನ್ 'ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊ' ಪಡೆದ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸಬಿ, ರಿತಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸೊತಂತ್ರತೆನ್ ಉಂದು ತೋಜಿಪ್ಪಾವುಂಡು.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆನ ಕತೆಡ್ದ್ ಭಿನ್ನವಾದುಪ್ಪುನ ಅರುಣಾಬ್ಜೆನ ಐರಾವತೊ ನೋಂಪಿದ ಕತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು:

ವೇದವ್ಯಾಸೆರೆ ಉಪದೇಶ ಪ್ರಕಾರೊ ಗಾಂಧಾರಿ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಆನೆನ್ ಮಲ್ಪಾದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವಲ್. ಮಾತ ಬಂಧುಲೆಗ್‌ಲಾ ಹೇಳಿಕೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಕುಂತಿಗ್ ಇಜ್ಯಾಂಡ್. ಉಂದೆಡ್ದ್ ಆಲೆಗ್ ತಡೆಯರ ತೀರಂದಿ ಬೇಜಾರ್ ಆಂಡ್.

ಮುಕೊ ಕೋಡ್‌ಸ್ಟ್ ದುಃಖಿತ್ ಪಾಡಿತೆರ್ ಕುಂತೀ ಭಗವೇತಿ
ಶಿಖಿನಂದೊ ಮುರೀಪ್ಪರು ಬಂಜಿಟ್‌ತ್ತ್ ಶೋಕಾಗ್ನಿಯುದೀತ್
ಸುಖೊ ಮಾಜಿರ್‌ತಳಾಗಿ ತುಡೆಂಗ್‌ಸ್ಟ್‌ಲಾ ಗಾಂಧಾರಿ ಸಮರ್ಥೆ
ಸಖಿ ಕೂಳಿದನೆತ್ತೆನ ಬಾಲೆಕುಳೇ ಬಲೊ ಕುಂದ್‌ಸ್ಟ್‌ಣೇನ್ಯಾ

ಪಾಂಡವೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆನ ದುಕ್ಕೊಗು ಕಾರಣ ಕೇಂಡೆರ್. ಕುಂತಿ ಪಂಡೊಲು. ಅಪಗ ಅರ್ಜುನೆ ಕೋಪೊಡು 'ನಿಕ್ಕ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಆನೆ ದಾಯೆ? ಯಾನ್ ಇಂದ್ರೆನ ಐರಾವತೊನೇ ತರ್ಪುಡಾತ್ ಕೊರ್ಪೆ' ಪನ್ಪೆ:

ಇಂದ್ರನ್ ಗಜರಾಜನ ಕಲ್ಪಕೊಮಾ ಸುರದೇನುವಿ ಕೂಡ
ಮಂದೀಪನೆ ತರ್ಪೊವೆ ಚೂಲೆ ನಮಾ ರಾಜಾಂಗಣಂ ಕಾವ
ಸಂದೇಹಿಪನೇ ಸುರೆರಾ ನರೆರಾ ಬಹುಮಾನಿಪಿನಂದೊ
ಅಂದಾಕವುನೆಪ್ಪುಟ ಮಿತ್ತ್‌ಕೆನಾ ಬಿರು ಪತ್ತಯೆನೆಂದೆ

ಈತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಇಂದ್ರಗ್ ಒಂಜಿ ಓಲೆ ಬರೆದ್ ಅವೆನ್ ಒಂಜಿ ಪಗರಿದ ಪಿರಾವುಗು ತಿಕ್ಕಾದ್ ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಬುಡಿಯೆ. ಇಂದ್ರೆ ಪಗರಿಗ್ ತಿಕ್ಕಾಯಿನ ಓಲೆನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಓದಿಯೆ. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಐರಾವತೊ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಕಾಮಧೇನು, ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೊ, ಸತ್ತಿಗೆ, ಆಯುಧೊ, ದಾಸೀ ಜನೊಕುಲು ಮಾತಲಾ ಕಡಪುಡುತು ಕೊರೊಡೂಂದು ಬರೆತುಂಡು. ಅಯಿಕ್ ಇಂದ್ರೆ "ವ್ಯೊಮಂಕಾ ಪೃಥಿವೀಕ ತೆರ್ವಟೆ ತಾನೆ ಆಕವಡ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಓಲೆಗ್ ಜವಾಬು ಕೊರ್ಪೆ.

ಅಯಿಕ್ಕ್ ಅರ್ಜುನೆ ಸ್ವರ್ಗೊಡ್ದು ಬೂಮಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ಪಗರಿದ ಮುಟ್ಯಲ್ಲ್ ಮಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆ. ಆ ಮುಟ್ಯಲ್ಲ್‌ಡ್ ಐರಾವತೊದ ಒಟ್ಟುಗು ಇಂದ್ರೆನ ಸಮಸ್ತ ಭಂಡಾರೊಲಾ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕುಂತಿ ಮೀದ್ ಮಡಿಕುಂಟು ತುತ್ತುದ್ ಪಲ್ಲಂಕಿಡ್ ಕುಲ್ಲೊಂದು ಗಾಂಧಾರಿಗ್ ಪಣಿಯರ ಪೋಪಲ್. ಉಂದು ಸವತಿಯೆರ್ನ ಮಚ್ಚರೊದ, ಪೈಪೋಟಿದ ಸ್ವಭಾವೊಗು ಒಂಜಿ ರೂಪಕಾತ್ಮಕವಾಯಿನ ಕತೆ. ಆಂಡ ಈ ಭಾಗೊಡು ಅರುಣಾಬ್ಜೆ ಉಂದೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಜನಪದ ಕತೆತ್ತಲಕ ಸ್ವೋಪಜ್ಞವಾದ್ ಪಣೋಂದು ಪೋಪೆ.

ಪುರಾಣ ಕತೆಕ್ಲು ವಾಚನ ಮಲ್ಪಿಯರ ಉಪ್ಪುನವು. ಒರಿಯೆ ಪಣೊಡು; ಬಾಕಿ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಕೇನೊಡು. ಶ್ರಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಡ್ ಬತ್ತಿನ ಪುರಾಣಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಪಣೆಯರ್ಲಾ ಕೇನಿಯರ್ಲಾ ಭಾಗ್ಯ ಬೋಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಪುಣ್ಯ ಬರ್ಪುಂಡುನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಆ ಫಲಶ್ರುತಿತ ಪದ್ಯ ಇಂಚ ಉಂಡು:

ರಾಯ ಕೇಳಿಲನೀ ಕಥೆ ಮನಭಕ್ತಿಟಾಪ್ಪುದ್‌ಸ್ವೋರ್ಪಿನಿನ್ ಶ್ರೀಯ
ಸೌಖ್ಯೊದು ಯಶಸ್ ಶೋಭನೊ ಸಂಪದೊಂಕುಳು ಸೇರುವೋ
ಪ್ರಿಯೊಮಚ್ಯುತ ಕೇಪಳಾಯಟ ಹರ್ಷಿತ್ ತುಣೆಸ್ಪ್‌ಪೆರ್ ಸೇರು
ಅಂತ್ಯತೆಟಾಯೆ ಶ್ರೀ ಹರಿಟೂಡ ಕೂಡುವೆ ನಿಶ್ಚಯಂ |

ಈ ಪದ್ಯೊಡು ಈ ಕಥೆನ್ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾದ್ ಕೇಂಡಿನಾಯಗ್ ಶ್ರೀ ಸೌಖ್ಯೊ ಯಶಸ್ಸ್ ಮಂಗಳೊ ಸಂಪತ್ತು ಸೇರುನವತ್ತಾಂದೆ ಅಚ್ಯುತಗ್ ಆಯಟ ಏಪೊಲಾ ಸಂತೋಸುಲಾ ಸಂತೃಪ್ತಿಲಾ ಉಪ್ಪು, ತನ್ನ ಅಂತ್ಯಕಾಲೊಡು ಆಯೆ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪಡೆಪೆ ಪನ್ಪಿ ಫಲಶ್ರುತಿ ಉಂಡು.

ಅರುಣಾಬ್ಜೆ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯೊಡು ದಿಂಜ ಪೊಸ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆ.

ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಮಾರ್ಕೊೇಲು (ಪ್ರತಿಬಾಣ; ಮರುಪಗರಿ), ಪಜಿಪೋದೆರ್ (ಅಜ್ಞಾನಿಲು), ಕಾಟಾಳೆರ್ (ಕಿರಾತೆರ್), ಕಾಟಗ್ನಿ (ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚು) ದುಂಬಾಯಿ ಪದೊಕ್ಕುಲೆನ್ ತೂಪೊಲಿ.

ಅರುಣಾಬ್ಜೆನ ವಸಂತಋತು ವರ್ಣನೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ನಾಟುವಿಲಕ ಉಂಡು. ವಸಂತೆ ಬನ್ನಗ ಚಳಿಗಾಲ ಪೋಂಡು, ಸಿಕೆ ಸುರುವಾಂಡ್, ಮಂದಾನಿಲ ಬೀಜ್‌ದ್ ದೊಂಬು ಬೂರ್‌ನಗ ದೈಮುದೆಲುಲು ಚಿಗುರ್‌ಂಡ್:

ಸೀತೊ ಪೋಸ್ಪ್ವಣ್ ಮೆಲ್ಲ
ಜಾತೊ ಮಾಸ್ಪ್ವಣ್‌ದಾಗೊ
ಕಾತ್‌ಟಾಸ್ಪ್ವಣಪೇಕ್ಷೆ ಮರಕೆಯ್ಯಾ |
ಆತಪಾ ಕಿರಣೊಂಕು
ಆತಲಾ ಪೊಡಿಯಾಯೊ
ಭೂತಲೊಂಟ್ ವಸಂತೆರ್ ತನ್ನಾಪೂ ||

ಅರುಣಾಬ್ಜೆನ 'ತುಳು ಮಹಾಭಾರತೊ' ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆನ ಕೃತಿತ್ತ ಪಡಿನಿರೆಲಾಂಡಲಾ ಬಾಸೆ ವರ್ಣನೆ ಬೊಕ್ಕ ಕತೆತ್ತ ಪರಿಸರೊದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದವೇ ಆದುಂಡು.

ಪಳಂತುಳುಟ್ಟುಪ್ಪುಣ ನನೊಂಜಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಕೃತಿ 'ತುಂಗ ಕುಲೊಂತಾ ವಿಷ್ಣು' 17ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಬರೆಯಿನ 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ'. ಉಂದೆನ್ನಾ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರೇ ನಾಡ್‌ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಈ ಅಪರೂಪೊದ ಕೃತಿ ಮಧೂರುದ ಶರಳಾಯೆರ್ನ ಇಲ್ಲಲ್ ಅರೆಬರೆಯಾದ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. 1984ಟ್ ಉಂದೆನ್ ಕುಡಲದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ'ಡು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಸಬುದೊಲು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಲು, ವ್ಯಾಕರಣ ರೂಪೊಲು ಉಲ್ಲ. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪ್ರಾಚೀನ ರೂಪೊನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ಪಿಯರ, ದ್ರಾವಿಡ ಪರಿವಾರೊಡು ತುಳುಬಾಸೆದ ಸ್ಥಾನೊನು ನಾಡ್‌ಪತ್ತಿಯರ ಅಂಚನೇ ಮೂಲದ್ರಾವಿಡದ ರೂಪೊ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ಪಿಯರ ಉಂದು ಅಮೂಲ್ಯವಾಯಿನ ಆಧಾರಗ್ರಂಥವಾದುಂಡು.

ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಗವತೊಡು 12 ಸ್ಕಂಧೊಲು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಒಟ್ಟುಗು 18 ಸಾವಿರೊ ಶ್ಲೋಕೊಲು ಉಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಚಾಟುವಿಠ್ಠಲನಾಥೆ ಬರೆಯಿನ ಭಾಗವತೊಡು ಸುಮಾರ್ 12 ಸಾವಿರೊ ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಲು ಉಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಈ ರಡ್ಡ್ ಭಾಗವತೊನ್ನಾ ದುಂಬು ದೀದ್, ಅಯಿನ ಆಧಾರೊಡು ಬರೆಯಿನವು ತುಳು ಭಾಗವತೊ. ಆಂಡ ತುಳು ಭಾಗವತೊಡು ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕಿನವು ಮೂಜಿ ಸ್ಕಂಧೊ ಮಾತ್ರ.[4] ಈತೆಗೇ ಸುಮಾರ್ ರಡ್ಡ್ ಸಾವಿರೊ ಪದ್ಯೊಲೆನಾತ್ ಮಲ್ಲೆ ಉಂದು ಬುಲೆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಕನ್ನಡೊಡು ಹಳಗನ್ನಡ ಇತ್ತಿಲಕ ಈ ಕಾವ್ಯೊಡು ಗಳಸಿನವು ಆ ಕಾಲೊದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ತುಳು. ಉಂದೆನ್ 'ಪಳಂತುಳು' (ಪರತ್ತ್‌ತುಳು) ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದೆರ್. ಈ ಕೃತಿ ಆ ಕಾಲೊದ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಗು ಅನುಸಾರವಾದ್ ತುಳುಟ್ಟ್ ಬರೆಯಿನ ವಿಸ್ತಾರವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ವರ್ಣಕ ಕಾವ್ಯೊ.

ತುಳುಬಾಸೆಡ್ ಉಂಡೊಂದು ಈ ಕೃತಿನ್ ಏರ್ಲಾ ಸಸಾರ ಮಲ್ಪಿಯರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ವಿಷ್ಣುತುಂಗೆ ಪಣ್ಪೆ:

ವೇದೊಂಕುಳೆ ಸಾರೊ ಪಿನ್‌ಪ್ಪಿಜನೋ ತುಳು ಭಾಷೆಂದುವೆಂದ್
ಖೇದೀಪ ನನೇಪ್ಪೊ ಪಡು ಸೂಕ್ಷಿಪುಟಾ ತೂ ವಹ್ನಿಯೆನ್‌ಪ್ಪೀ |
ವಾದಂತುಳೆಯುಂಡಾ ವಿಕಲ್ಪಮತೀಯಯೆನಂದೊಮೆ ನಿತ್ಯೊ
ಶ್ರೀ ದೇವಕಿನಂದನ ಲೀಲೆಕುಳೀ ಕತೆಕೋರ್ತ್‌ಣ್ ಭೇದೊ ||

ಈ ಕಾವ್ಯೊ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಉಂಡೊಂದು ವೇದಸಾರೊನು ತೆರಿನ ಜನೊಕುಳು ಸಸಾರ ಮಲ್ಪ್ಯರ ಬಲ್ಲಿ. ಬಾಸೆ ಒವ್ವಾಂಡ ದಾನೆ? ಅಯಿಟ್ಟ್ ನೆಗತ್ತ್‌ತೋಜುನ ಅರ್ತೊ ಮುಖ್ಯ. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು 'ವಹ್ನಿ' ಪನ್ಪಿನೈಕ್ ತುಳುಟ್ಟು 'ಸೂ'ಂದ್ ಪನ್ಪೊ, ಆತೇ. ಸಬ್ದೊ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಂಡ ವಸ್ತು, ಅರ್ತೊ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಯರ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡೋ? ಅವ್ವೇ ರೀತಿ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪುನಿ ಸಿರಿಕಿಷ್ಣದೇವೆರ್ನ ಕತೆ. ಕತೆಕ್ಕ್ ಭೇದೊ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ವಿಷ್ಣುತುಂಗೆ ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆತಿನೈಕ್ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊರ್ಪೆ.

ವಿಷ್ಣುತುಂಗೆನ ಕಾಲೊಡು ತುಳುಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಸುರುವಾತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ನಮ ಗ್ರಹಿಪ್ಪೊಲಿ. ಆಯೆನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡೊ ಆಂಡಲಾ ತುಳುಟ್ಟು ಆಯೆ 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ' ಬರೆಯಿನೈನ್ ತುಳುವೆರ್ ಪುಗರೊಡು.

'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ'ಡು ಬರ್ಪುನ ಕೆಲವು ಭಾಗೊ ರಸಾರ್ದ್ರವಾದುಂಡು. ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧೊ ಮುಗಿದ್ ಕೃಷ್ಣೆ ದ್ವಾರಕೆಗ್ ಪೋದ್ ಮುಟ್ನಗ, ದೂತೆರ್ ಆ ಸುದ್ದಿನ್ ಉಗ್ರಸೇನಾದಿ ಬಂಧುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾಪುನ ಸಂದರ್ಭೊ ಕಾವ್ಯೊಡು ಇಂಚ ಬೈದ್‌ಂಡ್-

ಯಾದವಾನಿಧಿ ಲ್‌ಂದ್ ವರ್ತೆರ್, ಚಾಣುರಾಂತಕೆ ವರ್ತೆರ್
ಮೇದಿನೀಯಳ ತೀರಡೀಯರೆ ಮಾಂತಿ ವಾಮನೆ ವರ್ತೆರ್ |
ಚೇದಿ ಭೂಪತಿರಾತಿ ವರ್ತೆರ್ ವೇದಗೋಚರೆ ವರ್ತೆರ್

---

4. ಉಂದೆತ್ತ ನವಮ (ಒಂರ್ಬನೇ) ಸ್ಕಂಧೊಡು ಬರ್ಪಿ ಸಂಕ್ಷೇಪ ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆ ಅನಂತರ ವಿಟ್ಲದ ಅರಮನೆಡ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆತ್ತ ಓಲೆಗರಿ ಗ್ರಂಥೊನು ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೊಡು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀತೆರ್. ಈ ಸ್ಕಂಧೊನು ಡಾ. ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜೆರ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಪ್ರಕಾಶನದ ವತೀಡ್ದ್ ಅವು ಅಚ್ಚಿಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್. 75 ತಾಡವೋಲಿಡ್ ಈ ನವಮಸ್ಕಂಧ ಪಸೆರ್‌ದ್‌ಂಡ್. 15 ಅಧ್ಯಾಯೊಲೆಡ್ ಒಟ್ಟು 730 ಪದ್ಯೊಲುಲ್ಲ. ಅಂಚಾದ್, ಶ್ರೀಭಾಗವತೊದ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ ಸ್ಕಂಧೊಲು ಇತಿನೇಟ ತಿಕ್ಕಿಲಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ಒಟ್ಟುಗು ಸುಮಾರ್ 2,750 ಪದ್ಯೊಲು ಶ್ರೀಭಾಗವತೊಡು ತಿಕ್ಕಿಲಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ಬಾಕಿ ಇತ್ತಿನ ಭಾಗೊಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ಉಂದು ತುಳುತ್ತ ಒಂಜಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊ ಆಪಿನೈಟ್ ಸಂಶಯೊ ಇಜ್ಜಿ.

ಮಾಧವೇ ಮಧುಕೈಟಭಾಂತಕೆ ಲ್ಂದ ಮುಟ್ಟಿಟ್ ವರ್ತೆರ್ ||

ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡಿನ ದ್ವಾರಕೆದ ಜನೊ ಕೃಷ್ಣನ್ ಎದ್ಕೊನಿಯರ ತಯಾರಾಪುನವು ಎಂಚ ತೂಲೆ-

ಕೊಂಬು ಕನ್ನಡ ಕಾಳೆ ಚನ್ಕೊಮ ಗೋಮುಖಂ ಪಟಹ ಧ್ವನೀ
ಚಂಬಟೋ ಪದೆ ಡಕ್ಕೆ ಚಾರುಳಿ ಕಂಟೆ ಕೈದುಡಿ ತಾಳೊಮಾ
ಕಂಬು ಕೈಮಣಿ ವೇಣು ವೀಣೆ ಮೃದಂಗ ನಾಗಸರೊಂಕುಳಾ-
ಪಂಬುಧಿ ಧ್ವನಿಟಾವ ಘೋರ್ಣತ್ ಶ್ರೀ ಹರೀಕೆದ್‌ರಾಯೆರ್ |

ಜನೊಕುಲು ಶ್ರೀ ಹರಿಕ್ ಎದುರಾಪುನ ಸಂದರ್ಭೊಡು ವಾ ನಮುನೆದ ವಾದ್ಯ ಪರಿಕರೊನ್ ಉರಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪುನೈನ್ ಕಬಿ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪ್ರಚಾರೊಡುಪ್ಪುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ವಾದ್ಯೊಲೆನ ವಿವರೊ ಮೂಲು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಳೆಡ್ ಈ ವಾದ್ಯ ಪರಿಕರೊಲು ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಉಪಯೋಗ ಆವೊಂದುಪ್ಪುನೈನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ.

ವಿಷ್ಣುತುಂಗೆನ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆ ಕನ್ನಡೊ. ಆಯೆ ತುಳುಟ್ಟು ಕಾವ್ಯೊ ಬರೆಯೆ. ಕವಿ ಮುದ್ದಣನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ ತುಳು. ಆಯೆ ಕನ್ನಡೊಡು ಕಾವ್ಯೊ ಬರೆಯೆ. ಪರಿಸರೊತ್ತ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆಪಿನಕುಲೆಗ್ ಪ್ರಭಾವ-ಪ್ರೇರಣೆ ಎಂಚ ಕೊರ್ಪುಂಡುಂದು ಉಂದೆಟ್ಟ್ ನಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

ಕಾವ್ಯೊಡು ಕವಿನ ಅನುಭವೊ, ಲೋಕಜ್ಞಾನೊ ಎಂಚ ಮೂಡುದು ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೈಕ್ ಮೂಜನೇ ಸ್ಕಂಧೊಡು ಕಪಿಲಮುನಿ ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ವಿರಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗೊನು ಉಪದೇಶ ಕೊರ್ಪುನ ಸಂದರ್ಭೊನು ಉದಾರ್ಮೆಯಾದ್ ಕೊರೊಲಿ.

ತರೆಕುಂಬುವು ಕಣ್ಣ್ ಕುಳಕ್ಕುಳಿಪೂ ಕೆಬಿ ಕೇಳಯೊ ಬುದ್ಧೀ
ತರೊ ತಪ್ಪು ನರಂಬುಲ ಗುಡ್ಡಿಪುನಾ ಕೈಕಾರ್ ಚಳೀಪು |
ಪರು ಜಾರುವು ಪರ್ಬುಕುಳೋಲುವೊನಾ ಯೆಲು ಚೋಜುವು ಮಿತ್ತೇ
ಪರಿಹಾಸಿಪೆರನ್ನೈರ್ ಚೂವುಟಯೇ ಜಾಪಣ್ಕ್ಂಣಕೃಚ್ಚೋ ||

ನರಮಾನಿ ಪುಟ್ಟುನಗ ಬಾಲೆಗ್‌ಲಾ ಅಪ್ಪೆಗ್‌ಲಾ ಆಪುನ ಬಂಗೊ, ಜವನಾದಿಗೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಬಾರುಲು, ಪರಬ್ಬೆ ಆನಗ ಬರ್ಪುನ ಕಷ್ಟನಷ್ಟೊಲು, ಸಂಕಟೊ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ವಿಷ್ಣು ಕವಿ ಪೊರ್ಲುಡು ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಎಲ್ಯೊದ ಕಷ್ಟೊ ನೆನಪುಡು ಒರಿಯುಜ್ಜಿ. ಜವನಾದಿಗೆದ ಕಾಲೊ ಸುಖಸಂತೋಸುಡು ಕರಿಯುಂಡು. ಆಂಡ ಪರಬ್ಬೆ ಆನಗ ಆಯೆನ ಬಂಗ ಬೇಜಾರ್ ಎಂಚ ಇಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೈನ್ ಲಾಯಕ್‌ಡ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆ: ತರೆ ನಡುಗು, ಕಣ್ಣ್ ಗುರಿಕ್ಕ್ ಬೂರ್‌ದು ಮಂಜುಮಂಜಾವು, ಕೆಬಿ ಕೇಣಂದ್, ಬುದ್ಧಿ ವಶ ಉಪ್ಪಂದ್, ನರಂಬುಲು ಸಡಿಲಾದ್ ಸುಕ್ಕು ಬೂರು, ಕೈಕಾರ್ ನಡುಗು, ಕೂಲಿ ಉದುರ್‌ದ್ ಬೊಚ್ಚು ಆವು, ಚರ್ಮೊ ಚೋಲಿ ನೇಲು, ಯೆಲು ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜು - ಇಂಚ ಪರಬನ

ಚಿತ್ರಣೊ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ನಾಟುವಿಲಕ ವಿಷ್ಣುತುಂಗೆ ಕೊರ್ತೆ. ಈ ಕಬಿತೆನ್ ಓದ್‌ನಗ ನಂಕ್ ರಾಘವಾಂಕೆನ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ'ಡ್ ಬರ್ಪುನ ಅಷ್ಟಾವಂಕನ ವರ್ಣನೆ ನೆನಪಾಪುಂಡು.

ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಡು ಬರೊಡಾಯಿನ ಅಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣನೆ, ಶೃಂಗಾರ, ವೀರ, ಕರುಣ, ರೌದ್ರ, ಭಯಾನಕ, ಭೀಭತ್ಸ ದುಂಬಾಯಿ ರಸೊಕ್ಕುಲೆನ ವರ್ಣನೆ ಭಾಗವತೊಡು ಲಾಯಕ್‌ಡ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಸಯ್ಯರಾನಗ ನರಮಾನಿ ಎಂಚ ಆಪೇಂದ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಣನೆ ಇಂಚ ಉಂಡು. ಭೀಭತ್ಸ ರಸೊಕ್ಕು ಉಂದೊಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆ:

ಕುರೆವೂ ಸ್ವರೊಮಂಚಿಪನಿಂಚಿಪನಾ ಶ್ಲೇಷ್ಮೋ ಮಡೆತೊಂಡ್
ವರನೋಳಿತ ಧಾರೆಕುಳುದ್ಭವಿಪೂ ಚಿತ್ತಸ್ವರೊ ಪೋವೋ |
ಕರ್‌ಳ್ ಪಿದೆಯಾವು ಆಪಾನತೆಟೇ ತನು ಮೂಜ ಮುಡಂಕೂ
ಪೆರಿಯಾ ಮಲೊ ತಾನ್ ಪಿನನೇ ಬರುವೂ ಜಾಪಣ್ಕ್‌ಣಸ್ಟಪ್ಪಾ ||

ದೊಂಡೆಡ್ ಕಪ ದಿಂಜಿದ್ ಸ್ವರೊ ಕೇನಂದ್, ಪಾತೆರೊ ವಿವರ ಆವಂದ್, ಕಡೆಬಾಯಿಡ್ ನೋಳಿ ನೋಳಿಯಾದ್ ಎಂಜಲ್ ಒಸರ್‌ದ್ ಬರು, ತಿರ್ತ್ ಸ್ವರೊ ಕೇಂಬು (ತೆರಿಯಂದೆನೇ ಪೂಂಕಿ ಬರು), ಬುಕ್ಕ್‌ನಗ ಪೀಂಕಾಣ್‌ಡ್ ಕರ್ಲ್‌ಲಾ ಪಿದಾಯಿ ಬರು, ಸರ್‍ರೊ ಮೂಜಿ ಡೊಂಕು ಆದ್ ತೋಜು, ತೆರಿಯಂತೆನೇ ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ ಆವು, ಆ ಕಷ್ಟೊನು ದಾದಂದ್ ಪನೊಲಿ? ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಬಿ ಸಯ್ಯರ ಬೂರಿನ ಪರಬನ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುವೆ.

ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನೊದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಪಾಕ ಅಪೂರ್ವ ಮಾಹಿತಿಳೆನ್ ಕೊರ್ಪುಣ ಒಂಜಿ ಕೃತಿ 'ಶ್ರೀಭಾಗವತೊ'. ಮಣಿಪ್ರವಾಳ ಶೈಲಿಡ್ ರಚನೆಯಾಯಿನ ಈ ಕೃತಿ ಒಂಜಿ ಪ್ರಯೋಗ ರೀತಿಡ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಾ ಅಥವಾ ಆ ಕಾಲೊಡು ಅಂಚ ಬರೆಪುನ ಪರಂಪರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ ಪನ್ಪುನವು ಗೊತ್ತಾಪುಜ್ಜಿ. ತುಳುತ್ತ ಬೇತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯೊಲು ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ ನೆಕ್ಕ್ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕು.

ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ತೋಜುದು ಬರ್ಪುನ 'ಉ' ಕಾರ, ಬೊಕ್ಕ 'ಚ' ಕಾರ, ಅಂಚನೇ 'ಸ್ಟ್' ಪಣ್ಪುನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಧ್ವನಿಮಾ ಪ್ರಯೋಗ, ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳುಟು ತೋಜುದು ಬರ್ಪುನ ವಿಭಕ್ತಿ ರೂಪೊಲು, ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗೊಲು ಈ ಕೃತಿಟ್ಟ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುನವು ಭಾಷಾದೃಷ್ಟಿಡ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನಕುಲೆನ್ ಕೈ ಬೀಜ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುಂಡು.

ಕಾಸರಗೋಡು ಪ್ರದೇಶೊಡು ಕೊರಗ್ಗೆರೆಡ 'ಚ' ಕಾರ ಬಳಕೆ ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು (ಬಾಕಿ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ಉಂದು 'ಸ' ಕಾರವಾದ್ ಬಳಕೆ ಆವೊಂದುಂಡು). ತಮಿಳು-ಮಲಯಾಳೊಡು 'ಚ' ಕಾರ ಪ್ರಯೋಗ ಒರಿತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಚಣ್ಣೊ, ಚಟ್ಟುಕೊ, ಚಾವು, ಚಿತ್ತ್, ಚಿದಿಯಾನಿ, ಚುಳಿ, ಚೂ, ಚೆಟ್ಟ್, ಚೋಜು - ಇಂಚ 'ಚ' ಕಾರೊಡ್ದು ಸುರುವಾಪುನ ಮಸ್ತ್ ಶಬ್ದೊಲು ಶ್ರೀಭಾಗವತೊಡು ಉಂಡು.

ಶ್ರೀಭಾಗವತೊಗು ಚಾಟು ವಿಠ್ಠಲನಾಥೆನ ಭಾಗವತದ ಪ್ರಭಾವ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಚಾಟು ವಿಠ್ಠಲನಾಥೆನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿ ಬುಡುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ವೃತ್ತೊಲೆನ್ ಗೆತೊಂದಿನವು ಚೋಜಿಗದ ವಿಚಾರೊ. ಸರಸ್ವತಿನ್ ಸುಗಿಪುನ ಒಂಜಿ ಸಂದರ್ಬೊಡು "ಕಳಹಂಸ ಮಹಾಗತ

ವರ್ಣಶುಭೇ ನಾಳಿನಾಯತ ನೇತ್ರೇ ತುಳುಭಾಷೆ ಕವಿತ್ವೊ ಪ್ರವಾದಿಪುಲೇ ಮಮ ಜುಂಹೆಟ್ ವೆರ್ತ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಣ್ತೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಠತೆ ಬೊಕ್ಕ ಬೆರಣೆರೆ ತುಳುತ್ತ ಪ್ರಭಾವ ನೆಟ್ಟ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಕುಳು (ಅಕುಲು), ತನ್ಕುಳೆ (ಅಕ್ಲ್ನ), ಏನ್ (ಯಾನ್), ವರ್ಪುಣ (ಬರ್ಪುನ), ಮಾಂತೆನ (ಮಾತೆರ್ನ) - ದುಂಬಾಯಿ ಸಬುದೊಲು ತಿಕ್ಕುವ.

ಪಳಂತುಳು ಪ್ರಯೋಗೊಲು ಇತ್ತೆ ನಂಕ್ ಬೇತೆ ವೋಲುಲಾ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಆಂಡ ಕೊರಗ್ಗೆರೆನ ತುಳುಟು ಪರತ್ತ್ ತುಳುತ್ತ ಮಸ್ತ್ ಸಬುದೊಲು ತಿಕ್ಕುವ. ಅಂಚಾದ್ ಕೊರಗ್ಗೆರೆನ ತುಳು ಮೂಲರೂಪೊನು ಒರಿತ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಣೋಲಿ. ಅಂತು, 'ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ'ಡು ಬರ್ಪುನ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ವರ್ಣನೆ, ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗೊಲು ಈ ಕಾವ್ಯೊನು ಎತ್ತರೊದ ಜಾಗೆಟ್ ದೀಪುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಆಸ್ವಣತ್ - ಆತ್‌ಂಡತ್ತಾ, ವೆರ್ತ್ - ಬೆತ್ತ್, ಬೊಕ್ಕ, ಸೂರ್ಯಪ್ರಭೆ ಚೂವಪ ಪೋಕಿ ವಿಧಂ ಲಯೊಮಾಸ್ವಣ ಚೋದ್ಯಂ - ಚೂವಪ = ತೂನಗ, ಪೋಕಿ = ಪೋಪಿನ, ಲಯೊಮಾಸ್ವಣ = ನಾಶ ಆಪಿನ, ಸಭೆ ಮಾಂತೆರ ಚೂಪ್ಪಾ = ಸಬೆಟ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತೂನಗ, ಪಲುವಾದ್ಯರವೊಂಕುಳೆ ನಾದಿಪೊಸ್ಟೇ ಪಿದಯಾಯೆರ್ ಕೃಷ್ಣೆ = ಬಾರೀ ವಾದ್ಯೊದ ಸೊರೊಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣೆ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್, ಭುವನೇಶ್ವರಕೊಪ್ಪಿತ್ ಮುಕ್ತಿ ಪದಂಟಿ ಯೆತ್ತ್ಪ ಸತ್ಯ = ದೇವೆರನ ಅನುಗ್ರಹ ಆದ್ ಈ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಮುಕ್ತಿಪದೊನು ಸೇರುವ, ಯೆತ್ತ್ಪ = ಮುಟ್ಟುವ.

ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡ್‌ಲಾ ವಿಷ್ಣುತುಂಗೆ ದಿಂಜ ಪ್ರಯೋಗೊಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. "ಸುಮಾರ್ ಪದಿಮೂಜಿ ನಮೂನೆದ ವೃತ್ತೊಲೆನ್ ಆಯೆ ತನ ಕಾವ್ಯೊಡು ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ತ್‌ದೆ" ಇಂದ್ ಸಿರಿ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಲ್ಲಿಕಾಮಾಲೆ, ತರಳೊ, ತೋಟಕೊ, ವನಮಯೂರೊ, ಚಿತ್ರಪದೊ ಪನ್ಪಿ ಐನ್ ವೃತ್ತೊಲತ್ತಂದೆ ಆಯೆನೇ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನ ಕೆಲವು ವೃತ್ತೊಲುಲಾ ಈ ಕಾವ್ಯೊಡು ಜಾಗೆ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್.

'ಭಾಗವತೊ' ವಸ್ತು, ವರ್ಣನೆ, ಬೃಹತ್ತು, ಮಹತ್ತುಲೆಡ್ ಕನ್ನಡ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆನ ಕೈತಲುಂತುನ ಒಂಜಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಂದ್ ದೈರೊಡ್ ಪಣೊಲಿ. 'ಶ್ರೀಭಾಗವತೊ' ತುಳು ಬಾಸಾ ಸರಸ್ವತಿನ ಭಂಡಾರೊದ ಬೀಗಮುದ್ರೆನ್ ದರಿತ್‌ದೆತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕೃತಿನ್ಪಿನೈಟ್ ಸಂಶಯೊ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಅವು ಇಡೀ ತಿಕ್ಕಂದಿನವು ತುಳುವೆರೆಗಾಯಿನ ನಷ್ಟೊನೇ ಸರಿ.

ತುಳುತ್ತ ನನೊಂಜಿ ಪರತ್ತ್ ಕಾವ್ಯೊ 'ಕಾವೇರಿ'. ಉಂದುಲಾ ಸರಿಸುಮಾರ್ 17ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ರಚನೆ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕಾವೇರಿ ಸುದೆತ್ತ ಮಹಿಮೆನ್ ಕೀರ್ತಿಪುನ ಈ ಕೃತಿತ ಕರ್ತೃ ಏರ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಜಿ. ಈ ಕಾವ್ಯೊದ ಸುರುತ್ತ ಬೊಕ್ಕ ಅಕೆರಿದ ಐನ್ಯೆನ್ ಅಧ್ಯಾಯೊಲು ತಿಕ್ಕ್‌ದಿಜ್ಜಿ. ಆಜನೆ ಅಧ್ಯಾಯೊದ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಟ್ಟ್ ನಡುಟ್ಟುಲಾ ಅಕೆರಿಡ್‌ಲಾ ಕೆಲವು ಭಾಗ ತ್ರುಟಿತವಾದ್ ಪೋತುಂಡು. ಇತ್ತೆ ತಿಕ್ಕಿನೈಟ್ ಸುಮಾರ್ 240 ಪದ್ಯೊಲುಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲೊದ 'ಕಾವೇರಿ ಮಹಿಮೆ'ಗ್ ಹೋಲಿಕೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಸುಮಾರ್ ಮೂಜನೇ ಒಂಜಿ ಭಾಗ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಣೊಲಿ.

ಈ ಕೃತಿಸ್ 1987ಟ್ ಒಡಿಪ್ಪುದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಕಬಿನ ಮಿತ್ತ್ ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆನ ಪ್ರಭಾವ ದಿಂಜ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಸಂಸ್ಕೃತ ವೃತ್ತೊಲೆಡ್ ಆಯೆ ಕಾವ್ಯೊ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್ದೆ. ಪ್ರೌಢ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊದ ಮಾದರಿಡ್ ತುಳುಟ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಒಂಜಿ ಕಾವ್ಯೊ ಬರೆಯೊಡುಂದು ಆಯೆ ಪುಣೆರಿನವು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

'ಕಾವೇರಿ' ಕಾವ್ಯೊದ ವಸ್ತು ಸ್ಕಾಂದಪುರಾಣೊಡುಪ್ಪುನ ಕಾವೇರಿ ಸುದೆತ್ತ ಕತೆ. ಅವೆನ್ ತುಳುಬಾಸೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವೃತ್ತೊಲೆಡ್ ಕವಿ ಬರೇತೆ. ಕಥೆತ್ತ ವರ್ಣನೆದ ಭಾಗೊಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗೆತೊಂದು ತನ್ನ ಸ್ವಂತಿಕೆನ್‌ಲಾ ತೋಜಿಪ್ಪಾದೆ. ತನ್ನ ಕಾವ್ಯೊನು ಕೆಲಪೆರ್ ಸಸಾರ ಮಲ್ತೆರೆಡ್‌ಲಾ ಸಜ್ಜನೆರ್ ಅರಿಪ್ಪೆತ ಲಕ ದೋಷ ದೂರದೀದ್ ಎಡ್ಡೆ ಅಂಶೊಲೆನ್ ಗೆತೊನುವೆರ್ ಪಣ್ಪುನ ದೈರೊಡು ಆಯೆ ಕಾವ್ಯೊ ಬರೇತೆ.

ಕ್ಷೀರೊ ಸರ್ಕರೆ ನೆಯ್ಯಿವುಂಬೆನಿ ನಿಂಜ ಕೋರ್‌ಸ್ಟ್ ಮಾತುವೀ
ಸಾರೊಮಾಕ್‌ಣ ಮಾಂತ ಚೋರ್‌ಸ್ಟ್ ದೋಷೊ ಸಂಗ್ರಹಿತೊಳ್ಳನಾ |
ಧಾರಿಣೀಟರಿಪ್ಪೇತ ತುಲ್ಯ ಕೆರಾಸ್ಟ್‌ನಾಕುಳು ದೂಷಿಪೀ
ಸಾರೊ ಪಿಸ್ಕಿ ಮಹತ್ತುಕುಳುಂಬೇ ಸಾರೊ ಪಿಂಬೆರ್ ಸತ್ಯೊನಾ ||

ಅರಿಪ್ಪೆಡ್ ಎಡ್ಡೆ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಮಯ್ತ್‌ಂಡ ಕಜವು ಕೊಜಂಟಿ ಮಿತ್ತ್ ಬಾಕಿ ಆದ್ ರಸೊ ಮಾತ್ರ ತಿರ್ತ್ ಜಪ್ಪುವಿಲಕ ಎಡ್ಡೆಂತಿನಕುಲು ರಸೊನು ಮಾತ್ರ ಗೆತೊನುವೆರ್. ಆಂಡ ದುರ್ಜನೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ವಿಷಯ ಕೊರ್‌ಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಗೆತೊನಂದೆ ಹಾಲ್ ಸಂಗತಿನೇ ನಾಡುವೆರ್. ಉಂದು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯೊನು ಟೀಕೆ ಮಲ್ಪುನಕುಲೆಗ್ ಕಬಿ ಕೊರ್ನ ಚಾಟಿದ ಪೆಟ್ಟ್.

ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಯಿಲಕ್ಕನೇ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯೊ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಉಂಡು, ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ ಕವಿ ಪಣ್ತೆ : "ಕಂರ್ಬು ಸೇವಿತಿನಂದೊಮಿೊ ಕಥೆ ಮಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತತಿರಮ್ಯೊನಾ". ಆಂಡ ಈ ದುಂಬುದ ಭಾಗೊ ತಿಕ್ಕಂದೆ ನಂಕ್ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರಾಪುಂಡು. ಏಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯೊದ ಸುರೂಟು ಕವಿ ಬರೆತಿನ ಒಂಜಿ ಶಿವಸ್ತುತಿ ಇಂಚ ಉಂಡು:

ಕೆಂಜೆಟೆಟ್ ಚಂದ್ರಮನ ಗಂಗೆನ ಧರೀತ್
ಕಂಜುಳೆಯ ಶೂಲೊ ಮರಿಕಂಕಣೊ ಕರೊಂಟ್ |
ನಿಂಜ ಭಸಿತಂ ತುಡೆತ್ ಚಾರ್ತುಡೆಕ್ ಚರ್ಮೊ
ಧನಂಜಯಟ ಮುಷ್ಟಿ ಪಡೆಕೊಂಡಿ ಜಯಶಂಭು ||

ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಬರ್ಪುಣ ವರ್ಣನೆ, ಪದಮೈತ್ರಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಡಕವಾದ್ ಒಂಜಿ ಚಿತ್ರೊನು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಸಂತೋಸ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಈ ಕಾವ್ಯೊಡು ಬರ್ಪುಣ ನರಕವರ್ಣನೆದ ಒಂಜಿ ಪದ್ಯೊ ಇಂಚ ಉಂಡು-
ಮಲ್ಲದಬ್ಬಣೊ ಮೂಕ್‌ಕೊಡ್‌ಸ್ಟ್ ಅಗ್ನಿಟ್ ಚುಡಿಯಾಕುಳು

ಫುಲ್ಲಿತ್ ಫುಲು ವಾರೊ ಮರ್ದಿತ್ ಮರ್ದಿತ್ ಭಟಮಾರ್ಕುಳು |
ಮಲ್ಲನಾಯಿತ ಮಧ್ಯೊಂಟೇ ಒಯಿತೌರ್ತ್ ಪ್ರೇತವ ರಾಜನಾ
ಇಲ್ಲಕೊಂಡೊಸ್ಟ್ ನುಂಬಟಾಕೊಸ್ಟ್-ಸ್ಟ್ಂದ! ಕೊಂಡತೊಮೆಂದೆರ್ ||

ಯಮದೂತೆರ್ ಪಾಪಿ ಜನೊಕುಲೆನ ಮೂಂಕುಗು ದಬ್ಬಣೊ ಸುರಿವೆರ್. ಸೂ ಪೊತ್ತಾದ್ ಸುಡುವೆರ್. ಗುದ್ದುಗುದ್ದುದ್ ಪೊಲಿಪುವೆರ್. ಮಲ್ಲಮಲ್ಲ ತುಚ್ಚುನ ನಾಯಿಲೆನ ನಡುಟು ಒಯ್ತೊಂದು ಪೋವೆರ್. ಅಕೆರಿಗ್ ಯಮರಾಜನ ದುಂಬುಗು ಕೊಂಡುಪೋದು "ಇಂದ ಕನತ್ತೋ" ಪಂಡೇರ್‌ಗೆ!

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆ ಬರೆಯಿನ "ವೇದ ಪುರುಷನ ಸುತನ ಸಹೋದರನ..." ಪನ್ಪಿ ಪದ್ಯೊದ ರೀತಿಡೇ ಈ ಕವಿಲಾ ಒಂಜಿ ಪದ್ಯೊ ಬರೇತೆ:

ಸಂಧ್ಯೊಟುದ್ಭವಿತ್ತ್ತ್ಣಾರೆನ ಕಂದ ವಾಕ್ಸುಧೆ ಸೇವಿತ್
ಬಂಧನಂ ಕಳೆಸ್ವಾತ್ಮ ಸನ್ಮತಿ ಸಂಧಿತೀ ಪಿತಭಾರ್ಯೆನಾ |
ಬಂಧುಮಿತ್ರನ ಪುತ್ರಜ್ಯೇಷ್ಠನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿನಿ ಧ್ಯಾನಿತ್
ಗ್ರಂಥೊಮೀ ರಚಿಪುಪ್ಪೆ ಲೋಕೆರೆ ಬಂಧನಕ್ಷಯೊಂಕಾಸ್ಟ್ತ್ ||

ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿನ್ ಧ್ಯಾನ ಮಲ್ತೊಂದು ಜನೊಕುಳೆನ ಕಷ್ಟ ಕಳೆವರ ಈ ಕಾವ್ಯೊನು ರಚನೆ ಮಲ್ಪುವೆಂದ್ ಆಯೆ ಪಂಡೊನ್ತೆ.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆನಲಕ ಈ ಕವಿಗ್‌ಲಾ ರೂಪಕೊ ಬೊಕ್ಕ ಉಪಮೆದ ಮಿತ್ತ್ ವ್ಯಾಮೋಹ ಎಚ್ಚ. "ಎಣ್ಣೆಮುಟ್ಟ್‌ಸ್ಪಿ ಸೀಗೆ ತಂದೊಮೆ", "ಬೀಯೊಂಕುಳೆ ತನ್ನೆಮಿರೇ ಕೊಳ್ಕೀ ಪರಿಶೆ", "ನಾಡ್ ಸಂಚರಿತ್‌ಪ್ಪುಕೀ ನಿಧಿ ಡಕ್ಕೆಣಂದೊಮೆ", "ಶ್ವಾನಕೆಡ್ಡ ಸುಗಂಧೊ ಚೂಪೊಸ್ಪೀ ಪರಿಶೆ" ದುಂಬಾಯಿ ಪಾತೆರೊಲು ಕಾವ್ಯೊದ ದಿಂಜ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಪಳಂತುಳುತ್ತ ನನೊಂಜಿ ಕೃತಿ ದೇವೀಕತೆ (ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ). ಉಂದು ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಪುರಾಣೊದ ದೇವೀಮಹಾತ್ಮೆದ ಆಧಾರೊಡು ಬರೆಯಿನ ಒಂಜಿ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯೊ. ಉಂದೆನ್ ಬರೆಯಿನ ಕಬಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತೆನ್ಕಾಯಿಡುಪ್ಪುನ ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲೂಕುದ ಹರಿಪುರ (ಪುಲ್ಲೂರು) ಗ್ರಾಮೊದ 'ತೆಕ್ಕಿಲ್ಲಾಯ' ಕುಲೊತ್ತ ಒರಿ ಕಬಿ ಆದಿಪ್ಪೊಡೊಂದ್ ಉಂದೆನ್ ನಾಡ್ದ್ ಪತ್ತಿನ ಸಿರಿ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಊಹನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಬಳಕೆ ಆಯಿನ ಬಾಸೆದ ಆಧಾರೊಡು ಉಂದು 'ಭಾಗವತೊ' ಬೊಕ್ಕ 'ಕಾವೇರಿ'ಡ್ದ್‌ಲಾ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕೃತಿ ಆದಿಪ್ಪೊಡುಂದು ತೋಜುಂಡು. ತುಳು ಪದ್ಯೊಕಾವ್ಯೊಲು ರಚನೆ ಆಪುನೈಕ್ ದುಂಬು - ಪೂರ್ವರಂಗ ತಯಾರಿದಲಕ - ಇಂಚ ಗದ್ಯಕಾವ್ಯೊಲೆನ ರಚನೆ ಆದುಪ್ಪಯರ್ಲಾ ಯಾವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಊಹನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

'ದೇವೀಮಹಾತ್ಮೆ'ದ ಗದ್ಯಶೈಲಿದ ಒಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆನ್ ಮೂಲು ತೂವೊಲಿ:

"ಯೆಲೆ ಮಹಾಭಾಗ್ಯೊಳ್ಳಂಚಿತ್ತೀ ಸುರಥ ಚಕ್ರೇಶ್ವರ| ವಿಷಯ ಗೋಚರೊಂಟ್‌ಳಂಚಿತ್ತೀ ಜೀವರಾಸಿಕ್‌ಳೆಕ್ ಜ್ಞಾನಾಕ್‌ಣಸ್ದ್ ಸರ್ವೇರೆಕ್ ಲಸ್ಟ್ಂಡ್|

ವಿಷಯೊಂಕುಳಾಸ್ಟ್ವನವು ಜಾತಿಭೇದೊಮಿನಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪ್ರಾಪಿಪ್ಪೊ| ಶಿಲು ಜೀವರಾಸಿಕುಳು ದಿವೊಂಟ್‌ಪ್ಪ ಅಂದೇರ್ಕುಳು ಆಸ್ಟ್ವನವು| ಶಿಲು ಜೀವರಾಸಿಕುಲು ರಾತ್ರಿಟ್‌ಪ್ಪ ಅಂಧೇರ್ಕುಳಾಸ್ಟ್ವನವು| ಅಂಚನೆ ಬೇತೆಲ ಶಿಲು ಪ್ರಾಣಿಕುಳು ದಿವೊಂಟ್‌ಲ ರಾತ್ರಿಟ್‌ಲ ಸಮಾನೊಮಾಸ್ಟ್ಳಂಚಿತ್ತೀ ದೃಷ್ಟಿಕುಳುಳ್ಳವು| ಕೇವಲೊ ಜ್ಞಾನಾರ್ಕ್‌ಣಸ್ಟ್ ಆಕ್‌ಳೆಕ್‌ದ್ದಿ| ಮನುಷ್ಯೇರ್ಕುಳಾಸ್ಟ್ನಾಕುಳು ಜ್ಞಾನಿಕುಳಂದ್ ಸತ್ಯೊಮೆ| ಅಂದಾವುಟಲ ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನಾರ್ಕ್‌ಣಸ್ಟಾಕ್‌ಳೆಕ್‌ದ್ದಿ| ಆ ಕಾರಣೊಂತಾವ ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಮೃಗಾದಿಕುಳು ಸಮಸ್ತೊಲ ಜ್ಞಾನಿಕುಳಂದ್| ಮನುಷ್ಯೇರ್ಕುಳೆ ಜ್ಞಾನಾರ್ಕ್‌ಣಸ್ಟ್ ಪಶುಪಕ್ಷಿಕುಳೆಕಾತ್| ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಮೃಗಾದಿಕುಳೆ ಜ್ಞಾನಾರ್ಕ್‌ಣಸ್ಟ್ ಮನುಷ್ಯೇರ್ಕುಳೆಕಾತ್| ಉಭಯ ಕುಲೊಂಕ್‌ಳೆಕ್‌ಲ ಜ್ಞಾನಾರ್ಕ್‌ಣಸ್ಟ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ| ಪಕ್ಷಿಕುಳು ಜ್ಞಾನಿಕುಳಂದಾವುಟಲ ತಂಕ್ ಬಡವುಟಾವ ಕೂಡ್‌ತ್ನವು| ತಂಕ್‌ಳೆಕ್‌ಳ್ಳ ಬಾಲೆಕ್‌ಳೆನಿ ರಕ್ಷಿಪೊಡುನ್‌ಪ್ಣಂಚಿತ್ತೀ ಮೋಹೊಂತವ ತಂಕ್‌ಳೆಕ್‌ಳ್ಳ ತೊಂಡೊಂಕ್‌ಳೆಟ್ ಧಾನ್ಯೊ ಮುದೆಲಾಯಿ ಆಹಾರೊಂಕ್‌ಳೆನಿ ಕೊಂಡತ್‌ಕೊಳ್‌ಸ್ಟ್ ರಕ್ಷೀಪ್ಪೊ| ಅಂಚಿತ್ತಿ ಪಕ್ಷಿಕ್‌ಳೆನಿ ಶೂಲ|...."

ಸುಮಾರ್ ನಾನ್ನೂದು ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ತುಳು ಬಾಸೆ ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್ಂದ್ ಉಂದೆನ್ ಓದ್ನಗ ತೆರಿದ್ ಬರು. ಪಳಂತುಳುತ್ತ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗೊಲು ಇತ್ತೆದ ಬ್ಯಾರಿ ಬಾಸೆಡ್ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬಾಸೆದ ಪರಸ್ಪರ ಆದಾನ ಪ್ರದಾನೊಡು ಜನೊಕುಲು ಸಂಸರ್ಗೊಗು ಬತ್ತಿನ್ಯೆನ್ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನೊದ ಆಧಾರೊಡು ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಈ ಕಾವ್ಯೊಡುಪ್ಪುನ ಕೆಲವು ಪದ ಪ್ರಯೋಗೊಲು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುಂಡು:

ಸ್ಟ್ಂಡು = ಉಂಡು (ಉಂದು, ಇದು), ಶಿಲು = ಕೆಲವು, ರಾತ್ರಿಟ್‌ಪ್ಪ = ಇರ್ಲ್ಡ್ ಉಪ್ಪುಣ, ಅಂದಾವುಟಲ = ಅಂಚಾಂಡಲ, ಶೂನಾಪುಕ = ತೂನಗ, ಎವಳ್‌ಪ್ಪ = ಒಲ್ಪ, ರಕ್ಷಿಪೊಡುನ್‌ಪ್ಣಂಚಿತ್ತೀ = ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪೊಡುನ್‌ಪ್ಪಿಣಂಚಿತ್ತಿ, ಶೆಟ್ಟೋಪ್ಪಿ = ಹಾಲ್‌ಮಲ್ಪಿ.

ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ ಕಾಲಕಾಲೊಗು ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಪುನವು ಸಾಜವಾಯಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಪ್ರಭಾವೊ, ಜನಮಾನಿಲೆನ ಬದಲಾಪುನ ವ್ಯವಹಾರೊ, ಜೀವನೊದ ರೀತಿನೀತಿಡ್ ಆಪುಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊ, ಪಾತೆರುನ ಶೈಲಿಡ್ ಉಂಡಾಪುನ ಬದಲಾವಣೆ, ಜನೊಕುಲೆನ ವಲಸೆ ದುಂಬಾಯಿ ಕಾರಣೊಡ್ದಾದ್ ಬಾಸೆ ಪರಿಪುನ ಸುದೆತಲಕ ಕಾಲಕಾಲೊಗು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಪರತ್ತ್ ಕನ್ನಡ ಇತ್ತೆದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಎಂಚ ಪೊಲಬಾಪುಜೋ ಅಂಚನೇ ಪಳಂತುಳು ಪೊಲಬಾಯರ ವೊಂತೆ ಬಂಗ ಬರೊಡಾಪುಂಡು.

12ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದು 17ನೇ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಏರೇಳ್ಗೆದ ಕಾಲೊ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಣೊಲಿ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಳೆ ರಾಜಕೀಯವಾದ್ ಕುಂದ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. 16ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಮಧ್ಯಭಾಗೊಡ್ದು - ಕೆಳದಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಕ್ಕೇರಿದ ರಾಜೆರೆನ ಕಾಲೊಡು ಕನ್ನಡ ಬಾಸೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯೊಗು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೈಸೂರ್ದ ಅರಸೆರ್, ಹೈದರ್ ಅಲಿ, ಟಿಪ್ಪುಸುಲ್ತಾನ್ ಈ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶೊನು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಪದಿನೆಣ್ಮನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಬೇರದ ಸಲುವಾದ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರ್‌ಲಾ ಇಂಗ್ಲಿಷೆರ್‌ಲಾ ಇಡೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ನಿದಾನವಾದ್ ಆಡಳಿತೊನು ಅಕುಲು ಕೈವಶ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. 1799ಟ್ ಮೈಸೂರು ಯುದ್ಧೊಡು ಇಂಗ್ಲಿಷೆರ್ ಟಿಪ್ಪುನು ಕೆರಿಬೊಕ್ಕ ಅಕುಲು ಈ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶೊನು ಮದ್ರಾಸ್ ಸಂಸ್ಥಾನೊಗು ಸೇರ್ಸಾದ್ ಸೌತ್‌ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲೆಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆರ್. (ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಅಕುಲೆನ ವಶೊಟ್ಟೃತ್ತಿನ ನನೊಂಜಿ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ್ ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ನಾರ್ತ್ ಕೆನರಾಂದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಬಾಂಬೇ ಸಂಸ್ಥಾನೊಗು ಸೇರ್ಸಾಯೆರ್).

ಕಂಪೆನಿ ಆಡಳಿತ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗ್ ದಿಂಜ ಪೆಟ್ಟ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಸೊತಂತ್ರ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ ಆನಗ (1956) ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅರ್ಧಭಾಗೊ ಕೇರಳೊಗು ಸೇರ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಸಗ್ತಿ ಕುಂದ್‌ಂಡ್.

೨

ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಲೆಕ್ಕನೇ ತುಳು ಕಬಿತೆಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡು. ಸೋದೆ ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಲು (ಕ್ರಿ.ಶ. 1480-1600) ಬರೆಯಿನ 'ದಶಾವತಾರ' ಇನ್ಪಿ ಕೀರ್ತನೆದಾತ್ ಪಿರಾಕ್‌ಗ್ ನಮ ತುಳು ಕಬಿತೆದ ಮೂಲೊನು ಕನಪೋವೊಲಿ. ವಿಷ್ಣು ದೇವೆರೆನ ಪತ್ತ್ ಅವತಾರೊನು ಆರ್ ಈ ಕೀರ್ತನೆಡ್ ಕೀರ್ತಿಪೆರ್:

ಪರ್ವತನಿ ಬೆರಿಟ್ ದೀದ್ ದೆರ್ತಿನೇರ್‌ಗಾ
ಸರ್ವಲೋಕದೊಡೆಯ ಕೂರ್ಮ ದೇವೆರತ್ತ್‌ಗಾ
ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಲಿಟ್ಟ್ ಭೂಮಿ ನಟ್ಟಿನೇರ್‌ಗಾ
ತತ್ರದಾರಿ ಅದಿತಿಪುತ್ರೆ ವಾಮನತ್ತ್‌ಗಾ
ಅರ್ಜುನಗ್ ಸಾರತತ್ವ ಪಣ್ತಿನೇರ್‌ಗಾ
ನಿರ್ಜರಾದಿ ಮಹಿಮ ಕೃಷ್ಣೆ ದೇವೆರತ್ತ್‌ಗಾ

ಸವಾಲ್ ಜವಾಬುದ ಧಾಟಿಡ್, ಭಜನೆದ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್, ಅಭಿನಯೊಗು ಯೋಗ್ಯ ಆಪಿಲಕ ಬರೆತಿನ, ನಮಕ್ ತಿಕ್ಕಿನ ತುಳುತ್ತ ಈ ಸುರುತ್ತ ಕಬಿತೆ ದಿಂಜ ಸಶಕ್ತವಾದುಂಡು. ಒಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಠವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕಬಿತೆದ ಚಿತ್ರಕಶಕ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಅರ್ಥಪುಷ್ಟಿ, ಒಂಜೆಗೊಂಜಿ ಸೇರ್‌ದ್ ಉಂಡು. ಅದಗಂಡ, ಅಯಿಕ್ಕ್ ದುಂಬು ತುಳುಟ್ಟು ಕೀರ್ತನ ಪರಂಪರೆ ಇತ್ತಿಪ್ಪೊಡುಂದು ಗ್ರಹಿಪ್ಪೊಲಿ. ಅವುಲಾ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಜ್ಜಿ. ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ರಡ್ಡ್‌ರೆ ಶತಮಾನ ಕಾಲ ಕತ್ತಲೆದ ಯುಗೊ. ಉಂದು ತುಳುಕ್ಕುಂದತ್ತ್, ಕನ್ನಡೊಗುಲಾ ಕತ್ತಲೆದ ಯುಗೊನೇ.

ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್‌ಲಾ ಕೇರಳೊಗುಲಾ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದೇ ಸಮ್ಮಂದ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೇರಳೊದ ಬೀರೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗರೊಡಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಂಗ ಸಾಧನೆನ್ಲಾ ಯುದ್ಧೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಟ್ಟುಲೆನ್ಲಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು 'ಗರೊಡಿ'ಗ್ ಮಲಯಾಳೊಡು 'ಕಳರಿ' ಪನ್ಪೆರ್.

ಸುಮಾರ್ 12ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಕೇರಳೊನು ಆಳ್ಯೊಂದಿತ್ತಿನ ಕುಲಶೇಖರ ಅರಸೆನ ಕಾಲೊಡ್ಡು ಬೊಕ್ಕ ಅಲ್ಪದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ 'ಶಾಂತಿ' (ಪೂಜೆ, ಅರ್ಚನೆ) ಮಲ್ಪರೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಅಂಚ ಪೋಯೆರ್. ಅಕುಲೆನ್ ನಂಬಿ, ಪೋತ್ತಿ, ಎಂಬ್ರಾಂದ್ರಿ ಇಂಚ ಮಾತ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್ (ಇತ್ತೆಲಾ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಡ್ಡ್ ಬ್ರಾಣೆರ್ 'ಶಾಂತಿ' ಗ್‌ಂದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೇರ್). ಅಂಚ ಪೋನಗ ಬ್ರಾಣೆರ್ ವೇದಮಂತ್ರೊಲೆನ್ ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಬರೆದ್ ಕನಪೋಯೆರ್. ಮಲಯಾಳದಕ್ಲೆಗ್ ಲಿಪಿ ಇತ್ತಿಜ್ಯಾಂದಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಅಕುಲು ತುಳುಲಿಪಿನ್ ಗೆತೊಂದು ಕಾಲಾಂತರೊಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗ್ ಕನಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ 12ನೇ ಶತಮಾನೊಡೇ ವೇದಮಂತ್ರೊ ಬೊಕ್ಕ ಇತರ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ತುಳುಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಬರೆಪಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣೊಲಿ. ಸುಮಾರ್ 12-13ನೇ ಶತಮಾನೊಡೇ ತುಳುಟ್ಟು ಪ್ರೌಢ ಕಾವ್ಯ ಗ್ರಂಥೊಲು ಬರಿಯರ ಸುರುವಾತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ನಮೊ ಸುರೂಟೇ ತೂಯ. ತುಳು ಕರ್ಣಪರ್ವ ಬೊಕ್ಕ ಮಹಾಭಾರತೊಗು ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆನ ಕೃತಿ ಆಧಾರಾಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುನೆಡ್ಡಾವರೊ ತುಳುಕ್ಕು ಕನ್ನಡೊದ ಪ್ರಭಾವ ಅಪಗನೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಸುಮಾರ್ 12-13ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ಡೇ ಬುಳೆದ್ ಬರಿಯರ ಸುರುವಾಂಡ್‌ಂದ್ ನಮೊ ಭಾವಿಪ್ಪೊಲಿ. ಈ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಸುಮಾರ್ ಎಣ್ಮನೂದು ವರ್ಸೊದ ಇತಿಹಾಸ ಉಂಡೂಂದು ಪಣೊಲಿ.

ಸುಮಾರ್ 12ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ಡು ಸುರುವಾಯಿನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೆನ್ನಿ 13-14ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಎಡ್ಡೇನೆ ಅರೆಲ್ದ್ ಸುಮಾರ್ 17ನೇ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಡ್ಡಾದ್ ಅಯಿತ್ತ ಪರಿಪ್ಪು ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ್.

೩

ಪದಿನೆಣ್ಮನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಆದಿಕವಿ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬೆ ಕೆಲವು ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸೊಂಗೊಲೆನ್ ಬರೇತೇಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಯೆನ ಕನ್ನಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಅಚ್ಚಾದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಲು ಅಚ್ಚಿ ಆವಂದಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಅವು ಒರಿಯಿಜ್ಜಿಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಆಯೆ ಕೆಲವು ಕೀರ್ತನೆಲೆನ್ ಬರೇತೇಂದ್ಲಾ ತೆರಿಯುಂಡು. ಕಿಟ್ಣರಾಜಿ ಪರ್ಸಂಗೊದ ಕಬಿನುಡಿಟ್ ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯೆರ್ "ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬಗ್ ಕನ್ನಡ ದಾತೇ ತುಳುಟು ಪಿರಿತಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಣಿಯೆರೆ ಕಣಿಪುರತ ಕಿಟ್ಣದೇವೆರೆ ಗುರ್ತದೀದ್ ಮಳ್ತಿನ ಏತೇತೋ ತುಳುಕೀರ್ತನೆ (ತುಂಡು ಪದೊ)ಳು ಇತ್ತೆ ಅನೇಕ ಜನ ತುಳುವೆರೆ ಬಾಯಿಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕುನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಎಚ್ಚದಾಯೆ? 1905ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಕಾರ್ಲದ ಎಂಕಟ್ರಮಣ ದೇವೆರೆ ಮಲ್ಲ ದೀಪದಾನಿ ಮಣ್ಣಗೋಪುರದಲ್ಪ ವೊರಿ ಕೈಕಾರ್ ಸಮದಾಂತೆ ನಟ್ಟುಮಾನ್ಯೆ ಗುರ್ಜಿಡಿತ್ತಿನ ದೇವೆರೆನ್ ತೂವೊಂದು ಕಣನೀರ್‌ಡ್ ಮೀಯೊಂದು ಕೈಮುಗಿದ್ ಪಂಡೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬೆನ "ನಾಣೆಂಕ್ ಗತಿಯೇರ್ ಪಣ್ಲೆ ರಂಗಯ್ಯ| ಕಾಣಿಗೆ ಯೀರೆಗ್ ಎನಮನಸಯ್ಯ||"ಂದ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತಿನ ಈ ಪದೊಕ್ಕುಳೆನ್ ಎಣ್ಣಿನಗ ಇತ್ತೆಲ ಎನ್ನ ಮೈ ಚುಂಗರಿದ್ ಕಣನೀರ್ ಉರ್ಕರುಂಡು"ಂದ್ ಬರೆತೆರ್. ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬನ ಕೀರ್ತನೆಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ ದೀಪುನ ಕೆಲಸ ಆವಂದೆ ಅವು ಪೂರಾ ನಾಶ ಆದ್ ಪೋದುಪ್ಪೊಡು.

ಪೋಯಿ ಶತಮಾನೊದ ಆರಂಭ ಕಾಲೊಡು ಪಣಂಬೂರುದ ಶ್ರೀ ಗುರು ಸದಾನಂದೆರ್ (1876-1946) ತುಳುಟು 'ಕೀರ್ತನಾಮೃತ' ಬರೆತೆರ್. ಈ ಅಲಭ್ಯ ಕೃತಿನ್ 1982ಟ್ ಕುಳ್ಯಾದ

ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಭಟ್ರ್ ಅಚ್ಚ್ ಪಾಡ್ಯಾಯೆರ್. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಪದೊಕ್ಲು ಕೀರ್ತನೆದ ಸಲುವಾದ್, ತಾಳ ರಾಗೊಗು ನಿಷ್ಠವಾದ್ ಬರೆತಿನವು. ಸುರೂತ ಪದ ನಾರಾಯಣ ದೇವೆರೆನ ಸ್ತುತಿ : (ರಾಗ ಆರಭಿ - ತ್ರಿಪುಡೆ ತಾಳ)

ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ದೇವೆರೆ ಎಂಕ್ಳು|
ಕಾತೊಂದುಳ್ಳ ಈರೆನ್ ತೂಯೆರೆ
ಏರ್ದ್ ಗರುಡ ಮಿತ್ತ್| ಸವಾರಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆಂಕ್ಳೆ ಮಿತ್ತ್
ಕರುಣದೀದ್ ಈರೆ ಪೊರ್ಲುನು| ವರ ಎಂಕ್ಳೆಗ್ ತೋಜಾವುಲೆ||
ಉಂದೆಟ್ಟ್ ನೀತಿಪಾತೆರೊದ ಪದೊಕ್ಕುಲುಲಾ ಉಲ್ಲ: (ರಾಗ ಶಂಕರಾಭರಣ; ಏಕತಾಳ)
ಚೀಪೆಗ್ ಬಾಯಿ ಕೊರ್ಯಾ| ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ|
ತಾಪೊಗು ಗುರಿಲಾ ಆಯ||
ಆಪೀ ಸತ್ಯಾತ್ಮೊಗು ಏಪಲಾ ದೂರಾಯ
ಮಾಪು ಕೊರ್ದೆಂಕ್ಳೆನ್| ಕಾಪುಲ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ||

ಆರ್ನ ಸುಮಾರ್ ಒಂರ್ಬ ಕೀರ್ತನೆಲು ಈ ಬೂಕುಡು ಅಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್. ಭಕ್ತಿ, ನೀತಿ, ಸದಾಚಾರ ದುಂಬಾಯಿ ಗುಣೊಕ್ಕುಳೆನ್ ಸಮಾಜೊಡು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಲ್ಪಿಯರ ಬತ್ತಿಂಚಿ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗೊದ ದುಂಬರಿಕೆಯಾದ್ ಸದಾನಂದೆರೆನ ರಚನೆಲು ಬೈದ.

ಆರ್ನ ಪಲಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಣಪ್ಪಯ್ಯೆಲಾ ಕೀರ್ತನೆ ಬರೇತೇರ್‌ಗೆ. ಆರ್ನ ಒಂಜಿ ರಚನೆ ಈ ಬೂಕುಡು ಅಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್. ಚಿತ್ರಾಪುರ ಶ್ರೀದೇವಿನ್ ಸುಗಿತ್‌ದ್ ಬರೆತಿನ ಆೖತ ಒಂಜಿ ನುಡಿ ಇಂಚ ಉಂಡು:

(ರಾಗ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ; ಏಕತಾಳ)
ಕಡಲ್‌ಡ್ ಉದಿತ್‌ದ್ ಹೊಳೆಹೊಳೆದ್| ಬೆಡಗ್‌ಡ್ ತುದೆಗಿದೆ ಕಳೆಕಳೆದ್|
ಮಡಿಮಂಗಲ ಪೀತಾಂಬರ ಜಾಲಿ| ಕಡೆ ಕಟ್ಟುಳು ನಾಲ್ ಸುತ್ತೊಡು ಪೌಳಿ|
ಕಡ್‌ಕಲ್ಲ್‌ದ ನಡುಗುಡಿ ಗುಂಡೊಡು| ನಮ| ಒಡತಿ ಕಲ್ಲ್ ದೇವೆರ್ ಮೆರೆಪೇರ್||

ಉಂದೆನ್ ತೂನಗ ಸೋದೆ ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ದುಂಬರಿಕೆಯಾದ್ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗೊದ ದಾಸಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಕೀರ್ತನಕಾರೆರ್ನ ಮುಕಾಂತ್ರ ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಒಂತೆ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಆತ್‌ಂಡ್; ಅವು ಬಾಯ್ದೆರೆಯಾದ್ ಬತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಅವೆನ್ ಬರೆದ್ ದೀದ್ ಒರಿತೊನುನ ಬೇಲೆ ಆಯಿಜ್ಜಿಂದ್ ಎಣ್ಣೊಡಾಪುಂಡು. ಬಹುಶಃ ಕೀರ್ತನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ದುಂಬರಿಕೆಯಾದೇ ಎಂ.ಆರ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ 'ತುಳು ಕನ್ಯೋಪದೇಶ' (1916), ಭಜಗೋವಿಂದ (ಅನುವಾದ-ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ - 1920), ತುಳು ನೀತಿಪದ್ಯೊಲು (ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ-1922), ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ (ಬಿ. ಮೋನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯ-1930), ತುಳು ಪದ್ಯಮಾಲಿಕೆ (ಕೆ. ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರ-1933) ದುಂಬಾಯಿ ರಚನೆಲು ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಗತ್ಯೊನು ಪೂರೈಸಾಯರ

ಯಕ್ಷಗಾನೊ ಪದೊಕ್ಕುಲು; ಧಾರ್ಮಿಕತೆ ಬೊಕ್ಕ ಭಕ್ತಿದ ಅಗತ್ಯೊನು ಪೂರೈಸಾಯರ ಕೀರ್ತನೆ, ಭಜನೆದ ಪದೊಕ್ಕುಲು ತುಳುಟು ದಿಂಜ ರಚನೆ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಅಂಡ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತ್ ದೀಪುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಯಾಂದಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಅವು ಒರಿದ್ ಜೈದಿಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲಿಷೆರೆನ ಮೇಲಾಳಿಕೆ, ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಮೈಟ್ 'ಗೋವಾ ಇನ್‌ಕ್ವಿಸಿಶನ್'ಡ್ಡಾದ್ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೊಂಕಣಿ ಜನೊಕುಲೆನ ಆಗಮನೊ ಈ ರಡ್ಡೆಡ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ತುಳು ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಹೊಡೆತ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬಾಯ್ಬುರೆಯಾದ್‌ಲಾ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಒರಿತೊನಿಯರ ಆಯಿಜ್ಜಿಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

೪

ಪದಿನೆಣ್ಮ ಬೊಕ್ಕ ಪತ್ತೊಂರ್ಬನೇ ಶತಮಾನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಂಗೊಗು ಕತ್ತಲೆದ ಕಾಲಾಂದೇ ಪಣೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುಕ್ಕುಂದತ್ತ್, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗುಲಾ ಉಂದೊಂಜಿ ಕತ್ತಲೆದ ಕಾಲೊನೇ. ಕೆಂಪು ನಾರಾಯಣನ 'ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷ' ಬುಡ್‌ಂಡ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಬೆನ್ನಿ ಆತಿಜ್ಜಿ. ರಾಜಕೀಯವಾದ್ ಇಡೀ ಭಾರತೊಗೇ ಅವೊಂಜಿ ಸಂಧಿಘಟ್ಟ. ಪರಂಗಿದಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್, ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಂಜಿ ಹದೊಕ್ಕು ಬತ್ತಿನೈಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ನವೋದಯ ಸುರುವಾಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಸುಮಾರ್‌ಗ್ ತುಳುಲಾ ಪೊಸದೇಕಿಡ್ ಬುಲೆಯರ ಸುರುವಾಂಡ್.

ಆಂಡ ಸೆಳಿನೀರ್‌ದ ಒಸರ್‌ದಲಕ ತುಳು ಉಲಉಲಯಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಠಮಾನ್ಯಲೆಡ್ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಬರೆಪುನಿ, ಓಲೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಲ್ಪುನಿ, ವೇದ ಮಂತ್ರೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಪ್ರತಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀಪುನಿ ಉಂದು ಮಾತ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ತುಳುಲಿಪಿಟ್ಟೇ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನವು ಗಮನಾರ್ಹ. ಆಂಡ ಆ ಕಾಲೊಡು ರಚನೆ ಆಯಿಂಚಿ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪಜ್ಜೆಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕುಜ್ಜಿ.

ಕನ್ನಡೊದ ಪೊಸ ಬುಲೆಪ್ಪುಗು ಕಾರಣೆರಾಯಿನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿದಕುಲು ತುಳುತ್ತ ಬುಲೆಪ್ಪುಗ್‌ಲಾ ತನ್ಕುಲೆನ ಕಾನಿಗೆ ಕೊರ್ತಿನವು ತೋಜ್ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪತ್ತೊಂರ್ಬನೇ ಶತಮಾನೊದ ನಡುಕ್ಕಾನಗ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತರೆದೆರ್ತಿನ ಚರ್ಚ್‌ಲೆಡ್ ಏಸು ಸುವಾರ್ತೆನ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಬಾಸೆಡೇ ಪನ್ಪುನ ಅಗತ್ಯ ಅಕುಲೆಗ್ ತೋಜ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ರೆ. ಹೇಬಿಕ್, ರೆ. ಲೆನರ್, ಮೊಗ್ಲಿಂಗ್, ಬ್ರದರ್ ಗುಂಡರ್ಟ್, ಪುರ್ಟೆಲ್ ಮುದೆಲಾಯಿ ಪಾದ್ರಿಲು 1834ದ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಬರೆಪುನ ಮೂಲಕ

ಒಂಜಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಲ್ತೆರ್ (ತುಳು ಗ್ರಂಥಲಿಪಿತ್ತ ಉಪಯೋಗ ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಆತಿನೇಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಅಕ್ಷರೊದ ಮುಕಾಂತ್ರ ವ್ಯಾಪಕವಾದ್ ಜ್ಞಾನ ಪಸೆರುನ ಅಗತ್ಯ ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕಾಲಘಟ್ಟೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಬಹು ಜನಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಪುನ ಸಲುವಾದ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಬರೆಯರ ಸುರು ಮಲ್ತಿನವು ಒಂಜಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಗತಿ. ಮಿಶನರಿದಕುಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನೊಕುಲೆನ್ ಮತಾಂತರ ಮಲ್ಪಿಯರ ಈ ಬೇಲೆಗ್ ಕೈಪಾಡ್ದ್‌ತ್ತಿನಾಂಡಲಾ ಅಯಿಡ್ದ್ ತುಳುಕ್ಕು ಎಡ್ಡೆನೇ ಆಂಡ್. ಮದೆಕ್ ಪೋಪುನ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ಮಿಶನರಿದಕುಲು ಮಲ್ತಿನ ಪುಗರೊಡಾಯಿನ ಸಂಗತಿ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಲಿಪಿ ಮದೆಕ್ಕ್ ಪೋಂಡು. ಆಂಡ ಒಡಿಪು, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದುಂಬಾಯಿ ಮಠೊಕ್ಕುಲೆನ ಸ್ವಾಮೀಜಿನಕುಲು ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ದಸ್ಕತು ಪಾಡುಣೆ ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಪನ್ಪುನವು ಗೇನೊಡು ದೀಯೊಡಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿ). ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ರಡ್ಡ್ ಬಾಸೆಗ್‌ಲಾ ಮಿಶನರಿದಕುಲೆನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಲೊವು. ಉದಿತ್ ಬರ್ಪುನ ಪೊಸಲೋಕೊದ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗೇ ಎದುರಾಯೊ.

ಆತಿನೇಟ ಗ್ರಂಥಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಇತ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕ ಪಾತೆರುನ ಬಾಸೆಯಾದಿತ್ತಿನ ತುಳು, ಕನ್ನಡೊದ ಅಕ್ಷರದ ಮುಕಾಂತ್ರ ದಾಖಲಾಪುನ ಸಂದರ್ಭ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಿರಿಸ್ತ ಮತಪ್ರಚಾರ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಜನೊಕುಲೆನ ಮತಾಂತರ ಅಕುಲೆನ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಸೊ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪರೋಕ್ಷವಾದ್ ಅವೆಡ್ದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಉಪಕಾರೊ ಆಂಡ್.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೊಕ್ಕ ಜರ್ಮನ್ ಬಾಸೆಡಿತ್ತಿನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಪಾರ್ತನೆಲೆನ್ ಜೆ. ಅಮ್ಮನ್ನ್, ಜಿ. ಕೇಮರರ್, ಎ. ಮೆನ್ನರ್, ಆರ್. ಬುಸ್ಸ್, ಬಿ. ಲೂಧಿ, ಎ.ಸಿ. ಬರ್ನೆಲ್, ಎಚ್. ರಿಫ್, ಎಚ್. ಮೊಗ್ಲಿಂಗ್ ಮುದೆಲಾಯಿ ವಿದೇಶೀ ಪಾದ್ರಿಲುಲಾ ಇ.ಪಿ. ಕಾರಟ್, ಎ. ಕೌಂಡಿನ್ಯ, ಎಲ್.ಜೆ. ದೇವದತ್ತ ಮುದೆಲಾಯಿ ಭಾರತೀಯ ಪಾದ್ರಿಲುಲಾ ತುಳುಕ್ಕು ಕನತ್ತೆರ್. ಜರ್ಮನ್ ದೇಶೊದ ಬಾಸೆಲ್ ಇನ್ಪಿನ ಊರುಡ್ದು ಬತ್ತಿನ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ 'ಬಾಸೆಲ್ ಎವಾಂಜಿಲಿಕಲ್ ಮಿಶನ್' ಪಣ್ಪುನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಈ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶೊಡು ನಿಲೆಯಾದ್ ವ್ಯಾಪಕವಾದ್ ಪಸೆರ್‌ದ್ ತನ್ನ ಪ್ರಚಾರ ಬೊಕ್ಕ ಮತಾಂತರೊದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆನುಷಂಗಿಕವಾದ್ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಅಕುಲು ಏಸು ಸುವಾರ್ತೆಲೆನ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 'ತುಳು ಪಾಠಾಳೆ ದುಂಬುದ ಪುಸ್ತಕ' (ತುಳು ಪಾಠಗಳ ಮೊದಲ ಪುಸ್ತಕ - 1862) ಕನತ್ತೆರ್. ಉಂದೇಡ್ದ್ ಉಮೇದ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ 1864ಡ್ ಜೆ. ಅಮ್ಮನ್ನ್ ಬೊಕ್ಕ ಜಿ. ಕೇಮರರ್ 120 ಸಂಗೀತೊಲೆನ್ (ಪದೊಕ್ಕುಲೆನ್) ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. 1886ಟ್ ಉಂದೆತ್ತ ನಾಲನೇ ಆವೃತ್ತಿ ಬನ್ನಗ ಉಂದೆಟ್ಟ್ 180 ಗೀತೆಳಿತ್ತೊ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗೀತೆಲೆನ್ ಎ. ಮೆನ್ನರ್ ಬರೆದ್ ಸೇರ್ಸಾಯೆರ್. 1914ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆರ್. ಬುಸ್ಸ್ ಉಂದೆನ್ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 210 ಗೀತೆಳೆನ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಗೀತೆಲೆಡ್ 192 ಗೀತೆಲು ಜರ್ಮನ್ ಬೊಕ್ಕ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತಿನವು. ಒರಿನವು ಮೂಲ ತುಳು ರಚನೆಲು. ಅಯಿಕ್ಕ್ ರಾಗೊ ಮಾತ್ರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದವು.

ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾದ್ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಹತ್ವ ಇಜ್ಜಿಡ್‌ಲಾ ಪೊಸ ಕಾಲೊಡ ತುಳು ಬೆನ್ನಿ ಅನುವಾದೊಡ ಮುಕಾಂತ್ರ ಸುರುವಾಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯೊನುನವು ಲಗತ್ತ್ಯೊ. ತುಳು ಪ್ರಾರ್ಥನಾಗೀತೆಲೆನ ಸುರ್ಪೊ ಎಂಚ ಉಂಡೂಂದು ತೂವೊಲಿ:

೧. ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಮಳ್ಪುಗ!

ಇನಿ ಬಿತ್ತ್-ಪಾಡು ವೇಳೆ
ಯೆಲ್ಲೆ ನನ ಉಪ್ಪುಂಡಾ
ದಾನ್ನಾ? ಇತ್ತೆ ನಮ ಬೇಲೆ
ಚುರುಕಾದ್ ಮಳ್ಪು!
....
....
ಕೊಯ್ಪಿ ಕಾಲ ಬರಂದೆ
ಕುಳ್ಳಂದಿನ್ನಿ ಯೇಸು ವಾಕ್ಯ
ನೆನೆತೋಣುದುಪ್ಪೆರೆ,
ಔಳು ತಿಕ್ಕುನೌ ಸುಭಾಗ್ಯ
ಎಣ್ಣೊಣ್ಣೈರೆ ದೇವರೇ
ಬುದ್ಧಿ ಕೊರ್ಲ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದೇ!
....
....

೨. ಯೆಂಕ್ ಓಳು ಸಮಾಧಾನ

ಓಳು ಶಾಂತಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು?
ರಕ್ಷಣೆನ್ ನಾಡು ಜನ
ದೀಂಜ ಸರ್ತಿ ಕೇಣುಂಡು
....
....
ನಿಕ್ಕ್ ಪೂರ ಸಮಾಧಾನ
ಪಾಪ ಲೋಕೊಡಾವೊಲ್ಯಾ?
ಸಮಾದಾನದರಸ್ತನ

ನಿಕ್ಕ್ ಪೂರ ಸಮಾಧಾನ
ಪಾಪಲೋಕೊಡಾವೊಲ್ಯಾ?
ಸಮಾದಾನದರಸ್ತನ
ಲೋಕ ಪಿದುಕೊಣ್ಂಬಾ?
ಸಮಾದಾನದವು ಸ್ಥಳ
ನಿನ ಮನಸ್ಸಾಕ್ಷಿಯೇ;
ಕರ್ತವ್ಯಗ್ ಒಳಗಾಲ!
ಆಯಿ ಶಾಂತಿ ಕೊರುವೆ
....
....
ಅಪಗಾಂಡ ಸಮಾದಾನ
ಶಾಂತಿಪೂರ ತಿಕ್ಕುಂಡು;
ಐತ ಮಿತ್ತ್ ಮುಳ್ತ ಮಾನ,
ಸುಖತಾನೆ ಪೋಪುಂಡು

(ತುಳು ಗೀತೆಳು, 113, ಪುಟ ೮೦)

ದುಂಬಾಯಿ ರಚನೆಲು ಏಸುನು ಸುಗಿತೊಂದು ಇಂಚನೇ ಪೋಪುಂಡು.

ಜರ್ಮನಿಡ್ ಪುಟುದು ಬಲತ್ತಿನ ರೆ. ಮೇನರ್ ತನ್ನ ಮುಪ್ಪನೇ ವರ್ಸೊ ಪಿರಾಯೊಡು ಭಾರತೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ (1858) ಒಡಿಪ್ಪು ಬೊಕ್ಕ ಮುಲ್ಕಿಡ್ ನಿಲೆಯಾದ್ ತುಳು ಕಲ್ತೆ. ತುಳು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತೆಲೆನ್ ಜರ್ಮನ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತಿನವತ್ತಂದೆ ಒಂತೆ ರಚನೆಲೆನ್ ಸೊತಂತ್ರವಾದ್ ಮಲ್ತೆ. ಗೀತೆಲೆಗ್ ರಾಗಸಂಯೋಜನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯಿನೇ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆಗೆ. ದೇವೆರೆನ್ 'ಪ್ರೀತಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂಬೋದನೆ ಮಲ್ತಿನ ಆಯೆ ಪ್ರೀತಿದ ಬಗ್ಗೆನೇ ಒಂಜಿ ಪದೊ ಬರೆತ್ತೆ:

''ಪ್ರೀತಿ! ದಿವ್ಯ ರೂಪು ಆದ್
ಯೆನನುಂಡು ಮಳ್ತ್‌ದ
ಪ್ರೀತಿ! ಪೂರ್ಣದಯದೀದ್ ಪಾಪೊಲೆನ್ ಕ್ಷಮಿತ
ಪ್ರೀತಿ! ಮಾತ್ರ ಕಾಲೊಡೇ
ನಿಕ್ಕ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪುವೆ''.

ರೆ. ಮೇನರ್ ತುಳುಟ್ಟು ಕಬಿತಾ ರಚನೆ, ಅನುವಾದ ಮಲ್ತಿನವತ್ತಂದೆ ತುಳು-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಕೋಶ ರಚನೆ, ತುಳುಗಾದೆ ಪಾಡ್ದೊನೊಳೆನ ಸಂಗ್ರಹ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡುಲಾ ಬೆನ್ಪ್‌ದೆ.

ರೆ. ಮೇನರ್ 21 ಪಾಡ್ದನೊಳೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 'ಪಾಡ್ದನೊಳು' ಪನ್ಪುನ

ಪುದಾರ್‌ಡ್ 1886ಟ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆ. ರಿಟ್ಟರ್ 1879ಡ್ 'ತುಳು ಜೋಕುಳೆ ಗೀತೊಳು' ಇನ್ನಿನ ಒಂಜಿ ಬೂಕುನು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆ. ನಂಕ್ ಇತ್ತೆ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ ಸುಮಾರ್ 20 ಜನೊ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿದಕುಲು ತುಳುಕ್ಕು ಪದೊಕ್ಕುಲೆನ ಅನುವಾದೊ, ನಿಘಂಟು ರಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಕಟಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬೆನ್ತೆರ್.

ಈ ಅನುವಾದ ಪದ್ಯೊಲು ತುಳುಕ್ಕು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಕಾನಿಗೆ ಅತ್‌ಡಲಾ ಭಾಷಾವೈವಿಧ್ಯೊದ ನಿಲೆಟ್ಟ್, ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಸಂಗ್ರಹ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆದ ನಿಲೆಟ್ಟ್, ತುಳು ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪಿಯರ ಬೋಡಾಯಿನ ಬೂಕುಳೆನ ರಚನೆದ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಮರ್ಗಿಲ್ ಪನ್ಪಿನೈಟ್ ಸಂಶಯೊ ಇಜ್ಜಿ.

ತುಳುನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ಬರೆಯರ ಸುರುಮಲ್ತಿನವು ಮಿಶನರಿದಕುಲು ಮಲ್ತಿನ ಮಲ್ಲಬೇಲೆ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪೊಸ ಕಾಲೊಡು ಪೊಸ ದೇಕಿಡ್ ಬುಲೆದ್ ಬರಿಯರ ಆಸ್ಪದ ಆಂಡ್.

೫

ಕನ್ನಡೊದ ಪೊಸ ದೇಕಿದ ಸಾಹಿತ್ಯೊವಾಯಿನ (ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯೊ) -ಹಟ್ಟಿಯಂಗಡಿ ನಾರಾಯಣ ರಾಯೆರನ 'ಆಂಗ್ಲ ಕವಿತಾವಳಿ' (1919) ಬೊಕ್ಕ ಬಿಎಂಶ್ರೀ ಮೆರೆನ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೀತಗಳು' (1921)-ಬರ್ಪುನೈಕ್ ದುಂಬೇ 1916ಡೇ ತುಳುಟು ಪೊಸದೇಕಿದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಅಚ್ಚರಿದ ಇಸಯೊ. ಅವು ಮೂಡಬಿದಿರೆದ ಎಂ.ಆರ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ 'ತುಳು ಕನ್ಯೋಪದೇಶ'. ಸಂಸಾರೊಡು ಪೊಣ್ಣು ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡೂಂದು ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಪುನವತ್ತ್‌ಂದೆ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊಗು ಒತ್ತು ಕೊರ್ತಿನವು ಈ ಬೂಕುದ ಮಹತ್ವೊ. "ವಿದ್ಯಾವಂತರೊಂದತ್ತೆ ನಾಚಿಗೆ ಅಂಪಂತೆ ಸ್ವಭಾವದ ಮಿತ್ಲಾ ಸ್ವಜನೊಂಕುಳೆ ಮಿತ್ಲಾ ಪನೀ ದಯೆ ಇಜಿತ್ ಈ ಎನ್ನ ಕಿನ್ನಿ ಪುಸ್ತಕೊನು ಒಂಜಿ ಮಾತೃಕೆ ಆತಿಜೊಂತು ನಮ ಸ್ತ್ರೀಕುಳೆಡ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾಭಿರುಚಿ ಉಂಡಾಪುಲೆಕ ನಣ ಮಿತ್ತಾಂಡಲ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಳ್ಯೆರ್ಡ ಅವ್ವೆ ಎನ ಈ ಪ್ರಥಮ ಪರಿಶ್ರಮೊಂಕು ಪ್ರಧಾನ ಫಲಾನ್‌ಂತ್ ತೆರಿಯೊಣುಪೆ" ಇಂದ್ ಆರ್ ಮುನ್ನುಡಿಡ್ ಬರೆತ್ತೆರ್.

ದಾಂಪತ್ಯ ಸರಿಯಾದ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ ಸ್ವರ್ಗೊಡ್‌ದ್ಲಾ ಮಲ್ಲೊವು, ಹಾಲಾದ್ ಪೋಂಡ ಅವು ಮಸಣೊಗು ಸಮ ಇನ್ಪಿ ಆರೆನ ಒಂಜಿ ನುಡಿ ಇಂಚ ಉಂಡು:

ದಾಂಪತ್ಯ ಸರಿಯಾಂಪೊಂಡ ಸ್ವರ್ಗೊಂತ್ಲಾ ಮಿತ್ತ್ ಭೂಮಿಯೇ|

ಸೆಟ್ಟ್‌ಂಡ ಬೆತ್ತ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಂಪತ್ಲಾ ಮಸಣೊಂಕ್ಸಮ||

ಜೋಕ್ಲೆಡ ಸ್ಥಿರವಾದ್ ಒರಿಪುನಿ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊದ ಶಿಕ್ಷಣ; ಗುಣನಡತೆ. ಅವೆನ್ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಬುಲೆಪ್ಪಾವೊನೊಡು ಪನ್ಪಿನ ನನೊಂಜಿ ಪಾತೆರೊ:

ಬಾಲ್ಯೊಂತ ಶೀಲನೇ ಮುದ್ದು ಮಗಳೇ, ಬಾಲೆಳೆಗ್ಯದಾ|
ಸ್ಥಿರಾತೆಂತೊಣ್ಬುಣ್ಯೆತ್ತಾವರಾನಾತಂಪೊಡು ಜಾಗ್ರತ||

ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡ್ ಬ್ರಾಣೆರೆನ ತುಳುಟುಪ್ಪುನ ಈ ಕೃತಿ ಪೊಣ್ಜೊಕ್ಳೆಗ್ ಬುದ್ಧಿನೀತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗುಣನಡತೆ ಶೀಲ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ತೆರಿಪಾವುನ ಉಪದೇಶಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪೊಡು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುಂಡು.

ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲೆಗ್ ಶೀಲನೇ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ
ಎಡ್ಡೆನಡತೆನೇ ಸಿಂಗಾರ
ಶೀರೆ ಪದ್ದೆಯಿ ಬೋಡುಂತು ಹಟಪತ್ಯರೆಗಾವನ್
ಶೀಲನೆ ನಂಕ್ ಭಂಗಾರ್ ಲಜ್ಜೆನೇ ಶೀರೆ ಕೇಣ್ಮಗ

ಭಾರತೀಯ ನಾರಿ ಆದರ್ಶವಾದ್ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡೂಪ್ಪಿನ ಉಪದೇಶ ಈ ಕೃತಿತ್ತ ಪ್ರತೀ ಸೊಲ್ಲುಡ್ಲಾ ದಿಂಜ್‌ದುಂಡು. ಉಪದೇಶಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪೊದ ಕೃತಿಕ್ಕುಳೆನ ಒಂಜಿ ಪರಂಪರೆನೇ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಉಂಡು. ರಡ್ಡ್ ಶತಮಾನ ಕಾಲ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಮಲ್ಲ ಬೆನ್ಕೆ ಆಯಿಜಿಡಲಾ ಪೊಸ ಕಾಲಮಾನೊಡು ಬತ್ತಿನ ಈ ಕೃತಿ ತುಳು ಕಬಿತಾಗುಂಡೊದ ಆನೆಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತಿನ ಬೂಕೂಂದು ದೈರೊಡು ಪನೊಲಿ.

ಸೊತಂತ್ರ ಚಳವಳಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ ಒಡಿಪ್ಪುದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮೋಕೆಡ್ ಮುತಾಲಿಕೆ ಗೆತೊಂದು ಸುರುಮಲ್ತಿನ 'ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ'ನ್ಪಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಂಸ್ಥೆಗ್‌ಲಾ ತುಳು ಚಳವಳಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಒತ್ತುಡು ಇತ್ತಿನವು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ ಬೂಕು; ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ರಡ್ಡ್ ಪುಸ್ತಕೊಲು ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರ ರಾಯೆರ್ನ 'ಭಜಗೋವಿಂದ' (1920) ಬೊಕ್ಕ 'ತುಳು ನೀತಿಪದ್ಯೊಲು' (1922). ಈ ಪಿಂದರಿಕೆಡ್ದಾದ್ ನಂದೊಳ್ಗೆ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಕೆ.ಬಿ. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಿಲ್ಲೆ ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಸೇರ್ದೊಂದು 'ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ' ಕಟ್ಟಿಯರ ಆರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. ಉಂದೆತ್ತ ಆಶ್ರಯೊಡು ಉದಿತ್ತಿನ 'ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ'ಡ್ 1929ಡ್ದ್ 1936 ಮುಟ್ಟ ಒಟ್ಟು ಪತ್ತೊಂಜಿ ಪುಸ್ತಕೊಲು ಜೋಕ್ಕಿರಿಗ್ ಬತ್ತ. ಅಯಿಟ್ಟ್ ನಂದೊಳ್ಗೆ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರೆನ 'ತುಳುವಾಲ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ (1929), ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ 'ಕಾನಿಗೆ' (1930), ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರೆರೆನ 'ತುಳು ಪದ್ಯಮಾಲಿಕೆ' (1933) ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಮೂಜಿ ಕಬಿತೆದ ಬೂಕುಲು. ಜಾನಪದ ಸಂಗ್ರಹ ಬೊಕ್ಕ ಮೇನತ್‌ದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ 'ತುಳುವಾಲ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ', ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು-ವಿಚಾರಮೌಲ್ಯೊದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ 'ಕಾನಿಗೆ', ತುಳು ಬಾಸೆದ ಎತ್ತರೊ ಬೊಕ್ಕ ರಂಜನೆದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ 'ತುಳು ಪದ್ಯಮಾಲಿಕೆ' ಮೂಜಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮೈಕ್ಕ್ ಕೈತಾಂಗ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾವುನ ಕೃತಿಕ್ಕುಳು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಕಾಲೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧನೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟ. ಈ ಅವಧಿಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಪಜ್ಜೆ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ್, ಸಾಂಪತ್ತಿಕವಾದ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ತುಳುವೆರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಗ್ ದುಂಬೊತ್ತುದು

ಪೋಯೆರ್ (ಈ ಅವಧಿಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಬೊಂಬಾಯಿದಂಚಿ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ವಲಸೆ ಪೋಯರ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಉತ್ತರಮುಖೀ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಲೆಚಿಲ್‌ದ ಒಂಜಿ ಸಂಕೇತವಾದ್‌ಲಾ ಉಂಡು). ಈ ಅವಧಿನ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್" ತುಳುವೆರೆನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ತೋಜಿಪ್ಪಾಯರ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯೊಲೆನ ಪುನಶ್ಚೇತನೆ ಮಲ್ತೊನಿಯರ ಪುಣೆರಿನ ಕಾಲಘಟ್ಟ" ಅಂದ್ ಅಂದಾಯಿನ ಪಾತೆರೊಡೆ ಪಣ್ತೆರ್.

'ಕಾನಿಗೆ'ಡ್ ಮುಪ್ಪೊ ಕವಿತೆಲುಲ್ಲ. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರವಿಚಾರೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಚಿತ್ರೊಣೊನು ತೂವೊಲಿ. 'ತುಳುನಾಡ ರಾಣಿ' ಇನ್ಪಿ ಕಬಿತೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆ ಪಾತೆರುನಕುಲೆನ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಂಬೊಲಿಗೆದಕುಲೆನ ಜಾಗೆ ಇನ್ಪಿನ ವಿಷಯ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು, ದೈವಸ್ಥಾನೊಲು, ನಾಗಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನೊಲು, ಗಿರಿಕುಲು, ಮಲೆಕುಲು, ತುದೆಕುಲು, ಮಠಮಾನ್ಯೊಲು, ಜಾತ್ರೆಲು, ಬೀರೆರ್, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬುಲೆಸಲೆ ಉಂದೆತ್ತ ವರ್ಣನೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರ್ನ 'ಹುತ್ತರಿಹಾಡು' ಕಬಿತೆದ ಲಯ ಮೂಲು ತೋಜುಂಡು:

ಅಗೊಲಿ ಮಂಜಣೆ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆರ್ ಸಿರಿಕುಲು
ಮಗತ್‌ದಪ್ಪಯ ದೀಕ್ಷಿತೆರ್ ನಿನ ಕೀರ್ತಿ ಕಾತಿನ ಬಾಲೆಲು
ಸೊನ್ನಯಬ್ಬಗೆ ಗಿಂಡೆ ದಾರಗೆ ಸತ್ಯವತಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕೆನ್
ನಿನ್ನ ಭೂಮಿಡೆ ಪೆದ್‌ದ್ ತಾಂಕ್‌ದ ರಾಣಿ ತಿರುಮಲೆ ದೇವಿನ್
....

ಕಿಲ್ಲೆದಾರ್ ಜೋಕುಲೆ ಪದೊಕುಲೆನ್ಲಾ ಬರೆತೆರ್. ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಮಾನಾವುನ ಪದೊಟ್ಟು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸೇಬಿನ್ ತೂವೊಲಿ:

ತೂಂಕುವೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಮಾನಾವೆ ಬಾಲೆ
ತೇಂಕಡ, ನರೆಲಡ ಓ! ಎನ್ನ ಸೇಲೆ

ಇಂಚ ಸುರುವಾಪಿನ ಪದ ಕುಡಕುಡ ಕೇಣುವಿಲಕ ಉಂಡು. ಕಿಲ್ಲೆರೆನ 'ಕಾನಿಗೆ' ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಮುಟ್ಟೊಡ್ಡು ತೋಜಿಪ್ಪಾವುನ ಒಂಜಿ ಕಬಿತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್.

ಎಂ.ಸಿ.ವಿ. ಶರ್ಮೆರೆನ 'ಕನ್ನಡಕೊ'ಲಾ ಉಂದುವೇ ಸಂದರ್ಭೊಡು (1929) ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಕೆಲವು ಜನಪ್ರಿಯ ಮಟ್ಟುಲೆನ್ ಗೆತೊಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಪದ ಆಚರಣೆ, ನಂಬುಗೆ, ನಡಾವಳಿದ ಮಿತ್ತ್, ಜನೊಕುಲೆನ ಕೃತಕ ನಡಕ್ಕೆದ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ ಕಬಿತೆ ಬರೆಯೆರ್.

1929ನೇ ಇಸವಿಡ್ ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರೆನ 'ಅಮಲ್ ದೆಪ್ಪಡೆ' ಇನ್ಪಿನ ನನೊಂಜಿ ಮಹತ್ವೊದ ಬೂಕು ಅಚ್ಚಾಂಡ್. ಗಾಂಧೀಜಿಯೆರ್ನ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣಾ ಚಳವಳಿತ ಪ್ರಭಾವೊಗು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬರೆತಿನ ಈ ಕಬಿತೆಲು ಅಮಲ್‌ದ ಗುಂಡಾಂತರೊದ ಬಗ್ಗೆ ಬತ್ತಿನ

ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕು. 'ಅಮಲ್‌ದೆಪ್ಪಡೆ', 'ಅಮಲ್ ಬೂತೊಗೆ', 'ದಾಯೆಗಪ್ಪ ಒಯ್ತುರ್‌ಗೆ ಇಂಚಿ ಸಿಗರೇಟ್', 'ಬಂಗಿನ್ ಪನಿತ್‌ಲ ತಿಂದ್‌ರಡೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ಗಂಗಸರೊ ಗಂಗಸರೊ ಪರಡೆ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊ' ಇಂಚ ಐನ್ ಕಬಿತೆಲು ಈ ಸಂಕಲನೊಡು ಉಲ್ಲ. ಕಬಿತೆಲೆನ ಲಯ, ನಾಟ್ಯಶೈಲಿ, ಪ್ರಾಸೊ ಉಲಪ್ರಾಸೊ, ಜನೊಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಕೆ ಆಪಿಂಚಿ ಸರಳ ಸಬ್ದೊಲೆಡ್ಡಾದ್ ಉಂದು ಜನಪ್ರಿಯ ಆಂಡ್.

ಗಂಗಸರೊ! ಗಂಗಸರೊ!
ಪರಡೆ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೋ! ||ಪಲ್ಲವಿ||
ಕೆಬಿತ್ತ ಮುರು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರು
ಪರ್‌ಂಡ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೋ ||ಪ||
ಕಿದೆತ್ತ ಎರು ಗಿರ್‌ತ್ ಕೊರು
ಪರ್‌ಂಡ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊ ||ಪ||
ಅಟ್ಟೊದ ಬಿತ್ತ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರು
ಪರ್‌ಂಡ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊ ||ಪ||
ಚಿಪ್ಪೊ ಕೋಲೊ ಕೊರುದು ಬುಡು
ಪರ್‌ಂಡ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊ ||ಪ||
ಅಬುರು ದೆಪ್ಪು ಅಕಲ್ ತಪ್ಪು
ಪರ್‌ಂಡ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊ ||ಪ||
ನೋಪ್‌ನೆರು ಮಾನ್ಯಕೆರು
ಪರ್‌ಂಡ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊ ||ಪ||
ಒಪ್ಪೊಪುಟ್ಟಿ ಒರುತೂವಂದ್
ಪರ್‌ಂಡ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊ ||ಪ||
ಸಾಂಕಿ ಸಮ್ಮಲೆ ಗುರುತು ಇದ್ದಿ
ಪರ್‌ಂಡ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊ ||ಪ||
ಬರವು ಸರವು ಗಿಡ್ಡುರವು
ಪರ್‌ಂಡ ಕಲಿ ಗಂಗಸರೊ ||ಪ||

ಇಂಚನೇ ಈ ಕಬಿತೆ ದುಂಬರಿಪುಂಡು. 1930ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಅರೆನ ನನೊಂಜಿ ಬೂಕು 'ಪೊರ್ಲಕಂಟ್' ಬೊಳ್ಕಿರ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಕಬಿತೆ ತುಳುತ್ತ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಕಬಿತೆ. ಕಬಿತೆದ ಶರೀರೊ ನಡಕ್ಕೆ ಭಾವ ಭಾಷೆ ಕಲ್ಪನೆ, ಚಿತ್ರಕ ಶಕ್ತಿ ಅರ್ಥಪುಷ್ಟಿ ರಸಪುಷ್ಟಿ ಇಂಚ ಮಾತ ದೃಷ್ಟಿಡ್ಲಾ ಈ ಕಬಿತೆ ತುಳುಕು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸೇರ್ಪಡೇಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಓಲ್ಲೆ ಎನ್ನ ಪೊರ್ಲ್‌ಕಂಟ್? ||ಪ||
ಬೂರಿ ಪೂಟ್ ಬುಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ
ಅರಳಿ ಪೂಟ್ ತೆಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ
ತೆಗ್‌ಲೆದಿಡೆಟ್ ನಲಿತೊಂದುಲ್ಲೆ
ಬಲ್ಲ ಕೊಡಿಟ್ ಒಚ್ಚೊಂದುಲ್ಲೆ ||ಪ||
ಅಜ್ಜಿ ಬಿರುತ ಅಟ್ಟೆಡುಲ್ಲೆ
ಪಾರ್‌ಮೆಂಚಿ ಪಗರಿಡುಲ್ಲೆ
ಮುಗಲ ಮೃಗೊನು ಗಿಡೆತೊಂದುಲ್ಲೆ
ಸೆಡಿಲ ಬೊಬ್ಬೆ ಬೋಂಟೆಡುಲ್ಲೆ||ಪ||
ಪಗೆಲ್ ದೊಂಬು ಬೇಂಕೆಡುಲ್ಲೆ
ಮೈಂದ್ ಪನಿತ ಬೆಗರ್‌ಡುಲ್ಲೆ
ಬರ್ಸೊ ನೀರ್ ಜಲಕೊಡುಲ್ಲೆ
ತಿಂಗೊಲ್ದೊಲ್ಪು ಗಂದೊಡುಲ್ಲೆ ||ಪ||
... ...

ಎನ್ನ ಪೊರ್ಲ್‌ಕಂಟ್ ಓಲುಲ್ಲೇಂದ್ ಆರ್ ಕೇನೊಂದು ಪೋಪೆರ್. ಆಯೆ ಏರ್ಂದ್ ಪನ್ಪುಜೆರ್. ಪರ್ದೆಕುಂಟುದ ಎಡೆಡ್ಡೇ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಮೋನೆ ತೋಜಿಪ್ಪಾವುನ ಪ್ರಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣನ ನಾಚಿಕೆದಲಕ ಕಬಿತೆ ಅರ್ಧ ಪನ್ಪುಂಡು; ಬಾಕಿ ಅರ್ಧ ಪಣಾಂದೆ ಕುಲ್ಲುಂಡು. ವಾಚ್ಯೊಲಾ ಸೂಚ್ಯೊಲಾ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗೇ ನಡತೊಂದು ಪೊಪಿನೈನ್ ಮೂಲು ತೂವೊಲಿ. ನರ್ಕಳದಾರೆನ ಕಬಿತೆಲೆಡ್ ನೀತಿ ಉಂಡು, ಅಯಿತ್ತೊಟ್ಟುಗೆ ಕಾವ್ಯೊದ ತಿರ್ಲ್‌ಲಾ ಉಂಡು.

ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ತುಳು ಚಳವಳತ್ತ ಕಾಲಘಟ್ಟೊಡು ಚಿಪ್ಪಾರು ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಬಲ್ಲಾಳ ಪನ್ಪುನಾರ್ (1892 - 1959) 'ತುಳು ಕನ್ಯೋಪದೇಶ' (ಸುಮಾರ್ 1930) ಇನ್ನಿ 19 ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿದ ಕಿನ್ಯ ಕಬಿತೆದ ಬೂಕು ಬರೆಯೆರ್ (ಈ ಕೋಪೆ ಪ್ರಕಟ ಆತಿಜ್ಜಿ. ಉಂದೆತ್ತ ಹಸ್ತಪ್ರತಿದ ಜೆರಾಕ್ಸ್ ಪ್ರತಿ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರನ ಸಂಗ್ರಹೊಡು ಉಂಡು). ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಕಂಡಣಿ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಪುನ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಪಣ್ಪುನ ಹಿತೋಪದೇಶ ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಸಂಗ್ರಹವಾದುಂಡು:

ಅಪ್ಪೆ ಮಗಳೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಣ್ತ್‌ತ್
ಜೆಪ್ಪುಡುತ್ ಕೊರ್ಪಿಂಚಿ ಸಮಯೊಟು
ಒಪ್ಪು ಪಾತೆರೊ ಪಂಡಳಾಳೆಗೆ ಬುದ್ಧಿವಾದೊಗುಳು||
ಮಗಳೆ ಈತ್ ದಿನೆನ್ನ ಇಳ್ಳಳ್
ಮೆಗಿಪರಯನಕುಳೊಟ್ಟಿಗಿತ್ತ್‌ತ್
ಬಗೆಬಗೆತ ಗೊಬ್ಬಾಟೊಗುಳೆಟೇ ಸಮಯ ಪೋಂಡಮ್ಮ|

ಲೆಗಿಪಡಂಚನೆ ನಾಣಲಮ್ಮ
ಮೆಗಿಪರಯನಂಚತ್ತ್ ಕಂಡನಿ
ಲೆಗಿತ್ ಪಂಡೆರ್ ಕಂಡನ್ಯೇ ದೇಬೆರ್‌ಗೆ ಹಿರಿಯಕ್ಳ್||

ಪೊಂಜೊಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಕೊರ್ಪುನ ಈ ಪದ್ಯೊಲು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾದ್‌ಲಾ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದುಂಡು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯೆರ್ನ ಪ್ರಭಾವೊಡ್ದು ಜನೊಕುಲೆನ ನಡಪು ತಿದ್ದರೆ ನನಲಾ ರಡ್ಡ್ ಕಬಿತೆದ ಬೂಕುಲು ಆ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಬೊಳ್ಕಿರ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್. ಅವು ಮೋನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ನ 'ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ' (1930) ಬೊಕ್ಕ ಎಚ್. ನಾರಾಯಣ ರಾಯೆರ್ನ 'ಪತಿತೋದ್ಧರಣ ಪದ್ಯಾವಳಿ' (1931). ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ನ 'ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ'ಡ್ 'ಕಳಿ ಗಂಗಸರೊದ ಎಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆ', 'ಸವಾಲ್ ಜವಾಬ್', 'ಬಾಜಲ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಪರೊಡು ಅಮಲತ್ತ್', 'ಅಮಲ್ ಪರ್‌ಪಿನಕಳೆನ ಪಚತಾಪ', 'ಪುಗೆರೆದ ಅಮಲ್', 'ಪಸುಬಲಿಪೂಜೆ' ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಡ್ ನಡಪು ತಿದ್ದ್‌ಗೆದ ಪದ್ಯೊಲುಲ್ಲ. 'ಕಲಿಗಂಗಸರೊದ ಎಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆ' ಪದೊ ಸವಾಲ್ ಜವಾಬ್‌ದ ರೀತಿಡ್ ದುಂಬರಿಯುಂಡು. ಶಾಲ್ ಸುತ್ತುದು ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರಿಲಕ ಬೋಧನೆನ್ ಹಾಸ್ಯೊಡು ಬೆರಸ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಮೊಕುಲೆನ ದುಂಬರಿಕೆಯಾದ್ ಅವೇ ಕಾಲೊಡು ಎಂ.ವಿ. ಹೆಗ್ಡೆ, ಕೊರಡ್ಕಲ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್, ಉಡುಪಿ ಶ್ರೀಕಾಂತಾಚಾರ್ಯ, ಕೆ. ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುದ್ರಾಡಿ ಜನಾರ್ದನ ಆಚಾರ್ಯ, ಪಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಮೊಕುಲುಲಾ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಅಪಗಾತೇ ಬರೆಯರ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈಕುಲು 1935ಟ್ ''ವಂದನೆ''ನ್ಪಿನ ಕಬಿತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್‌ನ್ ಬರೆದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಭಾರತಿನ ಬಗ್ಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಕಬಿತೆಲುಲ್ಲ. ಒಡಿಪ್ಪುದ ಎ.ಬಿ. ಶೆಟ್ರ್ ತನ್ನುಲೆನ 'ನವಯುಗ' ಪತ್ರಿಕೆಡ್ 1936ಡ್ದ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊ ಕಾಲ ತಿಂಗೊಳುಗೊಂಜಿ ತುಳು ಪುರವಣಿನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಕೆಲವು ಕಬಿಕ್ಕುಲು ಕಬಿತೆ ಬರೆಯೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟೊಡು ಕೆಲವು ಅನುವಾದೊಲುಲಾ ಬತ್ತ್. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯೆರ್ನ 'ಭಜಗೋವಿಂದಂ' ಕೃತಿನ್ ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯೆರ್ 'ಭಜಗೋವಿಂದ'ನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ 1920ಡ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. 1934ಡ್ ಮುಲ್ಕಿ ನರಸಿಂಗ ರಾಯೆರ್ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಗವದ್ಗೀತೆದ ಪದಿನೆಣ್ಮ ಅಧ್ಯಾಯೊನು ತ್ರಿಪುಡೆ ಧಾಟಿಡ್ 'ಗೀತೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ'ಂದ್‌ಲಾ 1935ಡ್ ವಿ. ರಾಮ ಶರ್ಮೆರ್ 'ತುಳು ಭಗವದ್ಗೀತೆ'ಂದ್‌ಲಾ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತೆರ್. ಅನುವಾದೊದ ಮುಕಾಂತ್ರ ತುಳುತ್ತ ಕದಿಕ್ಕೆ ದಿಂಜಾಯಿನ ಈ ಬೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನವು.

ಉಂದುವೇ ಸಂದರ್ಭೊಡು ದೇಲಂಪಾಡಿ ನಾರಾಯಣ ಅರಳಿತ್ತಾಯೆರ್ ಬರೆಯಿನ ಒಂಜಿ ಪದೊ ಊರುಡಿಡೀ ಪ್ರಚಾರೊಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ (ಆರ್ ಇತರ ಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯೊನ್ಲಾ

ಬರೆತೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಅವು ಪ್ರಕಟ ಆತಿಜ್ಜಿ. ಆರೆನ ಮೂಜಿ ಕೀರ್ತನೆಲು 1959ಡ್ ಪುಂಡೂರು ದಾಮೋದರ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಪ್ರಕಟಮಲ್ತಿನ 'ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆತ ಚರಿತ್ರೆ' ಬೂಕುಡುಂಡು).

ಶಿವೆ ನಲಿಪುವೆರ್ ಸೂವರ ಪೋಯಿ ಬಲ್ಲೆ
ನವವಿಧ ಭಕ್ತಿಟಾರೆನ್ ಧ್ಯಾನಿತೊಳ್ಳೆ ||ಪ||
ಕಾಮನಮ್ಮಗ್ ಬಲು ಮಿತ್ರೆಲಾವೊಣುತು
ಸಾಮಜದೈತ್ಯನ್ ಮಥನೊ ಮಾಂತೊಣುತು
ಸೋಮಾರ್ಧೊ ಕಲೆನ್ ಶಿರಸ್‌ಟ್ ಜೀಡೊಣುತು
ಮಾಮನ ಯಾಗೊನು ಧ್ವಂಸೊ ಮಾಂತೊಣುತು ||
ಪರಶು ಮೃಗಾಭಯೊ ವರದೊ ನಾಲ್ಕೈಟ್
ಶಿರರುಂಡ ಮಾಲೆ ಶೋಭಿಪುಣು ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಟ್
ಉರಗನ ಡಾಬುನೇವಳೊ ಸಂಣ ನಡುಟ್
ಪರುವತರಾಯನ ಮಗಳೆಡ ತೊಡೆಟ್ ||
ಕಮಲಸಂಭವೆ ದೇವೇಂದ್ರಾದಿ ನಿರ್ಜರೆರ್
ಅಮರವಂದಿತೆ ನಾರದಾದಿ ತಾಪಸೆರ್
ಸಮೊ ಸಾಲ್ ಕಟ್ಟ್ ಕೈಮುಗಿತ್ ಭಕ್ತೇರ್
ನಮಶ್ಶಿವಾಯೆಂದ್ ಮಂತ್ರೊನು ಜಪಿಪುವೆರ್ ||
ಮಾಸೊಂಟ್ ಎರಡ್ ಪ್ರದೋಷೊಂತ ದಿವಸೊ
ಘೋಷಿಪಿ ವಾದ್ಯೊ ಸಂಗೀತೊಂತ ರಭಸೊ
ಶೇಷಾಭರಣೆ ನಾಟ್ಯೊ ನಲಿಪಿ ವಿಲಾಸೊ
ವಾಸುಕೀಶ್ವರಗ್ ಪಣೆಯರ ಪೂರ್ಸೈಸ್ಕೊ ||
ಗಜಚರ್ಮಾಂಬರೊ ನೆರಿಪತ್ತ್ ಸುತ್ತೊಣುತು
ಭುಜಗಭೂಷಣೊನೆಡ್ಡೆ ಪೊರ್ಲು ಜೀಡೊಣುತು
ಭಜಕೇರೆ ಜಯಜಯ ರವೊನು ಕೇಂಡೊಣುತು
ರಜತಾದ್ರಿ ವಾಸೆ ಬರ್ಪೆರ್ ನಲಿತೊಣುತು ||
ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸುಗಾನೊ ಮಾಂಪುವೆರ್
ಸರಸಿಜೋದ್ಭವೆ ಕೈಟ್ ತಾಳೊ ಬೊಟ್ಪುವೆರ್
ಸುರಪೆ ಕೊಳಲ್ ಸಪ್ತ ಸ್ವರೊಂಟುರಿಪುವೆರ್
ಹರಿನಾರಾಯಣೆನೆ ಮೃದಂಗೊ ಬೊಟ್ಪುವೆರ್ ||
ಶೂಲಿಕಪಾಲಿ ಪಿನಾಕಿಗ್ ಶರಣು
ಬಾಲಗಣಪಗುಹನಮ್ಮಗ್ ಶರಣು

ಪಾಲಿಪೊಡೆಂದ್ ಗೌರೀಶಗ್ ಶರಣು
ದೇಲಂಪಾಡಿತ ಮಹಾಲಿಂಗಗ್ ಶರಣು ||

'ಶಿವಸ್ತವೊ' ಪನ್ಪುನ ಈ ಕಬಿತೆದ ಸೇಬಿನ್ ತೂದು ಮೂಲು ಪೂರಾ ಕೊರ್ತುಂಡು. ಶಿವೆನ ತಾಂಡವನೃತ್ಯೊನು 'ವಾಸುಕೀಶ್ವರಗ್ ಪಣೆಯರ ಪೂರ್ಯೆಸ್ಪೋ'ಂದ್ ಕಬಿ ಕೇಣುವೆರ್. ಈ ಕಬಿತೆದ ಭೂಮಕಲ್ಪನೆ, ವ್ಯಾಪ್ತ ಚಿತ್ರಕಶಕ್ತಿ, ವರ್ಣನೆಗ್ ಸರಿದೊರೆಯಾದ್ ಉಂತುನ ಶಬ್ದಾಡಂಬರ, ನಾಟ್ಯಶೈಲಿ, ಕೀರ್ತನೆ ಆಂಡಲಾ ಅಯಿತ್ತ ಜಾನಪದ ನಡಕ್ಕೆ ತೀರ ಅಪುರ್ಪೊದವು. ಮೇಲ್ಮಟ್ಟೊಡುಪ್ಪುನ ಇಂಚಿನ ರಚನೆ ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಗ್ ಸೇಬಿ ಕನಪುಂಡು. ಉಂದುವೇ ರೀತಿ ಜತ್ತಿ ಈಶ್ವರ ಭಾಗವತೆರ್ಲಾ ತುಳು ಪದೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. ಅವು 'ತುಳು ಕೀರ್ತನಮಾಲೆ'ನ್ಪಿ ಬೂಕುಡು ಸಂಗ್ರಹ ಆತ್ಂಡ್.

ದೇಶೊಗು ಸೊತಂತ್ರ ಬತ್ತಿನ ದುಂಬುಪಿರ ಸುಮಾರ್ ಪದಿನೈನ್ ವರ್ಸೊ (1935-1950) ತುಳುಟು ಕಬಿತೆದ ಬೆನ್ನಿ ವಿಶೇಷ ಆಯಿಲಕ ತೋಜುಜ್ಜಿ. ಆ ಸುಮಾರ್‌ಡ್ (1950-1955) ಪುಂಡೂರುದ ದಾಮೋದರ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಲಾವಣಿ ಧಾಟಿಡ್ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಬರೆಯರ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಕೆಲವು ಕಬಿತೆಲು 'ಸ್ತುತಿ ಪದ್ಯೊಲು'ನ್ಪಿ ಗೊಂಚಿಲ್‌ಡ್ ಸಂಗ್ರಹ ಆತ್ಂಡ್. 1959ಟ್ ಆರೆನ 'ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆತ ಚರಿತ್ರೆ' ಅಥವಾ 'ತುಳು ಪದ್ಯೊ'ಲಾ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಆರೆನ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗೇ ಬಾಡೂರು ಜಗನ್ನಾಥ ರೈ, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯ, ಬಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ್, ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣ ದುಂಬಾಯಿ ಕಬಿಕ್ಕುಲು ರಂಗಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಕದಿಕ್ಕೆ ದಿಂಜಾಯೆರ್.

ಸೊತಂತ್ರ ಬತ್ತಿನಲ್ಪಡ್ದ್ 1976 ಮುಟ್ಟ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ನನೊಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾಲಘಟ್ಟಂದ್ ಭಾವಿಪ್ಪೊಲಿ. ಸೊತಂತ್ರದ ಆಸೆ ಆಶಯೊಲೆನ್, ಗ್ರಾಮಭಾರತೊದ ಜನಜೀವನೊನು, ವಿಭಿನ್ನ ಆವೊಂದು ಪೋಯಿನ ಬದ್ಕ್‌ದ ಶೈಲಿಡ್ದಾಸ್ರ ಉಂಡಾಯಿನ ಭ್ರಮನಿರಸನೊನು ತನ್ಕುಲೆನ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ತೋಜಿಪ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಬಿಕ್ಕುಲು ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ಚಿತ್ರಣೊನ್ಲಾ ಲಾಯಕ್‌ಡೇ ಬರೆತೆರ್ (ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯೆರೆನ 'ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ', ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣೆರ್ನ 'ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ', ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರೆರ್ನ 'ರತ್ನನ ಕರ್ಮ' ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆಡ್ ಇಂಚಿನ ಚಿತ್ರಣ ಉಂಡು).

1955ಡ್ದ್ 1965 ಮುಟ್ಟ ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ದಿಂಜ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. 'ತುಳು ನಾಟಕೊದ ತುಂಡು ಪದೊಕುಲು', 'ತುಳುಭಜನೆದ ಪದೊಕ್ಲು', 'ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಲ್ಲಿಗೆ', 'ರಾಮಾಯಣದ ಪಾಡ್ದೊನೆ', 'ಬೊಂಬಾಯಿ ಸಂಗ್ತಿ' (ಲಾವಣಿ), 'ದೇವಿ ಭಜನೆ', 'ಸಾರೆಸದ ಪದೊಕ್ಲು', 'ತೆಲ್ಕೆದ ನಲ್ಕೆದ ಪದೊಕ್ಲು' ಇಂಚ ಏಳೆಣ್ಮ ಪದೊಕ್ಲೆನ ಬೂಕುನು ಆರ್ ಬರೆದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. ತನ್ನ 'ಕಸ್ತೂರಿಮಾಲೆ'ಡ್ ಆರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರೆನ ರಚನೆಡ್ ಒಂತೆ ರಂಗ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟ್ಯಮಯತೆನ್ ತೂವೊಲಿ: ಉಂದೆನ್ ಕುಸಾಲ್ ಕಬಿತೆಲುಂದ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪೊಲಿ.

ವ್ಹಾವ್ಹಾರೆ ಕಮ್ಮೆನಾ| ವ್ಹಾವ್ಹಾರೆ ಕಮ್ಮೆನಾ ||
ಮಾಮಿಯಿಲ್ಲದ ತಮ್ಮನಾ | ವ್ಹಾರೆ ಕಮ್ಮೆನಾ
ತಮ್ಮನ ತಿನರೆಗ್ ಯಾನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆಯೇ|
ತಮ್ಮನ ತೆನೆರೆಗಿಂದ್‌ದ್ ಮಾಮಿ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೊಯೆಯೇ
ಮಲ್ದ್‌ರ್ ಪಾಯಸಾ | ಯೆಂಕ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಉಬ್ಬೆಸಾ||
ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ನಿದ್ರೆ ಬೂರುಜಿ ಎನ್ನ್‌ದ್ ಪಾಯಸಾ
ಮೆಲ್ಲ ಲಕಿಯೆಲಾ | ಅಟ್ಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆ ಪೊಗ್ಗಿಯೆಲಾ
ಮೂಲೆಡಿತ್ತಿ ತೀಪೆ ಕರಕ್ | ಮಂಡೆ ಪಾಡ್ಯಲಾ
ಎಕ್ಕ್‌ಜಿ ಪರಮನಾ | ಯಾನ್ ನಕ್ಕಂದೆ ಬುಡಿಯೆನಾ
ನಕ್ಕುನ ಗೌಜಿಡ್ ಕಾರ್ ಜಾರ್‌ದ್ ಕರಕ್ಕೆ ಬೂರಿಯೆನಾ
.. ..

1965ಟ್ ಬಾಡೂರು ಜಗನ್ನಾಥ ರೈಕುಲೆನ 'ಸತ್ಯೊದ ಚಿತ್ರೊ'ನ್ಪಿ ಕಬಿತೆದ ಬೂಕು ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯೆರೆನ 'ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪದ್ಯಾವಳಿ' ಬೊಕ್ಕ 'ತುಳು ಭಜನಾವಳಿ'ನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಲು ಉಂದುವೇ ಅವಧಿಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಜೆತ್ತಿನಕುಲೆನ್ ಮೆನಿಪ್ಪಾವಿಲಕ ಮಲ್ಲಸೊರೊಟು ಜೋರು ಮಲ್ತೊಂದು ಕಾಟ್‌ಕೆಸವುದ ಲಕ್ಕಂತಿನ ಸ್ವೋಪಜ್ಞ ಶೈಲಿಡ್ ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣೆರ್ "ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ" (1964) ಬರೆದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಲತ್ತ ಕೈಯಾದಿತ್ತಿನ ಭೂಭಾಗೊ ಕೇರಳೊಗು ಪೋಂಡಲಾ ಕಾಸರಗೋಡುದ ಜನೊಕುಲತ್ತಂದೆ ಬಡಕ್ಕಾಯಿದ ಜನೊಕುಲು ಮನಿತ್ತೆಜ್ಜೆರ್. ದಿವಾಣೆರ್ ಪಿಸ್‌ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ನೆರಿಯೆರ್-

ಮೀಸೆ ಇತ್ತಿ ಆಣುಗುಳು ತುಳುನಾಡ್‌ಡಿದ್ಯೇರೋ?
ಉಳ್ಳೆರಪ್ಪ ಉಳ್ಳೆರ್ ನಿದ್ರೆ ತೂಂಕೊಂದುಳ್ಳೆರ್
ಧೀರ ವೀರ ರಾಜೆರ್
ರಾಜ್ಯಭಾರೊ ಮಲ್ತೆರ್
ಭಾರೀ ಬಿರ್ಸ ಬಂಟೆರ್
ಧರ್ಮೊನ್ಯಾಯೊ ಪಂಡೆರ್ |
....
ಕೇರಳೊತಾ ಪಣಿಕ್ಕರ್
ಮಾರಿಯಾದ್ ಬತ್ತೆರ್
ಕಾಸ್ರಗೋಡ್ನ್ ಕಡ್ತೆರ್
ತುಳುವನಾಡ್ ತುಂಡ್ಯೆರ್ |
....

ಮೀಸೆ ಇತ್ತಿ ತುಳುವೆರ್
ಬಾಸೆ ತೆರಿನ ವೀರೆರ್
ಲಕ್ಕ್‌ಲೆಪ್ಪ ಸರ್ವೆರ್
ಪಕ್ಕ ಬಲ್ಲೆ ಬಿರ್ಸೆರ್ |
....
ನಮ್ಮ ನೆಲೊನು ಬುಡ್ರಾಡೆ
ನಮ್ಮ ಕುಲೊನು ಕೆಡ್ರಾಡೆ
ಧರ್ಮೊನ್ಯಾಯೊ ಮರಪ್ಪಡೆ
ಜನ್ಮೊ ಹಾಳ್ ಮಾಳ್ಪಡೆ |
ಮೀಸೆ ಇತ್ತಿ ಆಣುಗುಳು.........

ದಿವಾಣೆರನ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ ಮಲ್ಲೊವು. ಆಂಡ ಆರ್ ಬರೆಯಿನವು ಕಮ್ಮಿ. ಆಯಿಡ್ದ್ ಜೊಕ್ಕ ಆರ್ ರಾಜಕೀಯೊಗು ಪೋಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪಿಯರ ಆರೆಗ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜ್ಜಿ. 1989ದ ಸುಮಾರ್‌ಗ್ ಈ ಲೇಖಕೆನೇ ಆರೆನ್ ಕುಡ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕೊಗ್ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಕಣತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಕುಡ ಕನ್ನಡೊಡು, ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಯರ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚ 1994ಟ್ ಆರ್ 'ಕೊಂಬುವಾದ್ಯ'ನ್ಪಿ ನನೊಂಜಿ ಕಬಿತೆದ ಬೂಕುನು ಅಚ್ಚು ಮಲ್ತೆರ್. ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಕಬಿತೆಲು ಈ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಡ್‌ಲಾ ಉಲ್ಲ. ಕನ್ನಡೊಡ್ಲಾ ದಿವಾಣದಾರ್ ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಬೂಕು ಬರೆತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಜೀವಿತೊದ ರಸಘಟ್ಟೊನು ರಾಜಕೀಯೊಡು ಕಳೆಯಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಆರೆನ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ ಅರಳೊಡಾಯಿನಾತ್ ಅರೆಲಿಜ್ಜೀಂದ್ ಪನೋಲಿ. ಒಂಜಿ ವೇಳೈ ಆರ್ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡೇ ಬೆನ್ಪದಿತ್ತ್ಂಡ ತುಳುಕ್ಕು ನನಲಾ ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ಆರ್ ಕೊರ್ತೆರ್ವೇರ್.

1976ಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಕ್ಕು ಎಡ್ಡೆಕಾಲೊ ಸುರುವಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪಣೊಲಿ. ಆ ವರ್ಸೊ ಕುಡ್ಲಡ್ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಪ್ರಸಾರಕಾರ್ಯ ಸುರುವಾಂಡ್. ತುಳುಟ್ಟು ಭಾಷಣ, ನಾಟಕ, ರೂಪಕ, ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಸಂದರ್ಶನ, ಪಾತೆರಕತೆ, ಕ್ಷೇತ್ರಸಂದರ್ಶನ ಆಧಾರಿತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ದುಂಬಾಯಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ಪ್ರಸಾರ ಆಯರ ಸುರುವಾಂಡ್. ತುಳು ಪ್ರತಿಭೆಲೆಗ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿದ ಒಂಜಿ ಚಾವಡಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಸಾರೊಗು ಬೋಡಾದ್ ತುಳುಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬರೆಪುನಕುಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚ್‌ಂಡ್. 1969ಡ್ ಕುಡ್ಲಡ್ 'ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಕೂಟ' ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಂಡ್. ತುಳುವೆರೆನ್ ಸಂಘಟನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ತುಳು ಜಾಗೃತಿ ಪುಟ್ಟಾಯರ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ, ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ, ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣೊ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆ, ಕಬಿಕೂಟೊ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ತುಳುವೆರೆಡ ಜಾಗೃತಿ ಉಂಡು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂದುವೇ ಸುಮಾರ್‌ಡ್ ತುಳುಟು ಪತ್ರಿಕೆಲಾ ಮುದ್ರಣ ಆಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಉಂದೆಡ್ಡಾವರೊ ತುಳುಟು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು ಬರಿಯರ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್.

ಅಯಿಟ್ಲಾ ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾರೊಡು ಜಾಸ್ತಿ ಬೂಕುಲು ಬತ್ತ.

ಈ ಅವಧಿಡ್ ರಂಗಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪಿಂದರಿಕೆ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊ ವಾ ನಮುನೆಡ್ ದುಂಬೊತ್ತುದು ಪೋವೊಡುನ್ಪಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಲಾ ಎಚ್ಚರೊಲಾ ಮೊಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಸಂಶೋಧನೆ, ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯೊ, ಸೃಜನಶೀಲ ಬರೆವಣಿಗೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ ಇಂಚ ನಾಲ್ ಮೈತ ಗೈಮೆನ್ ಮೊಕುಲು ಮಲ್ತಿನೈಡ್ದಾವರೊ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಇತ್ಯೋಪತಿಶಯವಾದ್ ಬುಲೆದ್ ಬರಿಯರ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ಮಂದಾರ ಕೇಶವಭಟ್ಟ, ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ, ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಮ. ವಿಠ್ಠಲ, ಪಡಾರು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ, ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ, ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ, ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ಟ, ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ಇಂಚ ದುಂಬುಸಾಲ್‌ದ ಕೆಲವೆರ್ ತುಳುಕಾವ್ಯೊದ ಬುಲೆಚಿಲ್‌ದ ಸಲುವಾದ್ ಬೆನ್ಪೆರ್. ಮಹಾಕಾವ್ಯೊ, ಅನುವಾದೊ, ಕಾವ್ಯಕಬಿತೇಂದ್ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಕಾರೊಡು ಎಡ್ಡೇನೆ ಬುಲೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳುಟು ನಾಟಕ ಬುಡ್‌ಂಡ ಕಬಿತೆದ ಕಳೊಟ್ಟು ಎಡ್ಡೇನೆ ಬೆನ್ನೆ ಆತ್ಂಡ್. ಕಮ್ಮಿ ಅವಧಿಡ್ ತುಳುಟು ಪ್ರಕಟ ಆಯಿನಾತ್ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊ ಬಹುಶಃ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಆತಿಜ್ಜಿಂದ್ ತೋಜುಂಡು.

೬

ಆಧುನಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊಲೆಡ್ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆನ 'ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ', ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರನ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ' ಬೊಕ್ಕ 'ಮಹಾಭಾರತೊ' ದೆರ್ತ್ ತೋಜುನವು. ಅವೆನ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಇಜ್ಯಾಂದಿನ ಆಂಡ ಗಾಂತ್ರೊಡು ಒಂತೆ ಮಲ್ಲ ಉಪ್ಪುಣ ಕೆಲವು ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ್ ಕಾವ್ಯಕೃತಿಕ್ಕುಲುನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಉಲವಿಭಾಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ಅಯಿಟ್ಟ್ ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ರೆನ ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಮೆರೆನ 'ಪೊಡುಂಬ ತಿಂಮನ ಕಗ್ಗ' ಬೊಕ್ಕ 'ಪೆಂಗದೂಮನ ಪದೊಕುಲು', ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರೆನ 'ಮೋಕೆದ ಬೀರೆ ಲೆಮಿನ್ಕಾಯಿ', ಕೆದಂಬಾಡಿ ದಾರೆನ 'ಕುಜಲಿಪೂಜೆ', ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ರೆನ 'ಬತ್ತೆ ಕೆತ್ತರೆ ಉತ್ತರೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ', ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣೆರೆನ 'ಕತೆ ಆಯಿರ್ ಪೊಣ್ಣುಲೈವೆರ್', ಡಿ. ವೇದಾವತಿ ಮೆರೆನ 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ' ದುಂಬಾಯಿ ಪುಸ್ತಕೊಲು ಸೇರುವೊ.

ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆನ 'ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ' ತುಳುಕು ಮಾನಾದಿಗೆ ಕನತ್ತಿನ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊ. ಕನ್ನಡೊದ ರಗಳೆ ಛಂದಸ್ಸ್‌ನ್ ತುಳುಕು ಒಡ್ಡಾದ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸಬಿಸೇಬಿನ್ ತೋಜಾಯಿನ ಕೃತಿ ಉಂದು. ಮೂಲ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣೊನು ಯದ್ವತ್ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆನ್ ನೆಗತ್ತ್‌ದ್, ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ ಪಸೆರುವಿಲಕ ಆರ್ ಮೊಡೆತ್ತೆರ್.

ಉಂದು ತುಳುನಾಡ್ದ ರಾಮಾಯಣ. ಭಟ್ರ್ ಪಣ್ಪಿಲಕ "ಕಡಲ್ದ ಬರಿತ ತುಳುನಾಡ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಣ್ಣ ಬದ್ಕ್‌ಲೆನ್ ಮೂಜಿ ಲೋಕೊಡು ತೂಪಿನೆನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುಲಕ್ಕ ಈ ಕತೆನ್

ಬರೆಪೆ." ಜನೊಕುಲೆಗ್ ರಂಗ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಅಗ್ಗೊದ ಕಾವ್ಯ ಬರೆಪಿನೆನ್ ಈ ತುಳು ಕವಿ ಒಪ್ಪುಜ್ಜೇರ್. ಪೊಸಕಾಲೊಡು ಪೊಸದೇಕಿಡ್ ಕತೆ ಪಣೊಡಾಯಿನೆಡ್ಡಾವರೊ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಬದಲಾವಣೆಲೆನ್ ಮಂದಾರರದಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ವಾಲ್ಮೀಕಿನ್ ಪುಂಚದ ಬಾಲೇಂದ್ ಆರ್ ಲೆತ್ತ್‌ದೆರ್ (ವಲ್ಮೀಕ ಪಂಡ ಪುಂಚ). ಮೂಲೊಡುಪ್ಪಿಲಕ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮೂಲು ಕಿರಾತೆ ಅತ್ತ್; ಆಯೆ ಒರಿ ಮಲೆಕುಡಿಯೆ. ಸೊಂಟೊಗು ಒಂಜಿ ಬೈರಾಸ್ ತುತ್ತುದ್, ಅಯಿತ ಮಿತ್ತ್ ತಿಪ್ಪಿನ್ ತುರಿನ ನಾರ್‌ಬಳ್ಳಿನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ತರೆಕ್ ಕೆಂಪು ಮುಂಡಾಸು ಬಿಗಿತ್ತ್‌ದ್, ಕಾಟ್‌ಕೋರಿದ ತೂಯಿನ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕಾದ್, ಸೊಂಟದ ಪಿರಾವುಡು ಪರಿತ್ತ ನಾರೆಕತ್ತಿನ್ ನೇಲಾವೊಂದು, ಕೈಟ್ ಉರೆತ್ತ ಕಬರುಕೊಂಬುನು ಪತೊಂದು ಆಯೆ ಇಲ್ಲಲ್ಲ್ ಪಿದಾಡುವೆ. ಒರೊತ್ತ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಚ್ಚೆಲ್ ಆಜಾಯರ ಒಂಜಿ ಗೋಳಿ ಮರತ್ತ ಅಡಿಟ್ಟ್ ಕುಲ್ಲೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಆಡೆಗ್ ಏಳ್ ಜನೊ ರುಸಿಕ್ಕುಲು ಬರ್ಪೆರ್. ರುಸಿಕ್ಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಆಯೆಗ್‌ಲಾ ಪಾತೆರಕತೆ ಆಪುಂಡು. ಈ ಪಾತೆರಕತೆಟ್ಟ್ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು ನೆಗತ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಆ ಮಲೆಕುಡಿಯೆನ ಇಲ್ಲ್ ಉಪ್ಪುನಿ ಓಲು, ಅವು ಎಂಚ ಉಂಡು, ಆ ಕುಟುಮ ಎಂಚ ಉಂಡು? ಒಂಜಿ ವರ್ಣನೆ ತೂಲೆ-

ಬಡಕಾಯಿ ಮೆಯ್ಯೊಂಜಿ ಊರು ಇತ್ತ್‌ಂಡವುಳು
ಕಂಡೊಡ್ದು ಕಾಡೆಚ್ಚ, ಕುಡಿಯೆರೆನ ಪಡೆಯೆಚ್ಚ
ಒಂಜಿ ಕಾಡ್‌ದ ಪುಡೆಟ್ ಪುಂಡಿ ಕೇನೆದ ಮುದೆಲು-
ಳಡ್ಕ ಬಾರೆದ ಪುದೆಲುಳಿತ್ತಿ ಪಡ್ಪುಡು ಪರಪು
ತನ್ನೆ ತೋಡುದರುಟ್ಟು ಮುರಕಲ್ಲ ತೆಕ್ಕೆಲೆಡ್
ಬರೆ ಮೊರೆಂಪಾಯಿದೆತ್ತರ ಕಟ್‌ದ್ ದೀಯಿ ತಡ-
ಮೆಗ್ ಕಾಡಬೂರು ಮೊಡೆತಿನ ಪಡಿನ್ ತಿಕ್ಕಾದ್
ಇಲ್ಲ್‌ದುಳಯಿದ ಜಾಲ್‌ಡೊಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ಕಾಡ್
ಪೀರೆ ಕಾರೊಳು ಬಸಲೆದ ದೊಂಪೊಳೀ ಮೆಯ್ಟ್
ಪದ್ಪೆಕಳ ರಚ್ಚೇವು ಕಂಡೆ ಪಕಳದ ಪಚ್ಚೆ
ಪರೆಲ್‌ದ ದೂಜಿಲೆನ್ ನಿದ್ಪ ಉಂತಾಯ್ನಲಕ
ಪಂದ್ರ್ ಕಾಯೆಲ್ ಗೆಜ್ಜೆಕಟನಂಚ ದಿಂಜಿದಿನ
ಜೀರ್ಗೆ ಮುಣ್ಕೆಲೆದ ದಯ್ಕುಳು-

ನಡುಟು ಮಿರೆ ಗರಿದಿ
ತೊಲಸಿ ಕಟ್ಟೆದ ಎದುರು ಮುಳಿ ಬೇತಿ ಮಾಡ್ ಚಳಿ-
ತಗ ಪುಡಾದಿನ ಲೂತಿದಾಯ ಕಾರಡಿತಂಚ
ಅವುಳವುಳು ದರಿದಿ ಗೋಡೆಳು ಕಟ್ಟಿಮಡಲ ಮುಡೆ

ದರಿದಿ ಕಡ್ಯದ ನಾಲಿ ನೂರಾಯಿ ಗಿಳಿಕಂಡಿ
ಮಾಡ್ಪಡಿಟ್ರೊರಗಾದಿ ಬಾಕಿಲ್ದ ತಟ್ಟಿ ಮಾ-
ಡ್‌ದ ತಲೆಕೆಗಕ್ಕ್‌ಡ್ಡಿ ಬುಗುತಿಪ್ಪಿ ತೋಜು ಕೊ-
ಟ್ಯದ ಕುದುಮೆ ಜಪುಡಾದ್ ಕಟ್ಟಿ ಕಿದೆಟೊಂಜಿ ಪಾ-
ರೋಳೊಂಜಿ ಬಚ್ಚೆಲೆರ್ಮೆಲ ಕಾಯಿ ಕಡೆವೊಂದು
ಇತ್ತಿಲ್ಲ್‌ಡೊರ್ತಿ ಪೊಂಜೋವು, ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣೊಟ್ಟು-
ಗೇಳ್ ಬಾಲೆಲೆನಪ್ಪೆ ಯಜಮಾನ್ದಿ, ತನ್ನ ಕಂ-
ಡಾನಿ ಬತ್ತ್‌ದಿಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗುನೆ ದುಂಬು ಬೆರಿ ತೂಪಿ-
ನಾಳಿತ್ತಿ ಕುಟುಮದೆಜಮಾನೆ, ತಾನೊರಿ ಬೆಂದ್
ದಾ ಕುಟುಮೊನೆತೆದಾಂತೆ ನುಪ್ಪುಕುಂಟುಗು ಜದ್ರ-
ದಾಂತೆ ನಡಪಾವೊಂದು ಬರ್ಪೆದೆ ಮಲೆಕುಡಿಯೆ-"

ಈ ವರ್ಣನೆನ್ ಓದ್‌ನಗ ಉಂದು ನಮ್ಮ ಊರುಡೇ, ನಮ ಕೈತ್ತಲೇ ನಡಪ್ಪುವಿಲಕ ತೋಜುಂಡು. ಈ ಚಿತ್ರಣ ತುಳುನಾಡ್‌ದತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ಓಲುಲಾ ತೂಯರ ತಿಕ್ಕಂದ್.

22 ಅಧ್ಯಾಯೊಲೆಡ್ 17,890 ಸಾಲ್‌ಲೆಡ್ ಪಸೆರ್ದಿನ ಈ ರಾಮಾಯಣ ಕತೆ ಬಾಸೆ, ವರ್ಣನೆ, ಛಂದಸ್ಸು, ಕಥಾ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪಾತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣೊ, ಆಧುನಿಕ ಜನಜೀವನೊದ ಅಂಶೊಲೆನ ಸೇರ್ಪಡೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲೊ ಈ ಮಾತ ಅಂಶೊಲು ಸೇರ್‌ದ್ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟೊದ ದುರ್ಗಮ ಅರಣ್ಯೊದಲಕ ಬುಲೆದ್‌ಂಡು. ಗಾದೆಲೆನ ಪೊರ್ಲು, ಪಾತೆರೊದ ತಿರ್ಲ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಚಿತ್ರಣೊ, ಉಪಮೆ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಾದಿ ಅಲಂಕಾರೊಲು ದಿಂಜ್‌ದ್ ನಿಜವಾಯಿನ ಅರ್ಥೊಡು ಉಂದು ಆಧುನಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊ ಆತ್‌ಂಡ್. ಸಂಧಿ ಪಾಡ್ಡನೊಲೆನ ಕಥಾ ನಿರೂಪಣಾ ಶೈಲಿ, ಸರಳತೆ, ಗೇಯತೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ವಿವರ ವಿವರವಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರಿಯರ ಆರ್ ಜಾಸ್ತಿ ಗೇನೊ ಕೊರ್ತೆರ್.

ರುದ್ರಭಟ್ಟನ 'ಜಗನ್ನಾಥ ವಿಜಯ'ಡ್ ಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲಲೀಲೆದ ವರ್ಣನೆ ಬರ್ಪಿಲಕ ಮೂಲು ರಾಮನ ವರ್ಣನೆನ್ ಮಂದಾರದಾರ್ ಕೊರ್ಪೆರ್-

ಲಕ್ಕ್ ಕೌಸಲೆನ ಮೋಕೆದ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕಯೋ-
ಧ್ಯೆದ ಪೆರಣ, ಲಕ್ಕ್ ಲೋಕದ ಬೊಳ್ಪು ಲಕ್ಕ್‌ದ-
ರ್ಮದ ಬೂಡು, ಲಕ್ಕ್ ನೀತಿದ ಗೂಡು, ಲಕ್ಕ್ ಸ-
ತ್ಯದ ತುಡರ್, ಲಕ್ಕ್ ಸಾದುಳೆ ಪುಣ್ಯ, ಲಕ್ಕ್ ರಾ
ಮಾ, ಲಕ್ಕ್, ಪುಲ್ಯಾಂಡ್ ಲಕ್ಕ್ ಮೂಡಾಯಿ ಬೊ
ಳ್ಪಾಂಡ್ ಮಗ ಲಕ್ಕ್‌ಲಕ್ಕ್‌ಲ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್‌ಕೀಂದ್

ಬಾಲೆಲೆನ್ ಮಾನಾವುನ ಜೋಗುಳದಲಕ, ಉರ್ಕರುನ ಉಡಲ್‌ದ ಪಿರಿತಿನ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾವುನಲಕ-ಕುಡಕುಡ ಗಲಸುನ ಪ್ರಾಸಾನುಪ್ರಾಸೊದ (repetition) ಸಬ್ದೊಲೆನ ಇಂಪು

- ನಾದಮಯತೆ -ಗೇಯತೆದ ಮುಕಾಂತ್ರ ಪರಿಣಾಮ ರಮಣೀಯತೆ ಕನಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಂದಾರದಾರ್ ಮೂಲು ಗೇನ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಇಂಚ, ಕತೆತ್ತ ಸ್ಥಳೀಕರಣ, ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣೊಡುಪ್ಪುನ ನಾವೀನ್ಯತೆ, ನಿರೂಪಣೆದ ಸರಳತೆ, ಬಾಸೆದ ಸೇಬಿ, ಆಧುನಿಕ ದರ್ಶನೊ ದುಂಬಾಯಿ ಕಾರಣೊಡ್ಡಾದ್ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುಂಡು. ಈ ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟಣೆಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಪೊಸ ಸಗ್ತಿಡ್ ಬುಲೆಯರ ಸುರುವಾಂಡ್.

ರಾಘವಾಂಕನ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯ'ದ ಆಧಾರೊಡು ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ 1994ಡ್ ಪ್ರಕಟಮಲ್ತಿನ 'ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ' ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನೊಕ್ಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಅರ್ಥ ಆಪಿಲಕ ಸಾಂಗತ್ಯ ಧಾಟಿಡ್ ಮೊಡೆಯಿಂಚಿ ಒಂಜಿ ಹಾಡುಗಬ್ಬೊ. ಕತೆ ಮೊಡೆಯೊಂದು ಪೋಪುನ ತುಳುತ್ತ ಶ್ರಾವ್ಯಪರಂಪರೆಗ್ ಸಾಂಗತ್ಯಧಾಟಿ ಸರಿಯಾದ್ ಹೊಂದುಂಡು. ಮೂಲ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊದ ಕಥಾಸೂತ್ರೊಗು ಭಂಗ ಬರಂದಿಲಕ ಕೆಲಿಂಜದಾರ್ ಬರೆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ವರ್ಣನೆಡ್, ಸಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗೊಡು, ಹೋಲಿಕೆ-ಉದಾರ್ಮೆ ಕೊರ್ಪುನವುಲು ಸ್ವಂತಿಕೆನ್ ತೋಜಾತೆರ್.

ಕಾವ್ಯೊದ ಸುರುಕು 'ಪರಕೆ'ಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಸುಗಿತ್‌ದ್ ಮುಲ್ಪದ ಭಾಗ್ಯೊನು ಇಂಚ ಪಂಡೊನ್ತೆರ್:

ಮೆರೆದ್ ಮೆರೆವಡ್ ನಮ್ಮ ಪೊರ್ಲು ತುಳುವೆರೆ ನಾಡ್
ಸರುವೊ ಜನಜೀವನೊದ ಸೌಬಾಗ್ಯೊ ಸಿರಿ ಬೂಡು||
ಪರಸುರಾಮೆನೆ ಕುಡರಿ ದಕ್ಕ್‌ದೊದಗಯಿ ನಾಡ್
ವರುಣೆ ಬುಡುದೇ ಕೊರ್ನ ಪೊಲ್ಸುದಾ ಪುಲವಾಡ್|
ಪಂಚಭೂತೊಲೆ ಕೂಟೊ, ಸತ್ಯಸುಂದರ ನೋಟೊ
ಇಂಚಿ ರಂಗಸ್ಥಳೊಟೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಾಟೊ||

ತುಳುನಾಡ್ ಎಂಚಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಉಪ್ಪುನಿ, ಅಕುಲು ಜೀವನ ಮಲ್ಪುನಿ ಎಂಚಂದ್ ಸುರೂಟೇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬುಡ್ಪೆರ್. ಬೆನ್ಪಾಟಿಕೆ ಒಂಜೇ ಅತ್ತ್, ತಿಕ್ಕಿನ ಒಂತೆ ಸಮಯೊಡ್ಲಾ ಗೀತೆ ಕತೆ ಕಬಿತೆಂದ್ ಪುಣೆರುನಕುಲು ತುಳುವೆರ್-

ಗೀತೆ ರಾಮಾಯಣೊನು ಭಾಗವತೊ ಭಾರತೊನು
ಪ್ರೀತಿ ಮೋಕೆದ ಕತೆನ್ ಜಾನಪದೊ ಪಾರ್ದನೊನು|
ಗಾದೆ ನುಡಿಗಟ್ಟ್‌ಲೆನ್ ಸೋದನೆಡ್ ನಾಡೊಂದು
ಸಾದನೆಡ್ ಬರೆಯಿನಾ ಕವಿಕುಲೊತ ನಾಡುಂದು||

ಇಂಚ ಮುಲ್ಪದ ಜನಮಾನಿಲೆನ ಪುಗರ್ಪುನು ನಿಸಾನಿದೆತ್ತರೊಗು ರಟ್ಟಾಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಆರೆನವು.

ಮಹಾಕಾವ್ಯೊದ ಸುರುಕ್ಕು ಸರಸ್ವತಿನ್, ಗಣಪತಿನ್, ಗುರುಹಿರಿಯೆರೆನ್ ಸುಗಿತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಪಾದೊಗು ಅಡ್ಡಬೂರುನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉಂಡು. ಕೆಲಿಂಜದಾರ್ ಅವೆನ್

ಎಂಚ ಸ್ಥಳೀಕರಣ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್ ತೂಲೆ:

ಸಾರದಪ್ಪೆಗ್ ಮದವೂರುದ ಗಣಪಗ್
ಊರುದುಳ್ಳಾಲ್ಡಿಗ್ ಯಾನ್
ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವೊದೇಬೆರೆಗಿತ್ತೆ
ಪಾರಿಪರಕೆ ಪಂಡೊನೊಂದು

ಇಂಚ ಕೈ ಮುಗಿಯೊಂದು - ಪಗೆಲರಸುನ ವಂಸೊಡು ಪುಟ್ಟಿನ, ಸೂರ್ಯ ತೇಜಸ್ಸ್‌ದ, ಕಡಲ್‌ದಾತ್ ಗಂಭೀರೊದ, ವಾಯುಸಗ್ತಿದ ಪ್ರತಿರೂಪೊ ಆಯಿನ ಹರಿಸ್ಚಂದ್ರ ಅರಸು; ರತಿನ ದಿರಿಸು, ಸಿರಿನ ಸೌಭಾಗ್ಯೊ, ಬರವುದಪ್ಪೆನ ಬುದ್ಧಿದ ಪತಿರುತೆ, ರಾಜನ ಮೋಕೆದ ಬುಡೆದಿ ಚಂದ್ರಮತಿ; ವಂಸೊದ ಬೂರುಗು ತೆಗ್‌ಲೆ ಪುಟಿಲಕ್ಕಂತಿ ಯುವರಾಜೆ - ಮೊಕುಲು ಅಯೋಧ್ಯೆದ ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತುಂದ್ ಕವಿ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕೆಲಿಂಜದಾರ್ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಗಲಸಿನ ಕ್ರಮೊ ಪೊರ್ಲುಂಡು. ಆರ್ ಸಬ್ಬಗಾದ್ ನಾಡುಜ್ಜೆರ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಸುರೂಟು ತನಡ ಕೇನಂದೆ ವಸಿಷ್ಠಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮಣೆ ಕೊರ್ನ ಕೋಪೊ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಗ್ ಉಲಯಿಡೇ ಕೊದಿಯೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾಘವಾಂಕೆನ ಕತೆತ್ತ ಮೂಲರೂಪೊನು ಒರಿತೊಂದೇ ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರಿಯರ ಸಾಧ್ಯನ್ಪಿನವು ಮೂಲು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು-

ತನಡ ದುಂಬೊತ್ತ ಕೇನಂದಿನ ಒಂಜಿ
ಮುನಿ ವಸಿಸ್ಯಡ ಪುರಿ ರಡ್ಡ್
ಒಯಿಟ್ಟ್‌ಲ ಕೊರತೆನ್ ನಾಡುನ ಗುಣ ಮೂಜಿ
ಪಿರಿ ಕಾಯಿನಂಚಿನೆ ಆಂಡ್

ಮೂಲೊಗು ನಿಷ್ಠೆರಾದ್ ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ ತುಳು ಹರಿಸ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊನು ಮೊಡೆಯಿಂಡಲಾ ನಡುನಡುಟ್ಟು ತುಳುತ್ತ ನುಡಿಗಟ್ಟುಲೆನ್, ಗಾದೆಲೆನ್ ಗೆತೊಂದು ಒಂತೆ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

'ಕತ್ತೆಗ್ ಕೈಲಾಸೊ ಗೊಂತಿದ್ದಿ'
'ಗೊಬ್ಬರೊ ಪಜಿಪಜಿ ಪೊತ್ತುನ ಪುಗೆನೊ'
'ನಾಯಿಗ್ ದಾಯೆಗ್ ನಾರಂಗಾಯಿದುಪ್ಪಡ್'
'ಚೀಂಕ್‌ರ್‌ದಾಸೆಗ್ ತಾರೆನ್ ಕಡ್ಪೆರೋ'
'ಲಗಡಿ ದೆತ್ತ'
'ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಿಟಿ ರಟ್ಟುನ'
'ನರಮಾನಿ ಸೈನಗ ಸಾಲ ಸಯ್ಯಾಂದ್'
'ಪಜಿಮೀನ್ ತುಚಿಲಕ'

ಇಂಚ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಗಾದೆ, ನುಡಿಗಟ್ಟ್‌ಲೆನ ದುಸ್ತುನು ಗೆತೊಂದು ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ

ಕಾವ್ಯೊನು ಕೆಲಿಂಜದಾರ್ ಒಂತೆ ಆಯತ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಕಾವ್ಯೊದ ಮಾರ್ಮಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶೊಲೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುವಿಲಕ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಮಾರ್ಥಿಕೆ ಕೆಲಿಂಜದಾರೆಗ್ ಉಂಡು.

ಅರೆನ ನನೊಂಜಿ ಕಾವ್ಯಕೃತಿ 'ಮಹಾಭಾರತೊ', ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆನ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾಮಂಜರಿ'ನ್ ಅವೇ ಭಾಮಿನಿಷಟ್ಪದಿಡ್ ಆರ್ ತುಳುಕು ಜಪ್ಪಾತೆರ್. ಈ ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟ ಆಯಿಜ್ಜಿಡಲಾ ಉಂದೆತ್ತ ಕೆಲವು ಅದೆಕ್ಕುಲು ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಪ್ರಸಾರ ಆತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲವು ಅದೆಕ್ಕುಲೆನ್ ಓದುನ ಅವಕಾಶೊ ಈ ಲೇಖಿಕಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮೂಲ ತುಳು ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಗಲಸೊಂದು ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯೊದ ಬಲ, ದೇಕಿ ರಡ್ಡೆನ್ಲಾ ಆರ್ ಒರಿತೊಂದೆರ್. ಚಿತ್ರಣೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ ತೋಜುಂಡು. ಗಾದೆಲು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಲು ನಡುನಡುಟು ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುತ್ತ ಕಥಾಶ್ರವಣ ಪರಂಪರೆನ್ ದುಂಬೊತ್ತಾವೊಂದು ಪೋಪಿಲಕ ಈ ಕೃತಿ ಉಂಡು. ಕಾವ್ಯೊದ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆನ ಸಂವಾದದ ಸ್ವಾರಸ್ಯೊನು ಒರಿತೊಂದಿನಿ, ರೂಪಕ ಭಂಡಾರೊನು ಪುಡಾತ್ ದೊರಿತಿನಿ ಕೆಲಿಂಜದಾರೆನ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರೇಮೊಗು ಸಾಕ್ಷಿಯಾದುಂಡು.

ಡಿ. ವೇದಾವತಿ ಮೇರ್ ಕನ್ನಡೊದ ಒಂಜಿ ಕೊಂಗಾಟೊದ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾವ್ಯೊ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ 'ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ'ನು 'ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ'ಂದ್ ತುಳುಕ್ಕು ಕನ್ಪೆದೆರ್. ಕೆಲಮ್ಮೆಟ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗೆತೊಂದು ವೊಂತೆ ಕುದ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಮೂಲ ವಾರ್ಧಕ ಷಟ್ಪದಿಡ್ ವೊಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು - ಮಾತ್ರಾಗಣೊತ್ತ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್‌ನ್ ಸಡಿಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ನಿರಾಯಾಸ ಜಾಯಮಾನೊಡು - ಪೊರ್ಲುದ ಲಯಗಾರಿಕೆದ ಲೀಲಾವಿಲಾಸೊಡು, ಕೆಲವು ಮೈಟ್ ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ತದ್ಭವ ಸಬುದೊಲೆನ್ ಬಳಕೆ ಮಲ್ತೊಂದು ತುಳುತ್ತ ನೆಲೊಕ್ಕು ಒಡ್ಡುವಿಲಕ ಜಪ್ಪಾತೆರ್. ಮೂಲೊದ 34 ಸಂಧಿ 1900 ಪದ್ಯೊಲೆನ್ 21 ಸಂಧಿದ 1055 ಪದ್ಯೊಲೆಡ್ ಪಣ್ತೆರ್. ಸುರುತ 'ಸುಗಿಪು'ದ ಒಂಜಿ ಪದ ತೂಂಡ ಆರೆನ ರಚನೆದ ಹದ ಗೊತ್ತಾವು:

ಶಿವ ಶಿವ ಮಹಾದೇವ ಜಗನ್ನಿಯಾಮಕ ಈಯೆ
ಭವಸಾಗರೊಡು ತೇಲುನೆನ್ನ ಕೈ ಪತೊನುಂದು
ತವಕೊಡೇ ಪಂಡೊಂದು ಮಂಜುನಾಥಾ ನಿನ್ನ ದಯೆ ನಟ್ಟ್‌ದಡ್ಡ ಬೂರ್ಪೆ|
ಪವನಾಗ್ನಿ ಭೂಮಿ ಆಗಸೊ ನೀರ್ ಪನ್ಪಿ
ನವು ಪಂಚಭೂತೊಲ್ಯೆಕುಲೆನ ಕರ್ತೃ ಈ
ಶಿವ ಸರ್ವ ದೇವೆರೆ ದೇವೆ ಈಯೆ ನಿಕ್ಕೆನ್ನ ಸೊಲುಮೆ ಸಾಂದಾವೊನುವೇ||

ತುಳುತ್ತ ಕಮ್ಮೆನೊ ಈ ಕೃತಿಟ್ಟ್ ತೋಜುಂಡು. ಕಾವ್ಯವಾಚನೊಗು ಲಾಯಕ್‌ದೇ ಒಗ್ಗುದು ಬರ್ಪುಂಡು. ಉಂದು ಡಿ. ವೇದಾವತಿಯೆರ್ನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆನೇ ಸೈ.

೭

ಫಿನ್ಲೆಂಡ್‌ದ ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊ 'ಕಾಳೇವಾಲ'ದ ಒಂಜಿ ಎಗ್ಗೆನ್ 'ಮೋಕೆದ ಬೀರೆ ಲೆಮಿನ್ಕಾಯೆ'ಂದ್ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ 1985ಡ್ ತುಳುಕು ಮಗ್ತ್‌ಪಾಡಿನೈಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕಾವ್ಯ ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ ಒಂಜಿ ಅನುವಾದ ಪರಂಪರೆ ತುಳುಟ್ಟು ಸುರುವಾಂಡ್. ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಬುಲೆವೊಡಾಂಡ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಅನುವಾದೊದ ಪಾತ್ರೊ ದಿಂಜ ಉಂಡು. ವಸ್ತು, ನಿರೂಪಣೆ, ತಂತ್ರ, ಶಿಲ್ಪ, ಬಾಸೆದ ಉಪಯೋಗ, ಅವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನ ತತ್ತ್ವೊ, ಅಯಿತ್ತ ದರ್ಶನೊ ನಂಕ್ ದುಂಬು ಪೋಪುನ ಬೊಲ್ಪುನು ತೋಜಾವುಂಡು. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಜೀವನ, ಬೇನೆ ಬೆಂಗ್, ಜಾನಪದ, ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆಗ್‌ಲಾ ಫಿನ್ಲೆಂಡ್‌ಗ್‌ಲಾ ದಿಂಜ ವಿಚಾರೊಲೆಡ್ ಹೋಲಿಕೆ ಉಂಡು. 1985ದ ಸುಮಾರ್‌ಗ್ ಒಡಿಪ್ಪುದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡಲದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮುಕಾಂತ್ರ ಫಿನ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶೊದ ಒಟ್ಟುಗು ಒಂಜಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿತ್ತ ಫಲಶ್ರುತಿಯಾದ್ ಅಮೃತೆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಈ ಅನುವಾದೊಗು ಒಂಜಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವೊಲಾ ಉಂಡು.

ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊದ ಧಾಟಿಡ್, ಅಂಶಲಯೊದ ಹಾಡುಗಬ್ಬದ ರೀತಿಡ್ ಆರ್ ಉಂದೆನ್ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಲೆಮಿನ್ಕಾಯೆ ಎಂಚ ಬಲತ್ತೆ, ಆಯೆ ಎಂಚ ಇತ್ತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ರಡ್ಡ್ ಪದೊ ತೂಂಡ ಗೊತ್ತಾವು. ಅನುವಾದೊದ ದುಣ್ಣ ಬಣ್ಣೊಲಾ ತೆರಿವು :

ಓ ಡೆನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನನಾಯೇ...
ಮಾಮಲ್ಲ ಮೋಕೆದ ಬಿರ್ದ್‌ದ ಬೀರನ
ಕಬಿತೆದ ಒಕ್ಕಣೆ ಮಲ್ಪುವೆ

ಕಡಲ್‌ದ ಕರೆಬರಿ ನಡುವಾರ ದೀವುಡು
ಎಡ್ಯೊಂಜಿ ಪುದರಿತ್ತಿ ಬೂಡುಡು
....
ಕೆಂಪು ರಟ್ಟುನ ಮೋಣೆ, ರಟ್ಟೆ ತಿಗಲೆ ತೂಂಡ
ಗಟ್ಟಿಗೆಂದೆಣ್ಣುನ ಒಡ್ಡಾರೊ
ತಂಕೊದ ಆಣ್ಮಗೆ, ಪಂತೊನು ಮೆರೆಪಾವಿ
ಚಲಗಾರೆಯಾಂಡ ಪಣ್ಬುನೆ ದಾನೆ?

ಸುಮಾರ್ 10ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಉರ್ದುಕವಿ ಉಮ್ಮರ್ ಖಯ್ಯಾಂ ಬರೆತಿನ ರುಬಾಯತ್‌ನ್ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲು 'ಕುಜಿಲಿಪೂಜೆ'ಂದ್ 1989ಡ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತೆರ್. ಸತ್ಯೊ, ಧರ್ಮೊ, ತತ್ವೊ, ಸತ್ವೊ ದಿಂಜಿದುಪ್ಪುನ ನಾಲ್ ಪಾದೊದ ರುಬ್ಯಾ ನಮ್ಮ 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ'ದ ಲೆಕ 'ಕಿರಿದರೊಳ್ ಪಿರಿದರ್ಥಮಂ ತುಂಬಿ' ಜೀವನದರ್ಶನೊನು ತೋಜಿಪ್ಪಾವುನವು. ಈ ರುಬಾಯತ್‌ಗ್ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಏತ್ ಮನಸೋಲ್ತ್‌ದೆರ್ ಪಂಡ ಉಂದು, "ಕವಿನ ವಿಚಾರೊದ ಒಯ್ಲ್, ಆಲೋಚನೆಲೆ ಮಾಲೆ, ಮನಸ್‌ದ ತುಡಿತ್ತೊಲೆ ಹೊಡತ್ತೊ, ಒಂಜೊಂಜಿ ಪದ್ಯೊಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ತೆರೆ, ಮೋದೊ, ಸುಂಯ್ಪಿ ಸುಳಿಗಾಳಿ"ಂದ್ ತನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊಡು ಆರ್ ಬರೆಯೊಂದೆರ್. ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಮೂಲ ತುಳು ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಗಲಸೊಂದು, ತಿಕ್ಕಿಜಿಡ ತದ್ಭವ ಮಲ್ತೊಂದು, ಅಂತು ಒಂಜಿ ಹಟೊಕ್ಕು ಬೂರಿಲಕ ತುಳುತ್ತ ಪೆರ್ಮೆನ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾಯಿನಾರ್.

ಲಕ್ಕೆನ್ನ ಮೋಕೆದಾ ಮಂಜಣ್ಣೆ| ತೂಲಬಾನಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್
ಕತ್ತಲೆದ ಕಪ್ಪಲ್‌ಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಬೊಗೊರಿನ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್
ಬೊಳ್ಳಿದಾರ್ಯಾಲೆನ ಪೊರಿದೊರ್ತ್‌ದೇ ಬುಡ್ತೆ
ನಿದೆರಿನವು ಯಾವುದೆ, ಪೊರ್ಲೆದಿಯೆ ಲಕ್ಕ್ ಬಲ ||

ಮುಲ್ಪದ ಭಾವ, ಬಾಸೆ, ಚಿತ್ರಣ ಪೊವೆನ್ ತೂಂಡಲ ಉಂದೊಂಜಿ ಮಗ್ತ್ ಪಾಡ್‌ನ ಸಾಹಿತ್ಯಂದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಜ್ಜಿ. ತನ್ನನೇ ಅನುಭವೊನು ಆರ್ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಯಿಲಕ ಉಂಡು:

ಅವ್ವು ಮಾಮರದಡಿಟ್ಟ್ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ದ ಕಬಿತೊದಾ ಕಟ್ಟ್
ರೊಟ್ಟ್ಯೊಂಜಿ ತೊಟ್ಟೆದ ಒಪ್ಪಕುಜಿಲಿ ತಮೆತಮಲ ಬಲಿರಿಕಳಿ
ಬೊಕ್ಕೊ ಸೇಲೆದ ದುಗ್ಗೆ ಈ ಎನ್ನ ಬರಿಟ್ ಕುಲ್ಲುದು ಪಾಟ್ ಪಾಡ್ಯಂಡ
ವಾವ್ವ ಸುಡು ಕಾಡಾಂಡ ದಾನೆ? ಅವ್ವೆ ಸೊರ್ಗೊಸುಕೊ ಎನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ||

ಒಟ್ಟು 152 ರುಬಾಯತ್‌ನ್ ಈ ಜೊಂಕಿಲ್‌ಡ್ ಆರ್ ಸೇರ್ಸಾತೆರ್. ಅಕೆರಿಡ್, ಆರ್ ಗಲಸಿನ ತುಳು ಸಬ್ದೊಲೆನ ಅರ್ತೊನ್ಲಾ ಕೊರ್ತೆರ್. 'ಬಾನಾರ್' ಪಂಡ ಬಾನೊ ದೇವೆರ್; ಜ್ಞಾನೊದ ಬೊಲ್ಪು ಪಣ್ಬುನವು ಭಾವಾರ್ಥ. ಕಳಿಕ್ಕ್ ಆರ್ ಗಲಸಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಾಸೆ

'ಅಮಲಮುತ್ತೊ'. ಕಳಿನ್ ಅಮಲ್‌ದ ಅಮುತ್ತೊ (ಸೋಮರಸ) ಪಣ್ಪುನೈಟ್ ಉಪ್ಪುನ ಅರ್ಥಪುಷ್ಟಿನ್ ವಾಚಕೆರ್ ಗೇನಿಪ್ಪೊಲಿ. ಇಂಚ, ಮಸ್ತ್ ತುಳು ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಆರ್ ಟಂಕಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಮಗ್ತ್‌ಪಾಡ್‌ನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ತೂಕ ವಜನ್‌ನ್ ಎಚ್ಚ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಡಿವಿಜಿಯೆರ್ನ 'ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ'ದ 167 ಪದೊಕ್ಲೆನ್ 1988ಡ್ 'ಪೊಡುಂಬ ತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ'ಂದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತೆರ್. ಮೂಲೊಗು ನಿಷ್ಠೆರಾದ್ ಸುಲಭ ತುಳುಟ್ಟು ಮಗ್ತ್ ಪಾಡ್‌ನ ಆರೆಗ್, 1992ಡ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನನೇ ಸೊಂತ ರಚನೆದ 'ಪೆಂಗದೂಮನ ಕಬಿತೊಲು' ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪಿಯರ ಉಂದು ಪ್ರೇರಣೆ ಒದಗಾಂಡ್.

'ಪೊಡುಂಬ ತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ'ದ ರಡ್ಡ್ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ತೂಂಡ ಪೊಳಲಿದಾರ್ ಮಗ್ತ್ ಪಾಡ್‌ನವು ಎಂಚ ಉಂಡೂಂದು ತೆರಿವು.

ದಾದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಅರ್ತ? ದಾದ ಲೋಕೊಗು ಅರ್ತ?
ಬದ್‌ಕ್ ಲೋಕೊದ ಸಂಬಂದ ದಾದ?
ತೋಜಂದಿನವು ಎಂಚಿನವೊ ಒಂಜಿ ಉಂಡಣ್ಣಾ
"ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಮಾಣ"ನೋ - ಪೊಡುಂಬ ತಿಂಮ

ಡಿವಿಜಿಯೆರ್ನ ಅತಿಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಪದೊನು ಪೊಳಲಿದಾರ್ ಮಗ್ತ್ ಪಾಡ್‌ನವು ಇಂಚ:

ಪೊಸತಿಗ್‌ರ್ ಪರಬೇರ್ ಕೂಡ್‌ಂಡ ಮರ ಪೊರ್ಲು
ಪೊಸ ಕುಸೆಲ್ ಪರತತ್ತ್ವ ಕೂಡ್‌ನಗ ಧರ್ಮೊ
ಮುನಿವಾಕ್ಯದೊಟ್ಟು ವಿಜ್ಞಾನಕಲೆ ಸೇರ್‌ನಗ
ಜನಬದ್‌ಕ್‌ಗವು ಗೇಲ್ - ಪೊಡುಂಬ ತಿಂಮ

ಪೊಳಲಿದಾರೆನ ಅನುವಾದೊಡು ಕಾವ್ಯೊದ ತೀವ್ರತೆ ಒಂತೆ ತೆಲ್ಪಾಂಡಲಾ ಕಾವ್ಯಕೃತಿಕ್ಕುಲೆನ ಅನುವಾದೊಡ್ಡಾದ್ ತುಳು ಕಾವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಒಂತೆ ಐಸಿರೊದಿಂಜಿಂಡ್‌ಂದ್ ಪಣೊಲಿ.

ಈ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ತೂಂಡ ಆರೆನ "ಪೆಂಗದೂಮನ ಕಬಿತೆಲು" ಕೃತಿ ಒಂತೆ ಎತ್ತರೊಡು ಉಂತುಂಡು. ಸ್ವಂತವಾಯಿನ ವಿಚಾರೊನು ತನ್ನನೇ ಸಬುದೊಲೆಡ್, ಪಾತೆರೊಡು ಬರೆತಿನ್ನೈಡ್ದಾವರ ಅಯಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಗಟ್ಟಿ ಎಲು ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್:

ಮೂಡಾಯಿಡೆತ್ತರದ ಗಟ್ಟೊ ಸೀಮೆದ ತಿರ್ತ್
ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ್‌ದಾ ಬರಿತಮುಟ್ಟ
ಭದ್ರಗಿರಿ ಬಡಕಾಯಿ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ತೆನ್ಕಾಯಿ
ಸುದೆಕ್‌ಲೆದ ನಡುಟುಪ್ಪು ತುಳುವಪ್ಪೆ ಕಾಪು
ಕೈಪಾಡಿ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಕೋಡಿಯೆತ್ತಾವೆಣ್ಪೆ
ನಿಚ್ಚಯೊಡೆ ಅರ್ದ ಕೆಲಸಾದ್ ಪೋವು

ಯೆಂಚಾಂಡಲಾವುಣ್ಪೆ ತಿಗಲೆಗಂಟಗ್ ಮಾತ್ರ
ಸೋಲು ಕಟ್‌ದಿನ ಗಂಟ್ - ಪೆಂಗದೂಮ

ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಒಟ್ಟು 842 ಪದ್ಯೊಲುಲ್ಲ; ಅಕೆರಿಡ್ ಒಂಜಿ ಮಂಗಲ ಪದ ಉಂಡು. "ಯಾನ್ ಓದಿನ, ತೆರಿನ, ಕೇಂಡಿನ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಯೇಚನೆಡ್ ಬತ್ತಿನ ಮುತ್ತು ಪದೊಕ್ಕುಲು ಪೆಂಗದೂಮನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬಯಿದ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಬಿ ತನ್ನ ಅರಿಕೆಡ್ ತೆರಿಪ್ಪಾತೆರ್. ಲೋಕಜೀವನೊದ ಅನುಬವೊಲು ಮೂಲು ಒಂಜಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಛಂದಸ್ಸ್‌ದ ಚೌಕಟ್ಟುಡು ಮೂಡುದು ಬಯಿದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಣೊಲಿ.

ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ರೆನ 'ಮಾಣೆಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ' ಬ್ರಾಣೆರೆನ ತುಳುಟ್ಟು, ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಅಪೂರ್ವ ನೀತಿಪದೊಕ್ಕುಲೆನ ಗೊಂಚಿಲ್. ಇತಿನೆಟ ಸುಮಾರ್ 20 ಸಾವಿರದಾತ್ ನೀತಿ ಪದೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಬರೆತಿನ ಆರೆನ 'ಮಾಣೆಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ'ದ ಮೂಜಿ ಸಂಪುಟೊಲು ಪಿದಾಯಿ ಬೈದೊ. ಈ ಮೂಜಿ ಸಂಪುಟೊಡು ಒಟ್ಟುಗು ಸುಮಾರ್ ಮೂಜಿ ಸಾವಿರೊದಾತ್ ಪದೊಕ್ಕುಲು ಅಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್. ಬಾಕಿ ಇತ್ತಿನವು ಬೊಳ್ಕಿರ್‌ಗ್ ಬರೊಡಾತೆ.

ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಡ್ ಬರೆಪುನ ಭಟ್ರೆಗ್ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರೇರಣೆ ಕೊರ್ತುಂಡು.

ದೇಕಿಡೇ ಭಾರತನ್ ಬರೆತುನೊ
ಆ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನೆನ ಗುರು
ಏಕಚಿತ್ತೊಂಟೋದುತೇ ಭಾರತೊಕು ಮರ್ಲಾಯೆ |
ಸೂಕ ಭಾಮಿನಿ ಬರೆವರೇಪುಣ
ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚೊಡು ಬರೆನೊ ಪಂಡ್‌ತೆ
ಪಾಕ ಭಾಮಿನಿ ಬರೆಯೆ, ಕನ್ನಡ ತುಳುಟು ಹರಿಕೃಪೆಟೇ ||

ಹರಿಕೃಪೆಟ್ ಯಾನ್ ಉಂದೆನ್ ಬರೆಯೆ ಪಣ್ಪುನ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ರ್ ಪ್ರತೀ ಪದ್ಯೊಡ್‌ಲಾ ನೀತಿನ್ ಪಣೊಂದು ಪೋಪೆರ್.

ವಿದ್ಯೆನೇ ಸಂಪತ್ತ್ ದುಡ್ಡುಣಿ
ವಿದ್ಯೆನೇ ಆಪತ್ತ್‌ಗಾಪುಣು
ವಿದ್ಯೆನೇ ಯೋಗ್ಯತೆನೆ ಪಣ್ಪುಣು ಜ್ಞಾನಿ ಸದ್ಗುಣೆನೋ|
ವಿದ್ಯೆನೇ ಸ್ಥಾನೊಂಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಪುಣು
ವಿದ್ಯೆಗೇ ಸನ್ಮಾನ ಸಿಕ್ಕುಣು
ವಿದ್ಯೆ ಚೂರುಲ ದಾಂತ್‌ನಾಕುಳು ಪಶುತೊಲೆಕನೆ ತಣೀ||

ಸಾಮೂಹಿಕ ಜೀವನೊಡು ಮಥಿತವಾದ್ ಬರ್ಪುನ ಅನುಭವಾಮೃತೊನು ನಮ್ಮ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಸಂತೊಸ ಪಡೆವೊಡು, ಜೀವನ ಎಡ್ಡೆ ಆವೊಡುನ್ಪಿನ ಉದ್ದೇಶೊಡು ಬರೆಪುನ ಇಂಚಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಒಂಜಿ ಪರಂಪರೆಸೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸಾಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಉಂಡು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ

ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಮೆರೆನ 'ಪೊಡುಂಬ ತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ' ('ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ'ದ ಅನುವಾದ), ಆರೆನ ಸ್ವಂತ ರಚನೆ 'ಪೆಂಗದೂಮನ ಕಬಿತೆಲು', ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ ರೈಕುಲೆನ 'ಭರ್ತೃಹರಿನ ನೀತಿ ಶತಕೊ', ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯೆರೆನ 'ತುಳು ನೀತಿ ಪದ್ಯೊಲು' ಬೊಕ್ಕ ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯೆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊಡ್ದು ಮಗ್ತ್‌ಪಾಡ್‌ನ 'ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೊಂಕ್ಳು'ನ್ಪಿನ ಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕೊಲು, ಕಬ್ಬಿನಾಲೆದಾರೆನ ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೊ ಬೊಕ್ಕ ದಾಸೆರೆನ ಕೆಲವು ಪದೊಕ್ಕುಲು, ಮಾನವ್ಯ ಕವಿ ಬಿ.ಎ. ಸನದಿಯೆರ್ನ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಕಬಿತೆಲೆನ್ 'ಅಡ್ಡ ಬೂರೊಂಡೆ'ಂದ್ (2005) ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ ಮಲ್ತಿನ ಅನುವಾದೊ, ಭಾ.ಭ. ಮಜಿಬೈಲುದಾರೆನ 'ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು', ಎಸ್.ಡಿ. ಪೆಜತ್ತಾಯೆರ್ನ 'ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸೋಬಾನೆ' ಉಂದು ಮಾತ ಈ ಅದೆಕ್ಕ್ ಸೇರುನವು. ಈಶ್ವರ ಭಟ್ರ್ 'ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ'ಡ್ ಕೊರ್ಪುನ ಉದಾರ್ಮೆಲು, ಹೋಲಿಕೆ, ರೂಪಕ ಒಂಜಿಗೊಂಜಿ ಕೂಡ್ದು ಎಡ್ಡೆ ಒಂಜಿ ಚಿತ್ರೊನು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ನೀತಿ ಪಾಠೊನು ಮಾಣಿಗ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪುನ ಅಗ್ರಾರೊದ ಐಗುಳೆಲಕ್ಕ ಒಂಜೇ ಉಸುರುಡು ನಾಲೈನ್ ಉದಾರ್ಮೆ ಕೊರುದು ತನ್ಕುಲೆ ಪಾತೆರೊನು ಆರ್ ಸಂಸಯೊಗು ಇಡೆದಾಂತಿಲಕ್ಕ ಮಾಣಿಗ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಡ್ಪೆರ್. 'ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನ' ಬುಡುಂಡ ಈ ಗಾಂತ್ರೊಡು ಬಹುಶಃ ಕನ್ನಡೊಡ್ಲಾ ಈ ನಮುನೆದ ನೀತಿ ಪಾತೆರೊದ ಕೋಪೆ ಬೈದಿಜ್ಜಿ.

ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ರೆನ 'ಬತ್ತೆ ಕೆತ್ತರೆ ಉತ್ತರೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ' ಭಾಮಿನಿ ಷಟ್ಪದಿಡ್ ಬರೆತಿನ ಖಂಡಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಕಂತಿ ರಡ್ಡ್ ಕಾವ್ಯಕೃತಿಕ್ಕುಲು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆನ 'ಕರ್ಣಾಟ ಭಾರತ ಕಥಾ ಮಂಜರಿ'ದ 'ಉತ್ತರಕುಮಾರನ ಪೌರುಷ'ನ್ 1992ಟ್ 'ಬತ್ತೆ ಕೆತ್ತರೆ ಉತ್ತರೆ'ಂದ್‌ಲಾ ಕೀಚಕವಧಾ ಪ್ರಸಂಗೊನು 2004ಟ್ 'ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ'ಂದ್‌ಲಾ ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ರ್ ಮಗ್ತ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. 'ಬತ್ತೆ ಕೆತ್ತರೆ ಉತ್ತರೆ' ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಭಾವಾನುವಾದ ಆಂಡ, 'ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ' ಅವೇ ತಾದಿಡ್ ಪಿದಡ್‌ಂಡಲಾ ಕತೆಟ್ ಒಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೂರ್ತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ಕತೆ ನಡಪ್ಪಿಲಕ ಚಿತ್ರಿಸಾಯಿನವು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುಂಡು.

ತುಳು ಪಾತೆರಕತೆತ್ತ ಸಾಜ ದೇಕಿ ಶೆಟ್ರೆನ ಅನುವಾದೊಡು ತೋಜುಂಡು. ಕೆಲವು ಪೈಟ್ ಅನುವಾದಾಂದ್ ಪಣೆಯರ ಆವಂದಿನಾತ್ ತುಳುತ್ತ ರಸೊ ಒಸರುಂಡು. ಕುಮಾರವ್ಯಾಸೆನ ಅತಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ಪದೊತ್ತ ಅನುವಾದೊ 'ಬತ್ತೆ ಕೆತ್ತರೆ ಉತ್ತರೆ'ಡ್ ಇಂಚ ಉಂಡು:

ದಾದ ಪಲ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ಬಂಡಿನ್
ಮಾದವುನ ಜನ ಕೋಡೆ ಲಡಯಿಡ್
ತಾದಿ ಸಾವುದ ಪತಿಯೆ ಯಾನೊರಿಯಾದ್ ತಿಕ್ ಬೂರ್ಯೆ
ಸಾದರೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ದಂಡ್‌ನ್
ತಾದಿ ತೋಜವುನಂಚಿ ಸಾರತಿ-

ಯಾದ್ ಬರಡೊರಿ ತೂಪಿನಕಲೆಗ್ ಪರ್ಬೊ ಉಡ್ಡುಕಳೊ ||

ಎನ್ನ ಸಾರತಿ ಕೋಡೆದ ಲಡಾಯಿಡ್ ಸೈತ್ ಪೋಯೆ; ಬಂಡಿನ್ ಮಾದವುನ ಜನದಾಂತೆ ಯಾನ್ ತಿಕ್‌ಬೂರ್ಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉತ್ತರೆ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಎದುರು ಬಡಾಯಿ ಬುಡ್ಪುನ ಸನ್ನಿವೇಶೊಡು ತುಳುತ್ತ ಮೂಲ ಸನ್ನಿವೇಶೊ ಮೂಡುದು ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಆಂಡ 'ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ' ಅನುವಾದನ್ಪಿನೈಡ್ಲಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ತಿರ್ಲ್ ಪೊರ್ಲುನು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊಲೆನ್ ಬೆರಸಾದ್ ಕವಿ ತನ್ನ ಸೃಜನಶೀಲ ಸಾಮರ್ತ್ಯೊನು ಮೆರೆಪಾಯಿನ ಕೃತಿಂದ್ ಪಣೊಲಿ. ಮೂಲೊಡ್ದು ಒಂತೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಒಗ್ಗಾದ್ ಕತೆ ಪಣ್ತೆರ್. ಪರಕೆದ ಮದಿಪು, ಪೊರ್ಲುದ ಮರ್ಲ್, ಮೋಕೆದ ಸಾಲ ಸಂದಾಲ, ಅಕ್ಕೆಡ ದೂರು, ಅಜ್ಜಿನ ಸಂಕಡೊ, ಬೀರ ಬಿರ್ದ್‌ದ ಕೀಚಕೆ, ಪಿರಿನ ಕೋರಿಕಟ್ಟದ ಮರ್ಲ್, ಕಲಿತ ನೆವನೊ, ಕಲಿಕನವೊಂದಿತ್ತಿ ಕಮಲ, ಭೀಮನ ಬಾಸೆ, ಪಗೆಲ್‌ಕನೊ, ಅಜ್ಜಿ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯಲ್, ಸಾಲೆದಡೆ ಸವಾರಿ, ಭೀಮ ಕೀಚಕ ಉರುಡಾಟ, ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿನ ಪಚ್ಚಾತಾಪ, ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ, ನಂಬುಗೆದ ಪೊಸತಾದಿ - ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪದಿನಾಲ್ ಬಾಗೊಲೆಡ್ ನಮ್ಮ ಕಂಡೊದ ಬರಿಟ್ ತೋಡುದ ಕಟ್ಟದಲ್ಪ ಇರ್ವೆರ್ ಬಿರ್ಸೆರೆಗ್ ಲಡಾಯಿ ಆಯಿಲಕ - ನಮ್ಮ ಊರುದ ಕತೆ ಇನ್ಪಿಲಕ ಕವಿ ಬರೆತೆರ್.

ದ್ರೌಪದಿ ಕೀಚಕೆಡ ತನ್ನ ಸಾವಾಸೊಗು ಬರಡಂದ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಪಣ್ಪುನ ಪದ ಇಂಚ ಬೈದ್‌ಂಡ್-

ಆಣುಲ್ಯೆವೆರ್ ಕಂಡನೆರ್ ಎನ
ಮನೊ ಕಾಪುನ ಮಿತ್ತ ಲೋಕದ
ಜಾಣೆರಕ್‌ಲೆನ ಪಗೆತ ಪುಗೆ ನಿನ ಉಸುಲುನುಂತಾವು|
ಬಾಣ ಬರೆಪಿನ ಯಮನ ಲೆಪ್ಪುದ
ಮಾನಪತ್ರೊನು ದಾಯೆ ಬಯಕುವ
ಈ ನಮೂನೆದ ಮರ್ಲ್ ಬುಡು ಸುಡು ನಿನ್ನ ಬೀರತನೊ||

ಇಂಚ ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ರ್‌ನ ಪದಭಂಡಾರೊ ಮಹಾಭಾರತೊನು ಮಗ್ತ್ ಪಾಡಿಯರ ಒದಗ್‌ದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಕೆಲಿಂಜದಾರೆನ 'ಮಹಾಭಾರತೊ' ಅಚ್ಚಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಇರ್ವೆರೆನ ಕಾವ್ಯೊನು ತೌಲನಿಕವಾದ್‌ಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ಕವಿ ಕುವೆಂಪುರೆನ 'ಬೊಮ್ಮನ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಿಂದರಿ ಜೋಗಿ'ನ್ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ 'ಅಸೆನಿಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೊಜೋಗಿ'ಂದ್ 1994ಡ್ ತುಳುಕು ಕನತ್ತೆರ್ (ಕುವೆಂಪು ಆಂಗ್ಲ ಕವಿ ರಾಬರ್ಟ್ ಬ್ರೌನಿಂಗನ 'ದಿ ಫೈಡ್ ಪೈಪರ್ ಆಫ್ ಹ್ಯಾಮಲಿನ್'ನ ಆಧಾರೊಡು ಕನ್ನಡೊಡೊಂಜಿ ಖಂಡಕಾವ್ಯ ಬರೆಯೆರ್, ಉಂದೆನ್ ಅನುವಾದನ್ಪಿನೈಡ್ಲಾ ಭಾವಾನುವಾದಾಂದ್ ಪಣೋಲಿ. "ಅಸೆನಿಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೊಜೋಗಿನ್ ಎನ್ನವಾದೇ ಮಲ್ತೊನೊಡೊಂದು ಯಾನ್ ಯೆನ್ನ ತುಳುನಾಡ ಕುದುರೆಮುಕೊತ್ತ ಬಣ್ಣೆಪುನು ಬಣ್ಣಿತೆ"ಂದ್

ಕವಿ 'ಎನ್ನಪಾತೆರೊ'ಡು ಪಣ್ತೆರ್.

ಪಡ್ಡೊಯಿಗಟ್ಟ ಕುದುರೆಮುಕೊ
ತುಳುನಾಡಜದ್ರೊಗು ಬೂಮ್ಯಪ್ಪೆಪತ್ತಿನ ಅಡ್ಡೊಮುಗೊ|
ದೇವರೆ ಕೊರಿವರೊ ಸಂಪೊತ್ತು, ನಂಕ್
ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಉಂದೊಂಜಿ ದೌಲೊತ್ತು
ಕೊರ್ಪುನಿ ಆಯೇ ಕರ್ಬೊದ ಕಿಟ್ಟೊ
ಲೋಕೊದ-ಪಾಲ್‌ಗ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬೊಟ್ಟೊ

ತುಳುಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲುದ ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ್, ಸಬುದೊ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಪೆಜ್ಜ್ ಕನತ್ತದ್ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರ್ ಗಲಸುವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜೇ ಓದುಗು ಅರ್ಥ ಆಪಿಲಕ ಕೆದಂಬಾಡಿದಾರೆನ ಕಾವ್ಯೊ ಇಜ್ಜಿ. ಆರೆನ ಕತೆ ಪನ್ಪುನ ಶೈಲಿ, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ, ಹಾಸ್ಯೊ ರಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ ರಸೊಕ್ಕುಲೆಡ್ದಾದ್ ಈ ಕಾವ್ಯ ಭಿನ್ನವಾದ್ ಉಂತುಂಡು.

ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸನ್ತ ಭಾರದ್ವಾಜೆರ್ ಇಂಚಿಪೊಗು ಮಲ್ತಿನ ರಡ್ಡ್ ಅನುವಾದೊಲು 'ಪುರಂದರದಾಸೆರ್ನ ಪದೊಕುಲು' ಬೊಕ್ಕ 'ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೊ' ತುಳುತ್ತ ಕದಿಕ್ಕೆ ದಿಂಜಾಯಿನ ನನ ರಡ್ಡ್ ಅನುವಾದೊಲು. ಕನ್ನಡದ ಸತ್ವೊ ತುಳುಕ್ಕುಲಾ ಸಾಜವಾದ್ ಬತ್ತಿನವು ಉಂದೆತ್ತ ಗೆಲ್ಮೆನ. ಭಾ.ಭ. ಮಜಿಬೈಲು ಮಲ್ತಿನ 'ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು' (2006) ಕೂಡ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಅನುವಾದವಾದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

2003ಡ್ ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ ಮೆರೆನ 'ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲೈವೆರ್'ನ್ಪಿನ ಕಾವ್ಯಕೃತಿ ಬೊಳ್ಕಿರಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಮುಗುದ ಜನಪದೆರ್ನ ಬದ್ಕ್ ಅನಾವರಣ ಆಂಡ್. ಮೂಲು ಐನ್ ನಮುನೆದ ಬಿರ್ಸಾತಿಗೆನ್ ತೋಜಾದ್ ಅಕುಲಕುಲೆ ಚಾತುರ್ಪುಡು 'ಪೊಣ್ಣು ಲೋಕೊದ ಕಣ್ಣ್' ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಐನ್ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಕತೆ ಉಂಡು. ಸತ್ಯೊನೇ ಸರ್ವಂದ್ ಎಣ್ಣೊಂದು ದೆಯ್ಯ ದೇವೆರೆನ್ ಬಯ ಬಗ್ತಿಡ್ ನಂಬೊಂದು ಸತ್ಯಧರ್ಮೊಡು ನಡತ್ತಿನ ಹಳ್ಳಿದ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡು ಸ್ವತಃ ತೆರಿದ್ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಕತೆನ್ ಉಳಮರ್ಗಿಲ್‌ಗ್ ಗೆತೊಂದು ಅಯಿಕ್ಕ್ ಪೊಸ ಜೂವೊಕಲೆನ್ ಆರ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ದಂಡ್ ಸಾದ್ಯಲ್ ದರ್ನಮ, ಕಾರ್ನಿಕದ ಕನ್ಯಾಲ್, ಮುತ್ತೇಸಿಕಟ್ಟೆ, ಸೋಲ್ಮೆಕೆರೆ, ಬಾಲೆ ಬನ್ನಾಲೆ ದುಂಬಾಯಿ ಐನ್ ಕತೆಕ್ಕುಲೆನ್ ಕಥನ ಕಬಿತೆದ ರೂಪೊಡು ಕೋತುದು ಕೊರ್ತೆರ್. ಪೊಣ್ಣ ಬಾಳ್ವೆದ ಬಂಗ ಬೇಜಾರುಲು ಮುಲ್ಪದ ವಸ್ತು. ಆಣಿನ ಬೆರಿಸಾಯದಾಂತೆಲಾ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುನ ಪೊಣ್ಣನ ತಂಕದ ಕತೆಕ್ಕುಲು. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಮುಲ್ಪದ ಸ್ತ್ರೀಕೇಂದ್ರಿತ ನಿಲುಮೆ ಸಮಾನತೆದ ಸಾದಿಡ್ ದೀಯಿನ ಗಟ್ಟಿ ಪಜ್ಜೆಂದ್ ಪಣೊಲಿ.

ಉಂದೆತ್ತ ಶೈಲಿ ರಾಗವಾದ್ ರಂಗಿತೊಡು ಪಣ್ಪೆನಂಚಿತ್ತಿನವು. ನೃತ್ಯರೂಪಕೊಗು ಒದಗ್‌ದ್ ಬರ್ಪುನವು. ತುಳುಟು ಈ ನಮುನೆದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕೊರತೆ ಉಪ್ಪುನ್ಯೆನ್ನಾ ಉಂದು

ನೆಗತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾವುಂಡು. ಆರೆನ ವರ್ಣನೆ, ಚಿತ್ರೊ ಕಣ್ಣ್‌ದುಂಬು ಉಂತುವಿಲಕ ಉಂಡು.

ನಿರೆತಿ ಸಬೆ ಇರಿಯಕುಲು ಮದಿಪು ಮಾನಾದ್
ಪೂಸೀರೆ ಕೊರ್ಪಾರ್ಯೆರಾ ಬಂಜಿನಲೆಗ್
ಪೂಸೀರೆ ತುತ್ತಾದ್ ಪೊಸ ನಗಲ ಪಾಡಾದ್
ಪೂಚೆಂಡ್ ಮಲ್ಲಿಗೆಡ್ ಜಲ್ಲಿ ಜಪುಡಾದ್
ಪಾಲೆಪಿಂಗರೊನೊಡೆತ್ ತರೆಕ್ ಪಿಂಗರ ದೀದ್
ಬಂಜಿನಲೆ ತರೆಮುಡಿನ್ ಸಿಂಗರಿಯೆರ್
ಪಲ್ಲೆ ರಾಕುಟಿ ಸುತ್ತಲೊಂರ್ಬ ಬಗೆ ಪೂದೀದ್
ನೆತ್ತಿ ಬಗ್‌ತಲೆ ದಿಯ್ಯೆರರಸಿಲೆನ ತರೆಕ್
ಪುಚ್ಚೆ ಬಂಗಾರ್ ಜಡೆಗೊಂಡೆ ಜಾಲರಿ ತುರಿದ್
ಸೊಂಟ ಪಟ್ಟಿಲ ಬಿಗಿತ್‌ದೊಗ್ಗು ದಂಗ್‌ದ್ ದೀದ್
ಬಚ್ಚಿರಜ್ಜೆಯಿ ಜೊತೆಟ್ ಕೈಟ್ ಗೆಜ್ಜೆಲೆ ಕೊರುದು
ಮದಿಮಲಯಿತಲ ಮಲ್ತೆರಾ ಬಂಜಿನಲೆಗ್

ಸೀಮಂತದ ಪೊರ್ತುಡು ಬಂಜಿನಲೆಗ್ ಎಂಚ ಆಯತೊ ಮಲ್ತೆರ್ ಪಣ್ಪುನ ಮುಲ್ಪದ ವರ್ಣನೆಡ್ ಪೂ ಪದ್ದೆಯಿ ದುತ್ತೈತೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಚಿತ್ರಣ ಬರ್ಪುಂಡು. ತುಳುತ್ತ ಮೂಲ ಸಬುದೊಲೆನ್ ಗೆತೊಂದು, ಗಾದೆ ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ್ ಕೋತುದು ಆರ್ ಉಂದೆನ್ ತುಳುತ್ತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಥನವಾದ್ ಬರೆತ್ತೇರ್. ನಾಡ್‌ದ ಎಡ್ಡೆಡ್ಡೆ ಕಥಾವಸ್ತುಲೆನ್ ಗೆತೊಂದು ಎಂಚ ಕಥನ ಕವನೊ ಬರೆಯೊಲಿನ್ಪಿನೈಕ್ ಮಾದರಿಯಾದ್ 'ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲೈವೆರ್' ನಮ್ಮೆದುರು ಉಂಡು. ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ ಬರೆಯಿನ ಒಂಜಿ ಕಥನ ಕಾವ್ಯೊ 'ಭೂಮಿ ಪುತ್ರೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ'ಲಾ ತುಳುತ್ತ ಸಾಜದೇಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೊರ್ಲುಡುತಿರ್ಲ್‌ಡ್ ಗೆಲ್ಮೆನ ಆಪಿಲಕ ಉಂಡು. ಉಂದುವೇ ರೀತಿಡ್ ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ರೆನ 'ಚೆನ್ನಕ್ಕೆ' ತುಳುತ್ತ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಥನ ಕವನವಾದ್ ನಮ್ಮ ಎದುರು ಉಂತುಂಡು. ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ ಬೊಕ್ಕ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರೆರ್‌ಲಾ ಈ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಒಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಲ

1976ಡ್ದ್ 1981 ಮುಟ್ಟ ತುಳು ಕಬಿತಾರಂಗೊಗು ಒಂಜಿ ಧ್ಯಾನಸ್ಥ ಸ್ಥಿತೀಂದ್ ಪಣೊಲಿ. ಅವು ಪೊಸಕಾವ್ಯೊದ ಮುಂಗೆ ಕೊಡಿಪ್ಪುನ ಸಮಯ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ನ 'ಬಾಮಕುಮಾರ ಸಂದಿ' (1978), ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ್ರ್‌ನ 'ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣ ಕತೆ' (1976) ಬೊಕ್ಕ ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರೆರ್ನ 'ರತ್ನನ ಕರ್ಮ' (1979) ದುಂಬಾಯಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ಪ್ರಕಟ ಆಯಿಂಚಿ ಸಮಯ. ರಂಜನೆ ಬೊಕ್ಕ ತೆಲಿಕ್ಕೆ ನಲಿಕ್ಕೆದ ಕಬಿತೆಲು ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ತುಳುಟು ನಿಧಾನವಾದ್ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಯಿನ ರಚನೆಲು ಬರಿಯರ ಸುರುವಾಂಡ್. ಕಬಿಕ್ಕುಲು ಗಂಭೀರವಾದ್ ಬರೆಯರ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಆತಿನೇಟ ರೂಪೊದ (form) ವಿಚಾರವಾದ್ ಒಂತೆ ಗೊಂದಲಡಿತ್ತಿನ ತುಳು ಕಬಿತೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಸಾದಿ ತೋಜಿಪ್ಪಾಯಿನವು ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ರೆನ 'ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ' ಕೃತಿ. ಏರೇರೋ ಬತ್ತೆರ್, ರಾಜ್ಯಭಾರೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಬಡವೆ ಪಾಪದಾಯೆ ಬಂಗ ಬರ್ಪುನಿ ಉಂತಿಜ್ಜಿ. ಆಶ್ವಾಸನೆ ಬಜೀ ಬಾಯಿಪಾತೆರೊಡೇ ಉಂತುಂಡ್. ಘೋಷಣೆ ಕಾರ್ಯರೂಪೊಗು ಬೈದಿಜ್ಜಿನ್ನಿನೈನ್ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ್ ಆರ್ ಕಬಿತೆಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್:

ರಾಮೆ ಬತ್ತೆ ಕೃಷ್ಣೆ ಬತ್ತೆ
ಬುದ್ಧೆ ಬತ್ತೆ ಕ್ರಿಸ್ತೆ ಬತ್ತೆ
ಬಸವೆ ಬತ್ತೆ ಗಾಂಧಿ ಬತ್ತೆ
ಮಾತ ಬುಡಿನ ಜಿನೆಲ ಬತ್ತೆ
.. ..
ದಿಕೆಲ್‌ಡುಪ್ಪು ತೂನು ದೆತ್‌ದ್
ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ದೀವೊನ್ನಡೆ
ತೂಟು ತೂ ತೆಕ್ಕಂದ್

ಪಗೆಟ್ ಪಗೆಲ ತೀರಂದ್
ನಿರಮನೆಕ್ ದೀತಿ ತೂಪೆ
ನಿನ ಮಾಡ್‌ನ್ ನಕ್ಕುಂಡು
ಪುಗೆಲ್ ಪುಗೆಲ್ ತಿಕ್ಕಡೆ
ಕೈಟ್ ಕೈ ಕುರ್ಕುಲೆ
.. ..
.. ..
ಆಯೆ ಬತ್ತೆ ಉಂಬ್ಯೆ ಬತ್ತೆ
ಏರ್ ಬತ್‌ತ್‌ದ್ ದಾನಿ ಮಲ್ತೆ? ('ಆಯೆ ಬತ್ತೆ ಉಂಬ್ಯೆ ಬತ್ತೆ')

'ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ'ಡ್ ಈ ಕಬಿತೆ ಅತ್ತಂದೆ 'ಗೋಪಿ', 'ಬಡವು', 'ಅರ್ತ', 'ಆಯಿಜಿ ನರಮಾನಿ' ದುಂಬಾಯಿ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ಕಬಿತೆಲುಲಾ ಉಲ್ಲ.

'ಗೋಪಿ' ಬರೊಡುನ್ಸಿನವು ಮಾತ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಆಸೆ. ಬತ್‌ಂಡ ಬಾಯುಪಚಾರೊಡು ಪಿರ್ತಿಡ್ ನೆರ್ಪೆರ್. ಬತ್‌ತ್‌ಜ್ಜಿಂಡ ಆ ದುಕ್ಕೊನು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುಕೊ ಇಜ್ಜಿ:

ಗೋಪಿ ಸರಸರ ಬತ್ತೊಲು
ಆಲ್ ಒರ್ತಿಯೆ ಇತ್ತೊಲು
ಕಣ್ಣ್ ಸುತ್ತಲ ಬೀತೊಲು
ತುತುದಿ ಕುಂಟುನಿ ಗಿಲ್ತೊಲು
ಮಡ್‌ತ್‌ದಲ್ಪನೆ ದೀಯೊಲು
ಯಮುನೆ ನೀರ್‌ಗ್ ಜತ್ತೊಲು
.. ..
ಗೋಪಿ ಒಯ್ಲ್‌ಡ್ ನೀಂದ್ಯೊಲು
ಕಬ್ಬೆ-ಮರಂಕನೆ ಆಯೊಲು
ಸರ್ಕ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂಯೊಲು
ಕಳ್ಳೆ ಗೋಯಿಂದೆ ಬತ್ತೆನಾ?
.. ..
ಆಂಡ ಈ ಪೊಸಕಾಲೊದ ಗೋಪಿ ಮೀಯೊಂದುಪ್ಪುನಗ ವಾ ಗೋವಿಂದೆಲಾ ಬತ್ತಿಜ್ಜೆ!
ಬೊಕಲಾ ನೀಂದ್ಯೊಲು, ಮರಂಕನೇ'ಯೊಲು
ಗಾಬ್ರಿ ಬೂರಿಯೊಲು, ಕರೆನಿ ತೂಯೊಲು
ಕುಡಲ ನೀಂದ್ಯೊಲು, ಕಂಕನೇ'ಯೊಲು
ಕಾರ್ ಬಡ್ತೊಲು, ಕೈನಿ ಬೀತೊಲು

ಪೊಕ್ಕಪೊಕ್ಕಡೆ ನೀರ್ ತೇತೊಲು
ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿಯೊಲು, ಕಣ್ಣ್ ದೆತ್ತೊಲು

ಆಂಡಲಾ ಪಾಪ, ಕುಂಟು ಕಂಡಿಯರ ಗೋಯಿಂದೆ ಬತ್ತಿಜ್ಜೆ! ಗೋಪಿಗ್ ಆಯಿನ ನಿರಾಸೆ ಆತೀತತ್ತ್.

.. ..
ಕುಂಟು ಕುಪ್ಪಸ ಮಾತಲ
ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಇತ್ತಿನ
ತೂದು ಗೋಪಿ ನಿರಾಸೆಡ್
ಉದ್ದ ಉಸುಲುನಿ ಬುಡಿಯೊಲು

ಕಬಿತೆ ವಾಚ್ಯವಾದ್ ಪಣಾಂದೆ ಧ್ವನ್ಯರ್ಥಕವಾದ್ ಉಲಾರ್ತೊಲೆನ್ ದಿಂಜಾದ್ ಭೂತ-ವರ್ತಮಾನ-ಭವಿಷ್ಯತ್ತ್‌ನ್ ಕೋತುದು ಕೊರ್ಪುನಿ ಪಂಡ ಇಂಚ. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಕೃಷ್ಣನ ಕತೆಲಾ ಬತ್ತ್ಂಡ್, ಆಧುನಿಕ ಮನಃಸ್ಥಿತಿದ ಗೋಪಿಕೆಯೆರ್ನ ಚಿತ್ರಣೊಲಾ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಕಲ್ಜಿಗಡ್ ದೇಬೆರ್ ಆತ್ ಸುಲಬೊಡು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಪಿನೆಂಚ?

ರೂಪೊ, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ, ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾವ್ಯಾರ್ತೊದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತುಳುಕಾವ್ಯೊಡು ಎತ್ತರೊಡು ಉಂತುನ ಕೃತಿ ಉಂದು.

ಉಂದುವೇ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಬತ್ತಿನ ನನ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ನ 'ಆಲಡೆ' (1983) ಬೊಕ್ಕ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ನ 'ತಂಬಿಲ' (1984). ಗುಳಿಗ್ಗೆಲಾ ಉಪ್ಪುನ ತಂಬಿಲ ಕೊರ್ಪುನ ನಾಗಬನೊಕ್ಕು 'ಆಲಡೆ' ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬದ್ಕ್‌ನ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬಿಂಬಿಸಾವುನ ಕಬಿತೆಲು 'ಆಲಡೆ' ಸಂಕಲನೊಡು ಉಂಡು. ಮಾದಿರನ ಪದೊತ್ತಲಕ್ಕ 'ಬೊಳ್ಳಾರ ಮಾಣಿಕ' ಇನ್ಪಿ ಕಬಿತೆಡ್ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ಬರೆಪೆರ್-

ನನ ಏಪೊ ಬುಲ್ಪನೋ ಬೊಳ್ಳಾರ ಮಾಣಿಕ
ನಿನ್ನ ಸೊರೊನು ಕೇನ್ಯರ ಕಾತ್ತ್‌ದುಲ್ಲೆ ಮಾಣಿಕ
ಇರ್ಲ್ ನಿದೇರ್ ಬನ್ನಗ ಕಾಟೊಡಿತ್ತಿ ಅಪ್ಪೆನೇ
ಎನ್ನ ಪಜೆಟ್ ಕುಳ್ಳ್‌ತೆನ್ನ ಕಣನೀರ್ ಸೀಂಟ್ಯಲ್
ಅಪ್ಪೆನಾಸೆ ತೀರ್ಸಾಯರ ಎನ್ನ ಕಾಲೊಗೆತ್ತಿಜ್ಜಿ
ವಾವಾವ ದೇವೆರೆಗ್ ಪಂಡಿಪರಕೆ ಮುಗಿತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ
.. ..

ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಯಿನ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡ್ ಆರ್ ಈ ಕೋಪೆನ್ ಮೊಡೆತ್ತೇರ್.ಅರ್ಥ ವಿಚಾರೊಡ್ಡುಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಚಿತ್ರಣೊ ಬೊಕ್ಕ ವರ್ಣನೆದಂಚಿ ಆರ್ ಒತ್ತು ಕೊರ್ತೆರ್. 'ತುಡಾರ್' ಇನ್ಪಿ ನನೊಂಜಿ ಕಬಿತೆಡ್ ವರ್ಣನೆದ ಒಂಜಿ ಸೇಬಿ ತೂಲೆ-

ಬಾನ ಮದಿಮಲೆ ಪೊರ್ಲು ಮೋನೆಗ್

ಏರ್ ಓಕುಳಿ ತೇತೆರೋ
ಬನೊತ ಗುಳಿಗಗ್ ಕೆಂಪು ಕುರುದಿಟ್
ಏರ್ ತರ್ಪಣೊ ಕೊರಿಯೆರೋ
ಗುಡಿತ ದೇವಿಗ್ ಕುಂಕುಮಾರ್ಚನೆ
ಏರ್ ಮಲ್ತೆರೊ ತೂಲೆಯೇ
ನಮೊನ ಊರುದ ಮಲ್ಲ ನಂದಾ-
ದೀಪೊ ಬೆಳಗುನ ತೂಲೆಯೆ
.. ..

ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯೆರ್ 'ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ'ಡ್ (2005) ನನಲಾತ್ ಭಾವಗೀತೆಲೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ನವ್ಯ ಮಾದರಿದ ಕಬಿತೆಲುಲಾ ಉಲ್ಲ.

ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯೆರ್ನ ಕಬಿತೆಲು ಸರಳವಾದುಂಡು. ಭಾವದಿಂಜಿನ ರಚನೆಲು ಅವು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಭಾವಗೀತೆದ ಒಂಜಿ ಪರಿಪು ತುಳುಟು ಸಮಾದಾನ ಆಪಿಲಕ ಇಂಚಿಪೊಗು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಪುಣೆಂಚತ್ತಾಯೆರ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್, ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ರ್, ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ, ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ, ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ಮನು ಇಡ್ಯಾ, ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ ಮೊಕುಲು ಭಾವಗೀತೆದ ಬುಲೆ ದೆತ್ತ್‌ದೇರ್.

ಅಮೃತೆರ್ನ 'ತಂಬಿಲ' ಬೊಕ್ಕ 'ರಂಗಿತ'ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಭಾವಗೀತೆಲು ಉಲ್ಲ.

ಬಂಗಾರ್ದ ಕಂಗಣ ಈ ತುಳುನಾಡ್
ತೂಯೆರೆ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣ್‌ಳೆ ಬೋಡು
ಪೊರ್ಲುದ ತಮೆರಿ ಭಾಗ್ಯೊದ ಬೂಡು
ನಮ ತುಳುನಾಡ್
ಈ ಕರೆನಾಡ್

ಮೂಡಯಿ ಗಟ್ಟ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕಡಲ್
ತಾರೆದ ಬಾರೆದ ಕಂಗ್‌ದ ನಿರೆಲ್
ಸಿಂಗರ ಕುರಲ್ ಮೈಮೆದ ಮುದೆಲ್
ನಮ ತುಳುನಾಡ್
ಈ ಕರೆನಾಡ್

(ತುಳುನಾಡ್)

ಇಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್, ಕರೆಕಾಡ್, ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕಡಲ್, ಮೂಡಾಯಿ ಘಟ್ಟ, ಬುಲೆಸಲೆ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಸುಗಿತೊಂದು ಪೋಪುನ ಗೊಂಚಿಲ್‌ಡ್ ಒಡಿಪ್ಪುದ ಕೃಷ್ಣನ ನೆನವರಿಕೆಲಾ ಉಂಡು.

ರಂಗನ್ ತೂಯನದೆ? ಓಲಾಂಡಲ
ಕೃಷ್ಣನ್ ತೂಯನದೆ?
ಯಮುನೆದ ಕರೆಬರಿ ಮೇಪದೆರೊಟ್ಟುಗು
ಆಟೊಕೂಟೊಡುಳ್ಳೆನೊ?
ಮರೊ ಬಡ್ತ್ ಕುಳ್ಳೊಂದು ಪುರಲ್‌ನ್ ಉರಿತೊಂದು
ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ತೊಂದುಳ್ಳೆನೋ?

ಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲೆಲೀಲೆನ್ ಪುಗರ್ತೊಂದು ಬಗ್ತಿಡ್ ಗಮಗಮ ಗಮಸುನ ಪೂಮಾಲೆತಲಕ ಈ ಕಬಿತೆ ದುಂಬರಿಯುಂಡು.

ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಬುಡ್‌ಂಡ ಭಾವಗೀತೆದ ಪ್ರಕಾರೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಬುಲೆ ದೆತ್ತಿನಾರ್ ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ. ಆರೆನ 'ಪೂಮಾಲೆ' (1988) ಭಾವಗೀತೆಲ್ನನೇ ಒಂಜಿ ಗೊಂಚಿಲ್.

ಜೆಪ್ಪು ಬಾಲೆ ತೂಂಕೊಂದುಲ್ಲೆ
ಯಾವು ನಿನ್ನ ಸೋಗಲೆ ||
ಬಾನ ತಿಂಗೊಲು ಮೂಡುದಾಂಡ್
ಬೊಲ್ಲಿ ಒರ್ಮೆಲಾ ಮೆನ್ಕುಂಡು |
ನಿನ್ನ ಮೋನೆನೆ ತೂದು ತೂದು
ಬೇಲೆ ಮಾತಲ ಮರತ್‌ಂಡ್ ||

(ಬಾಲೆ)

ಒಂಜಿ ಸುಕುಮಾರ ಭಾವನೆ, ಮಾರ್ದವವಾಯಿನ ಸಬುದೊಲು, ಚಿತ್ರಣೊದ ಕ್ರಮಾಗತ ಬುಲವಣಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಚೌಕಟ್ಟುಡು ಅಯಿನ್ ಕುಲ್ಲಾವುನ ಕ್ರಮ ಪ್ರಮೋದಕ್ಕಗ್ ಒದಗ್‌ದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಪೊರ್ತು ಮೂಡಿ ಬಾನದಂಚಿ
ಬೊಲ್ಪು ಮುಗುರು ತೆಲ್ತ್‌ಂಡ್
ಕಬ್ಬಿ ಮುಗಲ್ ಸೆಲಿದ್ ಬಾನ
ಕೆಂಪುದೋಕುಲಿ ತೇತ್‌ಂಡ್ |
ನಿನೆ ನಿನೆ ತಿರಿ ತೆಗ್‌ಲ್‌ಂಡ್
ಬನಬನ ಸಂಪಿಗೆ ತಾಮರೆ
ಪೂ ಚಾಮರ ಬೀಜ್‌ಂಡ್
ಮರ ತಾರೆಪೂಬಾರೆ |

ಇಂಚ ವರ್ಣನೆಲಾ ರಂಗಿತೊಲಾ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಗೇ ಪೋಪುನ ರಚನೆ ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ ಮೇರೆನವು.

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ರೆನ 'ದುನಿಪು' (1992) ಭಾವಗೀತೆಲ್ನ ಕದಿಕೆ

ದಿಂಜಾಯಿನ ನನೊಂಜಿ ಜೊಂಕಿಲ್.

ಕಣ್ಣ್ ಬುಡ್‌ದೀರೆಂಕ್ಲೆನೊರ ತೂಲೆ ದೇವೆರೆ
ಮಣ್ಣ ಮುದ್ದೆಗ್ ಪೊರ್ಲು ರೂಪೊನು ಕೊರ್ಲೆ
ಬಿನ್ನಾಣೊದಾ ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿಡ್ ಪಿರ ಒರಿಯೊ
ಬಣ್ಣ ದುನ್ನೊನು ದಾಂತಿ ಪುರು ಬಾಲೆಲು |

(ಒರ ತೂಲೆ ದೇವೆರೆ)

ಪಂಡ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಡ ನಟ್ಟೊನುನ ಒಟ್ಟುಗು ಪೊರ್ಲುದ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಸುಗಿಪುನ ಗೀತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು:

ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಊರು ತುಳುನಾಡ್
ಬೀರ ಸೂರೆರೆ ಜಮ್ಮೊದಾ ಬೂಡು |
ಮೂಡಯಿದ ಗಟ್ಟಡ್ದಿಂಚಿ ಪಡ್ಡಯಿದ ಕಡಲ ಬರಿಕ್
ಒಂಚಿ ತೂಂಡಲ ಅವು ನಮ್ಮ ನಾಡ್
ಕಲ್ಯಾಣ್‌ಪುರೊ ಚಂದ್ರುಗಿರಿ ರಡ್ಡ್ ಸುದೆತ ನಡು
ಉಲ್ಲಯಿನ ಭೂಮಿ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್

(ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಊರು)

ಪಾಲ್ತಾಡಿದಾರೆನ 'ಪಚ್ಚೆಕುರಲ್'ಡ್ಲಾ (1987) ಕೆಲವು ಭಾವಗೀತೆಲು ಉಲ್ಲ.

ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ರೆನ 'ಜೀವನ ಪಾಡ್ದನ'ಡ್ (1989) ಕೆಲವು ಭಾವಗೀತೆಲ್ನ ಒಟ್ಟುಗು 'ಪ್ರಮಾಣ ಮಲ್ತೊಲು', 'ಚಿನ್ನಕ್ಕ' ಬೊಕ್ಕ 'ಜೀವನ ಪಾಡ್ದನ'ನ್ಪಿ ಮೂಜಿ ಕಥನ ಕವನೊಲು ಉಲ್ಲ. ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ದುಂಬೂಡ್ಡೇ ಉಪ್ಪುನ ಕಥನ ಕಬಿತೊಗು ಎಂಚ ಪೊಸಜೂವೊ ಕೊರೊಲೀಂದ್ ಕನರಾಡಿದಾರ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕಮ್ಮಿ ಪಾತೆರೊಡು ದಿಂಜ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ಪನ್ಪುನ ಈ ಕಥನ ಕಬಿತೆಲು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಒಂಜಿ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಸ್ಥಾನ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ನನೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಭಾವಗೀತೆಲ್ನ ಗೊಂಚಿಲ್ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿಯೆರ್ನ 'ತಿಬಿಲೆ' (1993). ಬಗ್ತಿ, ಪಿರ್ತಿ, ಪ್ರೇಮ, ಕರುಣೆಲು ಭಾವರಸವಾದುಪ್ಪುನ ಮುಲ್ಪದ ರಚನೆಲು ಸುಕುಮಾರ ಭಾವೊಡು ಆರ್ದ್ರವಾದುಂಡು.

ನಿನ್ನ ಬಕ್‌ತಿ ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಜಿಂಜಿದುಪ್ಪಡ್
ನಿನ್ನ ರೂಪ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ದ ದುಂಬು ನಲಿಪಡ್
ಸತ್ಯಜ್ಞಾನದ ಬೊಲ್ಪು ನೀಡ್‌ದ್ ಬಾಳ್ ಬೆಳಗಾಲ
ಎನ್ನ ಚೇತನ ಸಗ್‌ತಿ ಆದ್ ಎನನ್ ನಡಪಾಲ
ತೆರಿಯಂದೆ ಮಲ್ತಿ ತಪ್ಪುಗು ಮಾಪು ನೀಡ್‌ಲಾ
ನಂಬುದುಲ್ಲೆ ಇಂಬು ಕೊರ್ದು ಎನನ್ ಕಾಪುಲ || (ತಿಬಿಲೆ ಪೊತ್ತಾಲ)

'ತಿಬಿಲೆ'ಡ್ ಉಪ್ಪುನವು ಬಹುತೇಕ ಗೇಯ ಕಬಿತೆಲು. 'ಅಪ್ಪೆಗ್ ಆರತಿ', 'ಉಡಲ್‌ದ ಪೂಜೆ', 'ಪೂ ಆವೊಡು ಯಾನ್' ದುಂಬಾಯಿ ಕಬಿತೆಲು ಉಳಯಿದ ಪೊರ್ಲುಡು ಬೊಕ್ಕ ಪಿದ್ಯಾದ ಪೊರ್ಲುಡು ಮನಸ್‌ಗ್ ಸಂತೋಸ ಕೊರ್ಪುನ ರಚನೆಲು. ಜೆತ್ತಿನ ಬಾಲೆನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆದ ಪೊರ್ಲುನು ತೋಜಿಪ್ಪಾವುನ ಅಪ್ಪೆನ ಮೋಕೆ ಈ ಗೀತೆಡ್ ಎಂಚ ಮೂಡ್ಸು ಬೈದ್‌ಂಡ್ ತೂಲೆ-

ಲಕ್ಕ್ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್
ಜೆಪ್ಪುನೇತ್ ಥಕ್ಕ್
ಮೂಡಯಂಗಣೊಡು
ಮೂಡಿ ಸೂರ್ಯೆ
ನಿಲ್ಕ್ ತೂದು ತೆಲ್ಪುಂಡು
ಬಾನ ತಲೊಟು ಮೂಡಿ ಬೊಲ್ಪು
ರಂಗ್‌ದೋಕುಲಿ ತೆಲಿಪುಂಡು

(ಲಕ್ಕ್ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್)

ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ ರೈಕುಲು ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ಭಾವಗೀತೆಲೆನ್ ಬರೆತ್ತೇರ್. 'ಬೇರ್ ಮರ್ಡ್' (1989) ಸಂಕಲನೊಡು ಅಂಚಿನ ಕೆಲವು ಗೇಯ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಕೋತುದು ಕೊರ್ತೆರ್:

ತುಳುವೆರೆಂಕುಲು ತುಳುವೆರೆಂಕುಲು
ತುಳುವೆರೆಂಕುಲು ತುಳುವೆರ್
ತುಳುನಾಡ ಧೀರೆರ್ ತುಳುವೆರ್
ತುಳುವಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ತುಳುವೆರ್ |
ಬಿರುವೆ ಬಂಟೆರ್ ಬ್ರಾಣೆ ಕೊರಗೆರ್
ಪರವೆ ಪಂಬದೆ ಮಲೆಯರ್
ನಲ್ಕೆದಾಕುಲು ಬಾಕುಡೆರ್ ನನ
ಸೇರೆಗಾರೆರ್ ಮೇರೆರ್ |

(ತುಳುವೆರೆಂಕುಲು)

ಒಂಜಿ ರೀತಿ ನಾಡಗೀತೆದ ಲಕ್ಕಂತಿನ ಈ ಕಬಿತೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸ, ಜನಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರಂಪರೆ ರೂಪು ಪಡೆದ್‌ಂಡ್. ಈ ಸಂಕಲನೊಡುಪ್ಪುನ 'ತೂವೆನೋ ಅತ್ತ್ ತೂವಯೆನೋ' ಪನ್ಪಿ ನನೊಂಜಿ ಭಾವಗೀತೆಡ್ ಭಾವಪುಷ್ಟಿ, ಅರ್ಥಪುಷ್ಟಿ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಒಮ್ಮೈತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನೈನ್ ತೂವೊಲಿ:

ತೂವೆನೋ ಅತ್ತ್ ತೂವಯೆನೋ
ದಿನ ಪೋಂಡ್, ತಿಂಗೊಳಾಂಡ್, ವರ್ಸೊನೇ ಕರೀಂಡ್
ಬರುವೆನೋ ಬರಯನೋ

ಮಿತ್ತ ಲೋಕೊಡ್ದು ಜತ್ತ್‌ಬತ್ತಿ ಎನ್ನದೊರೆ
ನಿನ ಪೊರ್ಲುಡ್ ತೂಯೆರೆ ಅಡ್ಡ ಬರ್ಪುಂಡೇ ಕಣ್ಣ ಪರು
ಕೇನುಂಡು ಆಯನ ಪಜ್ಜದ ಸೊರ
(ಬರುವೆನೋ ನನ ಬರಯೆನೋ)

ಉಂದುವೇ ರೀತಿ ತುಳುತ್ತ ಅಭಿಮಾನ ಉರ್ಕರಿನ ನನೊರಿ ಕವಿ ಪೇರೂರ್ದ ಜಾರು. ತುಳು ಎಂಚ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬರೊಡುನ್ಪಿನೈನ್ ಕಾರ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಬರ್ಸೊದಲಕ ಆರ್ ಚಿತ್ರಿಸಾಯಿನೆ ಇಂಚ:

ಬರಡ್ ತುಳು ಬೊಳ್ಳ
ಏರಡ್ ತುಳು ಬೊಳ್ಳ
ತುಳುನಾಡ್‌ದಾ ಊರುಊರುಗು
ಕೇರಿಕೇರಿದ ಬಾಯಿಜೋರುಗು
ಬರಡ್ ತುಳು ಬೊಳ್ಳ

ಸಾಲೆದ ಬೂಕುದ ಪುಟಪುಟೊಕು
ಕಚೇರಿ ಬೇಲೆದ ಕೋಪೆ ಕೋಪೆಗ್
ಬರಡ್ ತುಳು ಬೊಳ್ಳ

(ಉರಲ್ ತೂಟೆ-1989)

ತುಳುತ್ತ ಅಭಿಮಾನ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತುನ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಕಬಿತೆಲು ಈ ಕೋಪೆಡುಂಡು.

1990ದ ಸುಮಾರ್‌ಡ್, ಆ ದಶಕೊಡು ಮ. ವಿಠ್ಠಲ (ಕೇದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಓಬಯ್ಯನ ಅತಿಕಲ್ಪ), ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ (ಪಚ್ಚೆಕುರಲ್), ವಾಮನ ನಂದಾವರ (ಬೀರ), ಪೆರ್ಡೂರು ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ (ಶೂದ್ರನ ಕಾನಿಗೆ), ಜೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ (ಕೂಕುಳು), ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ (ಗೊಂಚಿಲ್), ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ (‘ಅಜನೆ’ ಬೊಕ್ಕ ‘ದುತ್ತೈತ’), ಆತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ (ಮದಿಮಾಲೆ ಪಾಡ್ದನ), ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು (ಬುಳೆಕಾನಿಗೆ), ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ (ಕಂಚಿಲ್)- ದುಂಬಾಯಿ ಕಬಿಕ್ಕುಲು ತನ್ಕುಲೆನ ವಿಶಿಷ್ಟ ರಚನೆಲೆಡ್ದ್ ಗಮನಾರ್ಹ ಕಬಿಕ್ಕುಲಾದ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬತ್ತೆರ್.

೬

ಜೋಕುಲೆನ ಕಬಿತೆದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ತುಳುಟು ಮಸ್ತ್ ಬೆನ್ನಿ ಆಯಿಜಿಡಲಾ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೆನ್ನಿಂದೇ ಪಣೊಡಾಪುಂಡು. ಗುಣಮಟ್ಟೊಡು ಎತ್ತರೊಡು ಉಂತುನ ರಚನೆಲು ಬೈದ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್, ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ, ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ, ರಮೇಶ್ ಉಳಯ, ರಘು ಇಡ್ಕಿದು ದುಂಬಾಯಿ ಕಬಿಕ್ಕುಲು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬೆನ್ತೆರ್. ಕನರಾಡಿದಾರ್ 1986ಟ್ ಬೊಕ್ಕ 1992ಟ್ ತನ್ಕುಲೆನ 'ಜೋಕುಳೆ ಪದೊಕುಲು' ಕೃತಿನ್ ರಡ್ಡ್ ಸಂಚಿಕೆಯಾದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಪೇರೂರು ಜಾರು ತನ್ಕುಲೆನ 'ಜೋಕುಲೆ ರಾಗೊಲು' ಕೃತಿನ್ 1988ಟ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೇರ್. ಉಂದೊಂಜಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಯಿನ ಕೃತಿ. ಪದ್ಯಗದ್ಯ ಮಿಶ್ರಣೊಡು ಈ ಕಬಿತೆ ಸಾಗುಂಡು.

ಪ್ರಮೋದಕ್ಕನ 'ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ' 1999ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಂಡ್. ಉಂದೆಟುಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಕಬಿತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು:

ಲಾಗ ಪಾಡ್ಯ ಮಂಗಣ್ಣ
ತೇಲ್ ಪಾಡ್ಯ ಚಿಂಗಣ್ಣಾ
ಡಮಡಮ ಬೊಟ್ಟುನ ಕೇನಣ್ಣಾ
ಬೀಲೊನು ದೆರ್ತ್‌ದ್ ನಲಿಪಣ್ಣಾ (ಮಂಗಣ್ಣೆ)

ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈಕುಲೆನ 'ಎನ್ನಪ್ಪೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ' ಸಂಕಲನೊಡು ಕೆಲವು ಜೋಕುಲೆನ ಪದೊಕುಲುಲ್ಲ.

ಜೋ ಜೋ ಜೋ ಜೋ ಜೋ ತುಳುಬಾಲೆ
ಜೋ ಜೋ ಜೋ ಜೀವಸಿರಿ ತುಳುಬಾಲೆ
ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತೂಂಕುವೆ ಜೋ ಜೋ
ಕಷ್ಟೊ ಅನಿಷ್ಟೊನು ಮರಪಾವೆ ಜೋ ಜೋ
(ಜೋ ಜೋ)

ಕುಡರಿದ ರಾಮೆ ಕುಡರಿ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಈ ತುಳುನಾಡ್

ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಐತಿಹ್ಯೊನು ಗೆತೊಂದು ಬರೆತಿನ 'ಕುಡರಿದ ರಾಮ' ಇನ್ಪಿ ಕಬಿತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು:

ಬಲ ಬಲ ಬಲ ಬಲ ಓ ರಾಮ
ಬಲ ಈ ಕುಡರಿಡೆ ಕುಡ ರಾಮ
ಕಡಲ್‌ಡ್ ದೆಂಗಿನವೀ ತುಳುನಾಡ್
ಮೃಡಸಖ ಈ ಕೊರಿ ಭಾಗ್ಯೊದ ಬೂಡು
ಪಡೆವೊಡು ನಾಡ್‌ನ್ ನಿನ ದಯೆ ಬೋಡು
ಜಡಜಾಂಬಕ ನಿನ ನಿಜಕಲೆ ಕೊರೊಡು.

ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿಯೆರ್ನ ಜೋಕುಲೆ ಪದೊಕುಲು ಜೋಕುಲೆನ ಮಟ್ಟೊಗು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬರೆಯಿನ ಸಾಜವಾಯಿನ ಎಡ್ಡೆ ರಚನೆಲು:

ಬಾನೊಗು ಮಿಂಚುನ ಚಂದಿರೆ ಪೊರ್ಲು
ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬಂಗಾರ್ ಬಾಲೆ ಪೊರ್ಲು
ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಪ್ಪು ಕಾಡಿಗೆ ಪೊರ್ಲು
ಮುಂಡೊಗು ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು ಪೊರ್ಲು

ಇನ್ಪಿನ 'ಪೊರ್ಲು' ಕಬಿತೆ ಆವಡ್, 'ಲಕ್ಕ್ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್' ಇನ್ಪಿನ ಕಬಿತೆ ಆವಡ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ತಲ್ಮೆನ ಕೊರ್ಪಿಂಚಿ ರಚನೆಲು:

ಲಕ್ಕ್ ಬಾಲೆ ಲಕ್ಕ್
ಜೆಪ್ಪುನೇತ್ ಥಕ್ಕ್

ಮೂಡಯಂಗಣೊಡು
ಮೂಡಿ ಸೂರ್ಯೆ
ನಿಲ್ಕ್ ತೂದು ತೆಲಿಪುಂಡು
ಬಾನ ತಲೊಟು ಮೂಡಿ ಬೊಲ್ಪು
ರಂಗ್‌ದೋಕುಲಿ ತಲಿಪುಂಡು

ಬಾಲೆದ ಪೂಮನಸ್ಸ್, ಸುಕುಮಾರ ಭಾವನೆಲು, ಮೋಕೆ ಪ್ರೀತಿ ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಬಿರಿದಿನ ಬಿಮ್ಮೊದಲಕ ಈ ಕಬಿತೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ಆರೆನ 'ತಿಬಿಲೆ' ಇನ್ಪಿ ಕಬಿತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್ ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಂಡ್. ನನಲಾ ಒಂಜಿ ಗೊಂಚಿಲ್ ಆಪುನಾತ್ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಆರ್ ಬರೆತೇರ್. ಆಂಡ ಅವು ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಜ್ಜಿ.

ರಮೇಶ ಉಳಯರ್ನ 'ಪುಟ್ಟುದಿನ' ಗೊಂಚಿಲ್ 2000 ಇಸವಿಡ್ ಬೊಳ್ಕಿರ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ರಘು ಇಡ್ಕಿದುದಾರೆನ 'ಅಜ್ಜನ ಗಡ್ಡ' 2005ಟ್ ಪಿದ್ಯಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಟುಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಕಬಿತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು:

ಗಿರಿ ಗಿಟಿ ಗಿರಿಗಿಟಿ
ಗಿರಗಿರ ಗಿರಗಿರ
ತಿರುಗುನ ಗಿರಿಗಿಟಿ
ಗಾಳಿಗ್ ರೊಂಯ್ ರೊಂಯ್
ತಿರುಗುನ ಗಿರಿಗಿಟಿ (ಗಿರಿಗಿಟಿ)

ಗಿರಿಗಿಟ್‌ದ ಸುತ್ತುಚಲನೆ ಚಿತ್ರವತ್ತಾದ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುವಿಲಕ ಉಪ್ಪುನ ಈ ಕಬಿತೆ ಜೋಕುಲು ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತೊಂದು ಪನ್ಪಿಲಕ ಉಂಡು.

ತುಳು ಕಬಿತೆದ ಕಳೊಟ್ಟು ಪುಗರೊಡಾಯಿನ ನನೊಂಜಿ ಬೆನ್ನಿ ಅನುವಾದ ಕಬಿತೆಲು. ಈ ದುಂಬು ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತಿನಕುಲತ್ತಂದೆ ಭೋಜರಾಜ ಕಡಂಬ (ರತ್ನನ ಪದೊಕುಲು : 1979), ಗೀತೆದ ತಿರ್ಲ್ (ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ : 1981), ಅಜ್ಜಬಿರು (ಎಸ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ರೆನ ಇಂದ್ರಚಾಪ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಕಿ ಕೆಲವು ಪದೊಕ್ಲೆನ ಅನುವಾದ : ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ : 1982), ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಬಿಕುಲ್ನ ಮೋಕೆ ಕಬಿತೆಲು : ಅನುವಾದ - ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ : 1997), ಗೀತೆದ ತಿರ್ಲ್ (ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ ರೈ :) ದುಂಬಾಯಿ ಕಬಿಕ್ಕುಲ್ನ ಗೊಂಚಿಲ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ, ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸನ್ತ ಭಾರದ್ವಾಜ ದುಂಬಾಯಿ ಕಬಿಕ್ಕುಲುಲಾ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬೆನ್ತೇರ್.

೧೦

1935ಟ್ 'ವಂದನೆ'ನ್ಪಿ ಕಬಿತೆದ ಕೋಪೆ ಕೊರಿ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಬುಲೆ ಗೆತೊಂದಿತ್ತಿನ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈಕುಳು ಸುಮಾರ್ ಅಜಿಪ್ಪೊ ವರ್ಸೊಡ್ಡ್ ಬೊಕ್ಕ 1994ಡ್ 'ಎನ್ನಪ್ಪೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ'ನ್ಪಿನ ರಡ್ಡನೇ ಬೂಕು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಕಲ್ಪನೆ, ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಮಲ್ಲ ವರ್ಣನೆ ಬೊಕ್ಕ ಪದ ಸಂಘಟನೆ ಕಯ್ಯಾರೆರೆನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊ. ಕಬಿತೆದ ಪಿದ್ಯಾದ ಸೌಂದರ್ಯೊ, ಉಲ್ಯಾದ ಸೌಂದರ್ಯೊ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಕೂಡ್ದು ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ತಂಪು ಮಲ್ಪುನ ರಚನೆಲು ಕಯ್ಯಾರೆರೆನವು. 'ಲೆಪ್ಪುನ್ಯೆರ್' ಕಬಿತೆಡ್ ಆರ್ ಲೆಪ್ಪುನಕುಲೆನ್ ಊರೊರ್ಮೆ ನಾಡೊಂದು ಪೋಪೆರ್:

ಲೆಪ್ಪುನ್ಯೆರ್?
ಲೆಪ್ಪುನ್ಯೆರ್?
ಕೇನುಂಡೊಂಜಿ ಸೊರೊ !
ಲಕ್ಕ್‌ಲಕ್ಕ
ಲಕ್ಕ್‌ಲಣ್ಣ
ಓಕೊನೊಡು ಒರೊ
ಎಂಚಿ ಮಿಂಚಿ ದನಿ!
ಲೆಪ್ಪುನ್ಯೆರ್ ಪನಿ?
....
ಹಿಮಾಲಯದ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದೋ
ಉಪ್ಪು ಕಡಲ್ ಸುತ್ತುಡ್ದೋ
ಪೊಸಡಿಗುಂಪೆದಾಕರೆಡ್ದೊ
ಪಯಸ್ವಿನಿದ ಈ ಕರೆಡ್ದೊ
ಬೀಸಗಾಳಿ ಬೀಜುಂಡು
ಸಕುನೊ ಎಡ್ಡೆ ತೋಜುಂಡು.

ನಿರಂತರ ಕಾಪುನವು, ಆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಆಶಾವಾದಿತ್ವ,

ಋುಷಿತುಲ್ಯ ಚಿಂತನೆ ಜೊಕ್ಕ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಯಕ್ಕುನವು ಕಬಿತೆಡ್ ಪಡಿಮೂಡ್ಪು ಬರ್ಪುನವು ಇಂಚ. ಈ ಸಂಕಲನೊಡುಪ್ಪುನ 'ಬತ್ತನೋ ಈ ಬರ್ಪನೋ?' ಇನ್ಪಿ ನನೊಂಜಿ ಕಬಿತೆ ಕಾಪುನ, ಕಾತ್‌ಕಾತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುಂಡಲಾ ಸೈರಣೆ ಕಲೆವಂದಿನ ಒಂಜಿ ಚಿತ್ರನೊನು ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಏತ್ ಕಾಲೊಡ್‌ದಿಂಜಿ ಕಾಪುವೆ
ಬತ್ತನೋ ಈ ಬರ್ಪನೋ?
ಜಾಲ್‌ಜತ್ತ್‌ದ್ ಪಗೆಲ್ ತೂಪೆ,
ರಾತ್ರೆ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್ ದೀಪೆ
ಕತ್ತಲೆಡ್‌ಲಾ ಕಣ್ಣ್ ಬುಡುಪೆ
ಬತ್ತನೋ ಈ ಬರ್ಪನೋ?
....
ಪೋಂಡು ಪುಣ್ಣಮೆ, ಮುಗಿಂಡ್ ಮಾರ್ನಮಿ
ಕರಿಂಡ್ ಪರ್ಬೊಲ ಕಾತ್‌ದ್,
ಕಣ್ಣನೀರ್‌ಡೆ ಮೀದ್ ಉಂತ್‌ದೆ
ನಿನ್ನ ಪೊರ್ಲುಗು ಸೋತ್‌ದ್
....

ಕಯ್ಯಾರದಾರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಎಂಚನೋ ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಆತೇ ಬಿರ್ದೆ ಪನ್ಪಿನೈನ್ ಈ ಗೊಂಚಿಲ್‌ಡ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾತೆರ್.

ಈ ತರೆಮಾರ್‌ದ ನನೊರಿ ಮುಖ್ಯ ಕವಿ ಪಡಾರು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ರ್. ಆರೆನ 'ಪಿಂಗಾರ' (1986), 'ಬಾಣಪೂ' (1993) ಇನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ಸಂಕಲನ ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆರೆನ ರಚನೆಲೆಡ್ ಲಾಯಕ್‌ಡ್ ಮೂಡ್ದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರೆನ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾಪುನ ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಆಚರಣೆನ್ ಆರ್ ಇಂಚ ಬರೆತೇರ್:

ಪೊಲಿಪೊಲಿಯೆ ಬಲ್ಲ
ದಿಂಜೊಂದು ಎಂಕೈನ ಇಲ್ಲ
ಪೊಲಿಪೊಲಿಯೆ ಬಲ್ಲ, ಪೊಲಿಪೊಲಿಯೆ ಬಲ್ಲ ||
....
....
ಚಾವಡಿದ ಕಂಬೊ ಅಟ್ಟದಡಿ ಪುಗೆದೆಂಗೊ
ಕಿದೆ ಕೊಟ್ಯೊ ಕುಂಟೊ ಪೊರ್ಲಾಪಿಲೆಕ್ಕೊ
ಪೊಲಿಪೊಲಿಯೆ ಬಲ್ಲ||

ಒಂಜಿ ಚಿತ್ರೊ ಅಡಕವಾದ್, ಸಶಕ್ತವಾದ್ ಕಾವ್ಯಶರೀರೊದ ಉಲ್ಯಾ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ಸಂಕಲನನೊಲೆಡ್ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ಕಬಿತೆಲುಲಾ ಉಲ್ಲ.

ಪಾಣಾಜೆ ಪಂಡಿತೆರ್ನ 'ತುಳು ವೈದ್ಯ ರತ್ನಮಾಲೆ' (1996) ಒಂಜಿ ಕುತೂಹಲೊದ ಪ್ರಯೊತ್ನೊ. ರೋಗರುಜಿನೊಲೆಗ್ ನಾರ್ ಬೇರ್ ಪುಲಮರ್ದ್‌ಲೆನ್ ಪನ್ಪುನ ಈ ಪದ್ಯೊಲುನು ವೈದ ಪದ್ಯೊಲುಂದ್ ಪಣೋಲಿ.

ಬೊಂಬ್ಯಾದ ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ರ್ 'ಸಂಕ್ರಾಂತಿ' (1989) ಬೊಕ್ಕ 'ನಾಗಸಂಪಿಗೆ' (1994) ಇನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ಸಂಕಲನೊಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ದೇರ್. ನಾಗಸಂಪಿಗೆಡುಪ್ಪುನ 'ಮಂಜೊಟ್ಟಿಗೋಣೆ' ಕಬಿತೆ ಇಂಚ ಉಂಡು:

ಮಂಜೊಟ್ಟಿಗೋಣೆ ಮಂಜೊಟ್ಟಿಗೋಣೆ
ಪಿದಡ್ಯೆ ಕಂಬುಲೊಗು
ಕೊಂಬು ನಗಾರಿ ಬ್ಯಾಂಡ್ ಸವಾರಿ
ನಡತೆ ಕಂಬುಲೊಗು
ತಾದಿ ಬೀದಿಡ್ ಮುಕ್ಕುರಿ ದಕ್ಕೊಂದು
ಬಿಂಕದ ಸೇಲೆಡ್‌ಯಾ
ದತ್ತ್‌ಡ್ ಬಲತ್ತ್‌ಡ್ ಡೊಗ್ಗು ಸಲಾಮು
ಪಾಡುನ ಕಂಜಿಲುಯಾ

ಉಂದು ಮುಂಜೊಟ್ಟಿಗೋಣೆನ ಚಿತ್ರಣೊ ಆಂಡಲಾ ಉಲ್ಯಾಡ್ದ್ ಉಲ್ಯಾಡೇ ಗುತ್ತುದ ಜವಣೆನ ಚಿತ್ರಣೊನುಲಾ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗತಜೀವನೊದ ಚಿತ್ರಣೊನು ಕೊರ್಩ುನ ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ರೆನ ಕಬಿತೆಲು ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ್‌ಲಾ ಸಲ್ಲುಂಡು. 1980ಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬರೆಯರ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ತುಳು ಕಬಿಕುಲು ತುಳುನಾಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ತುಳುಬಾಸೆನ್ಪಿ ಭಾವೋದ್ವೇಗದ ವಸ್ತುಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಆಕರೆ ಪೋದು ವಿಚಾರಶೀಲವಾಯಿನ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಬರೆಯರ ಸುರುಮಲ್ತಿನವು ತೋಜ್ದ್ ಬರ್಩ುಂಡು.

ಪೊಸ ತರೆಮಾರ್‌ಡ್ ನಾಲ್ಯೆನ್ ಜನ ಕವಯಿತ್ರಿನಕುಲು ತನ್ಕುಲೆನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗ್ ಕಬಿತೆದ ರೂಪೊನು ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿನ್ಯೆನ್ ಮೂಲು ಪಣೊಡಾಪುಂಡು. ಜಿ.ಪಿ. ಕುಸುಮ, ಆತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬೇಬಿ ನೈಮಾಡಿ, ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಾವ್ಯಶ್ರೀ ರೈ ಕಮ್ಮಂತಿಲ ಮುದೆಲಾಯಿ ಕವಯಿತ್ರಿಲು ಇತ್ತೆ ಲಾಯಕ್‌ಡ್ ಬರೆಯೊಂದುಲ್ಲೇರ್. ಆತ್ರಾಡಿದಾರೆನ 'ಮದಿಮಾಲೆ ಪಾಡ್ದನ' (1995) ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಯಿಟುಪ್ಪುನ 'ಪಟ್ಪ್ ಬುಡಿ ಪಕ್ಕಿದ ಬುಲಿಪು' ಇನ್ಪಿ ಕಬಿತೆಡ್ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಇಂಚ ದೈರೊಡು ಪಾತೆರುವೆರ್:

ಸತ್ಯಲೋಕೊನು ದಂಟ್‌ದ್ ಪೋವೊಡಾಂಡ್
ಮಿಥ್ಯಲೋಕೊನು ಕಣ್ಣ್ ಮಿನ್ಕಾದ್ ತೂವೊಡಾಂಡ್
ಬೊಳ್ಳಿ ಬೊಲ್ಪು, ತೆಗ್‌ಲ್ ಮರಗಿಡ ಕೈಯಿ ಬಾರ್
ಫಲ ಧಾನ್ಯದ ನಾಡ್‌ಡೇ ಪುಟಿಯೆ
....

ಎನ್ನ ಬೆರಿಟ್ ಬೂಡ್ಸುದ ಸಾರ ಚಿತ್ರ ಮೂಡ್ನಗ
ಬೇನೆಗ್ ಜೀವ ಅಲ್ಕ್ಯದ್ ಬೂರ್ನಗ
ಸಮೊಟೇ ತೆರಿಂಡ್ ಎರುತ್ತ ಬೆರಿ ಪೊಡಪು ಬೇನೆ!
....

ಪೊಂಜೊಕ್ಲೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮಣೆ ಉಪ್ಪುನ ಮಾತೃಮೂಲೀಯ ಪದ್ಧತಿದ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪೊಂಜೊವುಲು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆದ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಬರೆಯೊಡಾಂಡ ಅಕುಲೆನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮೂಲುಲಾ ದುರವಸ್ಥೆಡೇ ಉಂಡೂಂದು ಇಂದೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಬೇಬಿ ನೈಮಾಡಿ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ್ ಕಬಿತೆ ಬರೆಯೊಂದುಪ್ಪುನ ನನೊರ್ತಿ ಕವಯಿತ್ರಿ. ಆರೆನ 'ಬತ್ತೆರೇರ್ ಪನಯನ?' ಕಬಿತೆ ಸ್ತರಸ್ತರೊಟ್ಟುಲಾ ಅರ್ಥ ದಿಂಜಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ರಚನೆ:

ಬತ್ತೆರೇರ್ ಪನಯನ ಎನ್ನ
ಅರಮನೆಕ್ ಬತ್ತೆರೇರ್ ಪನಯನ
ಆನೆಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ಯಾನ್ ಮುಲ್ಪ
ಕುರುಬಾಕಿಲ್‌ದ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಪೋಯಿನೇರಲ್ಪ
ಗಿರಿಗಿರಿದೀ ಮಬ್ಬು ಮುಗಲ್
ಬೂಡೊರ್ಮೆ ಪಜ್ಜೆದ ಧೂಳು
ಕಳೆದಾಂತಿ ಕಣ್ಣದೃಷ್ಟಿ ನಿನ್ನ
ತೇಜೋದಾಂತಿ ಮೋನೆ ನಿನ್ನ

ಸಬುದೊದ ಉಲಯಿ ನಿಸ್ಸಬುದೊನು ದಿಂಜಾದುಪ್ಪುನ ಈ ಕಬಿತೆ ಯರ್ಮುಂಜ ರಾಮಚಂದ್ರೆರೆನ 'ಯಾರಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು ಕಳೆದಿರುಳು, ಏ ಗಾಳಿ, ಅದನೊರೆದು ಮುಂದಕೆ ತೆರಳು' ಇನ್ಪಿ ಕನ್ನಡೊದ ಕಬಿತೆನ್ ನೆನಪು ಮಲ್ಪುಂಡು.

ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಕಬಿತೆ ಬರೆಯೊಂದುಪ್ಪುನ ನನೊರ್ತಿ ಕವಯಿತ್ರಿ ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಶೆಟ್ಟಿ. ಇಂಬೆರೆನ 'ಪದ್ದೆಯಿ' (2005) ಇನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಕೋಪೆ ಪ್ರಕಟ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿಟುಪ್ಪುನ 'ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್' ಕಬಿತೆ ಇಂಚ ಸುರುವಾಪುಂಡು :

ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್ ಲಕ್ಕ್‌ಲೆ ಸುದೆ ಪರಿಪು
ಸಾಂತ್ವನೊದ ಸೂರ ಕೇನ್‌ಲೆ
ಕುಸಿಟೊರ ತೆಲಿಪುಲೆ
ನಿಲೆಯಾಯಿ ಗಾಯನೊದ ಗಿಳಿ ಕೋಗಿಲೆ
....
ಬೇನೆಲೆನ ಒಯಿಲ್‌ಡ್ದ್ ಮೆತ್ತೆನೊಡು
ಮೀಂದರೆಗ್ ಕಲ್ಪುಯೆರ್ ಗಾಂಧಿ

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕೆರ್ ಪೊತ್ತಯೆರ್
ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ದೊಂದಿ
ಬುದ್ಧೆ ಮಹಾವೀರೆರ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಜೋಳಿಗೆದುಲಯಿ
ದೆಂಗ್‌ದಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸತ್ಯಜ್ಯೋತಿ
.. ..

ಕಾಂಡೆದ ಬೊಲ್ಪುಡ್ದು ಬುದ್ಧೆ, ಮಹಾವೀರೆರ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾಯಿನ ಬೊಲ್ಪುದ ಮುಟ್ಟ ಈ ಕಬಿತೆದ ಬೀಸು ಪಸೆರ್‌ದ್‌ಂಡ್.

"ದಾಯೆಗಿಂಚ ಪೊಣ್ಣ ಮನಸ್ಸ್ ಎರ್ತೆ-ಜಪ್ಪೆಲ್‌ದ ಕಡಲಾಂಡ್?" ಇನ್ಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನೊಂದು ಬರೆಯರ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ಕಾವ್ಯಶ್ರೀ ರೈ ಕಮ್ಮಂತಿಲ ಮೆರೆನ 'ಏರೆಡ ಪನೊಲಿ?' ಗೊಂಚಿಲ್‌ಡ್ ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ಕಬಿತೆಲು ಉಲ್ಲ. ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪೊಗು ಬರೆಯರ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ಮೇರ್ ದುಂಬು ಎಂಚ ಈ ಮಾಧ್ಯಮೊನು ಗಂಭೀರವಾದ್ ಗೆತೊಂದು ಬುಲೆಪೆರ್‌ಂದ್ ತೂವೊಡಾತೆ.

ಜವನೆರೆನ ಪೈಕಿ ಪಿ. ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಳಿಕೆ, ಟಿ.ಎ.ಎನ್. ಖಂಡಿಗೆ, ಎಂ.ಆರ್. ಬಂಗೇರ ಮಾರಿಪಳ್ಳ, ಜಿ.ಪಿ. ಕುಸುಮಾ, ಸಾ. ದಯಾ, ರಘು ಇಡ್ಕಿದು, ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ದೋಟ, ಅಕ್ಷಯ ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟಿ ಇಂಚಿಪ್ಪೊಗು ಲಾಯಕ್‌ಡ್ ಬರೆಯೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸುರ್ಪೊಡು ಬತ್ತಿನ ನಾಲ್ ಸಂಕಲಸೊಲೆನ್ ಮೂಲು ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ ಸಂಪಲ್ತಿನ 'ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ತುಳು ಕಬಿತೆಲು' (1994) ಈ ರಂಗೊಡು ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಶೂರೂತ ಪ್ರಯತ್ನ. ಆತಿನೇಟ ಆಯಿಂಚಿ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಬೆನ್ನಿನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತುಳುತ್ತ ಐವ ಮಂದಿ ಕಬಿಕುಲೆನ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಐವ ಕವಿತೆಲೆನ್ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ್ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಆರ್ ಗೋತ್‌ದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ತುಳು ಕಬಿತೆದ ಕಳ ಎಂಚ ಉಂಡುಂದು ಅಯಿಡ್ದ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಸಗ್‌ತಿ, ಸಾಮಾರ್ತಿಗೆ, ಅವು ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನ ಸಾದಿ ಉಂದು ಮಾತ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ದುಂಬು ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೇರ್ 1990ಟ್ 'ಅರ್ಲು ಕಬಿತೆಲು ಪೊರ್ಲು ಕಬಿತೆಲು'ನ್ಪಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಬಿಕ್ಕುಲೆನ ಒಂಜಿ ಗೊಂಚಿಲ್‌ನ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ನವ್ಯ ಕಬಿತೆ, ಭಾವಗೀತೆ, ಕಥನಕವನ, ಅನುವಾದಂದ್ ಒಟ್ಟುಗು 65 ಕಬಿತೆಲುಲ್ಲ. ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆರ್ 1997ಟ್ 'ಪರ್ವ ಪರ್ಬದ ಪೊರ್ಲು ಕಬಿತೆಲು'ನ್ಪಿನ ಗೊಂಚಿಲ್‌ನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ಗಾದ್ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ರಡ್ಡ್ ಅದೆಟ್ಟ್ ಒಟ್ಟು 72 ಕಬಿಕ್ಕುಲೆನ 75 ಕಬಿತೆಲುಲ್ಲ. ಪಿ.ಎಸ್. ರಾಯೆರ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿಗಾದ್ 1998ಟ್ ದೇಶೊಗು ಸೊತಂತ್ರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಐವ ವರ್ಸೊ ಆಯಿನ ನೆನಪುಗು 'ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬೊದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು'ನ್ಪಿ ಗೊಂಚಿಲ್‌ನ್ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಐವ ಕಬಿಕ್ಕುಲೆನ ಐವ ಕಬಿತೆಲುಲ್ಲ. ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕವಿಕ್ಕುಲು ಎಂಚ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತೆರ್, ಎಂಚ

ಕಾವ್ಯ ಮೊಡೆಯೆರ್, ಎಂಚ ಚಿತ್ರಿಸಾಯೆರ್ ಪನ್ಪುನವು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸಂಕಲನೊಡು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ತುಳುಟ್ಟು ನನಲಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಸುರುಪೊ್ವದ ಸಂಕಲನೊಲು ಬರೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ಆಧುನಿಕ ಕಾಲೊಡು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅನುವಾದೊಲು ಬೈದ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ, ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ ರೈ, ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸನ್ತ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ, ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ, ಭಾ.ಭ. ಮಜಿಬೈಲು ದುಂಬಾಯಿ ಕವಿಕ್ಕುಲು ಅನುವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಬೆನ್ತೆರ್. ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೋಕೆ ಕಬಿತೆಲೆನ ಅನುವಾದ 'ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೂಣ್ಣು' (1997). ಪದಿನಾಜನೇ ಶತಮಾನೊದ ಅಕೇರಿಡ್ದ್ ಪದಿನೊರ್ಂಬನೇ ಶತಮಾನದ ಅಕೇರಿಮುಟ್ಟ, ಪಂಡ ಸುಮಾರ್ ಮುನ್ನೂದು ವರ್ಸೊಡು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕವಿಕ್ಕುಲೆನ ಒಟ್ಟು ಐವತ್ತೊಂಜಿ ಮೋಕೆ ಕಬಿತೆಲೆನ್ (love songs) ಮಗ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ ಆರ್ ಗೋತುದು ಕೊರ್ತೆರ್. Robert Burnsನ (1759-1796) My love is like a Red Red Rose ಕಬಿತೆನ್ ಆರ್ 'ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೂಣ್ಣು'ಂದ್ ಲೆತ್ತ್‌ದೆರ್. ಪ್ರೊ| ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಕುಲು ಜರ್ಮನ್ ಕವಿ ಫ್ರೆಡಿಶ್ ಹೊಲ್ಡರ್ಲಿನ್‌ನ (1770-1843) ಕಬಿತೆನ್ 'ಪಕ್ಕಿಲ್ ನಿದಾನೊ ನಿದಾನೊ ಕಡತೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕೊನೆ / ಅರಸು ಪಕ್ಕಿ ತರೆ ಅನ್ನಾದ್ ತೂಪೆ ದಾನೆ/'ಂದ್ ಲಾಯಕ್‌ಡ್ ಮಗ್ತ್ ಪಾಡ್ತೆರ್. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆದಾರ್ ಪುರಂದರದಾಸೆರೆನ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೊನು ಮಗ್ತ್ ಪಾಡ್ವೆರ್. ಭಾ.ಭ. ಮಜಿಬೈಲು ಸುಮಾರ್ ಒಂಜರೆ ಸಾವಿರೊದಾತ್ 'ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು'ನು ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಕಿರ್‌ಗ್ ಕನ್ಯೆದೆರ್. ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಎಡ್ಡೆ ಕಬಿತೆಲು ತುಳುಕ್ಕು ಬರೋಡು.

ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ತುಳು ಕಬಿತೆದ ಬೆನ್ನಿ ಆಶಾದಾಯಕವಾದುಂಡು. ಬಜೀ ರಂಗ್‌ದ, ಮೇಲ್‌ಸ್ತರೊತ್ತ ಪದೊಕ್ಕುಲೆನ ಜಾಗ್‌ಡ್ ವಿಚಾರ ಪೂರ್ಣವಾಯಿನ, ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತ ರಚನೆಲು ಇತ್ತೆ ಬರೊಂದುಲ್ಲ. ಬದ್ಕ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ದ್ ಕಬಿಕ್ಕುಲು ಕಾವ್ಯವಸ್ತುನು ಗೆತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ವಾಚ್ಯತೆನ್ ಮೀರ್‌ದ್ ಸೂಚ್ಯತೆದಂಚಿ ತುಳು ಕಬಿತೆದ ಬೊಲ್ಪು ಪಸೆರೊಂದುಂಡು. ಪೊಸ ತರೆಮಾರ್‌ದ ಕಬಿಕ್ಕುಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಅವಕಾಶೊ ಬೊಕ್ಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಡ್ದಾವರೊ ತುಳು ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾರೊ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದಂಚಿ ಪೋವೊಂದುಂಡು.

ಇಂಚಿಪ್ಪ ಬತ್ತಿನ ಕೆಲವು ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ತುಳು ಕಬಿತೆ ಪೋವುಂದುಪ್ಪುನ ಪೊಸಸಾದಿಗ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದುಲ್ಲ. 'ಅಜನೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ದುತ್ತೈತ' (ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ : 2000 ಬೊಕ್ಕ 2007), ಗಗ್ಗರೊ (ಭಾ.ಭ. ಮಜಿಬೈಲು : 2000), 'ಅಗರ್' (ಟಿ.ಎ.ಎನ್. ಖಂಡಿಗೆ : 2002), 'ಕಬಿತೆ ಅರಲುನ ಪೊರ್ಲು' (ಅಂಡಾಲ ಗಂಗಾಧರ ಶೆಟ್ಟಿ : 2002), 'ಒರಲ್' (ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ : 2002), 'ಸಾದಿ' (ಜಿ.ಪಿ. ಕುಸುಮಾ : 2002),

'ಪೊಸಮೊಲ್ಪು' (ಸಾ. ದಯಾ : 2003), 'ಕಡಲ್' (ಅತ್ತಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ : 2003), 'ಕರೆಗಾಳಿ' (ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ : 2004), 'ಸಿರಿಪಿಂಗಾರ' (ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ದೋಟ : 2004), 'ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ' (ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ : 2005; ಮುಲ್ಪ ಉಪ್ಪುನ ದ್ವಿರುಕ್ತಿ ಗಮನಾರ್ಹ : ಕುಡ್ಲದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪನ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಅರ್ಥ, ಕುಡಲ again and again ಪನ್ಪುನವು ನನೊಂಜಿ ಅರ್ಥ), 'ಪದ್ಪೆಯಿ' (ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಶೆಟ್ಟಿ : 2005), 'ಉಡಲ್‌ದ ಎಸಳ್' (ಕೆ.ಎಸ್. ಮೋಹನ ಸುವರ್ಣ : 2005), 'ಬಾಯಿಡೊಂಜಿ ಪಾತೆರೊ' (ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ : 2006), 'ಏರೆಡ ಪನೋಲಿ' (ಕಾವ್ಯಶ್ರೀ ರೈ ಕಮ್ಮಂತಿಲ : 2007). ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ್ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಸ್ಥಾನ ಗೌರವೊನು ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತುವಿಲಕ ಈ ಸಂಕಲನೊಲು ಬೈದ. ಪೊಸ ಜವನೇರ್ ಆಶಾದಾಯಕವಾದ್ ಮೇನತ್‌ಡ್ ಕಬಿತೆದ ಕಳೊಟ್ಟು ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೇರ್.

ತುಳುಟು ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲಾ ಕಬಿತೆಲಾ ಹೆಚ್ಚ ರಚನೆ ಆವೊಂದುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ನಾಟಕೊಗು ಉಪ್ಪುನ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸೌಕರ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಕಬಿತೆಗ್ ಉಪ್ಪುನ ಪ್ರಕಟಣೆದ, ಪ್ರಸಾರೊದ ಸೌಲಭ್ಯ. ಇತರ ಪ್ರಕಾರೊಡ್ದಾ ಹೆಚ್ಚ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ಬರೊಡಾಯಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

ತುಳುಕಾವ್ಯೊ ಇತ್ತೆ ಪೊಸದೇಕಿಡ್ ಬುಲೆಯೊಂದುಂಡು ಪಣ್ಪುನವು ಸಮಾದಾನೊದ ಸಂಗತಿ. ಪೆರಿಯ ಕಬಿಕ್ಕುಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಕೆಲವು ಕಿರಿಯ ಕಬಿಕ್ಕುಲುಲಾ ಲಾಯಕ್‌ಡ್ ಬರೆಯೊಂದುಪ್ಪುನವು ತುಳುಕಾವ್ಯೊದ ಬುಲೆಚಿಲ್‌ದ ಸೂಚನೆ.

ಒಟ್ಟುಡು, ತುಳುಕಾವ್ಯೊದ ಸಾದಿಡ್ ನಾಲ್ ಹಂತೊಲೆನ್ ನಮ ಗುರುತಿಸಾವೊಲಿ. 15ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದು 17ನೇ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟ ರಚನೆ ಆಯಿನ 'ಪಳಂತುಳು' ಕಾವ್ಯೊದ ಸುರೂತ್ತ ಹಂತೊ, 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಕೇರಿಡ್ ಮಿಶನರಿನಕುಲು ಮಲ್ತಿನ ಪೊಸ ಪ್ರಯೋಗೊ ಬೊಕ್ಕ ಅನುವಾದೊದ ರಡ್ಡನೇ ಹಂತೊ, ಬೊಕ್ಕ 20ನೇ ಶತಮಾನೊದ ರಡ್ಡ್-ಮೂಜನೇ ದಶಕೊಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟೊದ ಹುರುಪ್ಪುಡು ಬತ್ತಿನ ಮೂಜನೇ ಹಂತೊ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ರಚನೆ ಆಯಿಂಚಿ ಪೊಸ ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ನಾಲನೇ ಹಂತೊ. ಈ ನಾಲ್ ಹಂತೊಡ್‌ಲಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಯೋಗೊಲು, ರಚನೆಲು ತುಳುಟ್ಟು ಆತ್‌ಂಡ್ ಪಣ್ಪುನವು ಅಯಿತ್ತ ಅಧ್ಯಯನೊಡು ನಮಕ್ ಗೊತ್ತಾಪುನ ಸಂಗತಿ.

ಇತಿನೆಟ ತುಳುಟು ಪ್ರಕಟ ಆಯಿನ ಕಾವ್ಯ/ಕಬಿತೆಲೆನ ಪುಸ್ತಕೊದ ಸಂಖ್ಯೆ ತೂಂಡ ತನ್ನ ಮಿತಿಟ್ಟೇ ಏತೊಂಜಿ ಪುಸ್ತಕೊಲು ಪ್ರಕಟ ಆತೊ ಪಣ್ಪುನವು ಅಚ್ಚರಿದ ಸಂಗತಿ. ಮುಲ್ಪ ಕೊರ್ತಿನ ಪಟ್ಟಿ ಸಮಗ್ರಂದ್ ಪಣ್ಪುನ ಧೈರೊ ಇಜ್ಜ್ಂಡಲಾ ಸಮಗ್ರತೆಗ್ ತೀರಾ ಮುಟ್ಟ ಉಪ್ಪುನ ಪಟ್ಟಿಂದ್ ಪನೋಲಿ. ಏರೆನಾಂಡಲಾ ಪುಸ್ತಕೊದ ಪುದರ್ ಬುಡ್ಪು ಪೋದಿತ್ತ್ಂಡ ಅವು ಉದ್ದೇಸಪೂರ್ವಕ ಅತ್ತ್ಂದ್ ಪಂಡೋನ್ಪೆ.

ತುಳುಟು ಇತಿನೆಟ ಪ್ರಕಟ ಆಯಿಂಚಿ ಕಾವ್ಯೊ/ಕಬಿತೆಲೆನ ಪುಸ್ತಕೊಲು

೧. ತುಳು ಜೋಕುಲೆ ಗೀತೊಲು (ಸಂಗ್ರಹ : ಜಿ. ರಿಟ್ಟರ್), ೧೮೭೯

೨. ಪಾಡ್ದನೊಳು (ಸಂಗ್ರಹ : ಎ. ಮ್ಯಾನರ್), ೧೮೮೬

೩. ತುಳು ಸಂಗೀತಗಳು (ಚರ್ಚ್ ಪಾರ್ತನೆಲು), ೧೮೯೧

೪. ತುಳು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳು, ಚರ್ಚ್ ಪಾರ್ತನೆಲು

೫. ರತ್ನಮಾಲೆ, ಚರ್ಚ್ ಪಾರ್ತನೆಲು

೬. ತುಳು ಕನ್ಯೋಪದೇಶ - ಎಂ.ಆರ್. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ೧೯೧೬

೭. ಅಮಲ್ ದೆಪ್ಪಡೆ, ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೨೯

೮. ಪೊರ್ಲಕಂಟ್, ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೩೦

೯. ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ, ಬಿ. ಮೋನಪ್ಪ ತಿಂಗಳಾಯ, ೧೯೩೦

೧೦. ಕಾನಿಗೆ, ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆ, ೧೯೩೨

೧೧. ತುಳು ಪದ್ಯಮಾಲಿಕೆ, ಕೆ. ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರ, ೧೯೩೩

೧೨. ಕನ್ನಡಕೊ, ಎಂ.ಸಿ.ವಿ. ಶರ್ಮಾ

೧೪. ಸ್ತುತಿ ಪದ್ಯೊಲು, ಪುಂಡೂರು ದಾಮೋದರ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ

೧೫. ಸತ್ಯದ ಚಿತ್ತೊ, ಬಾಡೂರು ಜಗನ್ನಾಥ ರೈ

೧೬. ತುಳು ಭಜನಾವಳಿ, ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
(ಈ ಕೃತಿಕ್ಕುಲು ೧೯೩೦ದ ದಶಕೊಡೇ ಪ್ರಕಟ ಆದಿಪ್ಪೊವಡು. ಕೃತಿಕ್ಕುಲೆಡ್ ಬೊಳ್ಕಿರ್‌ದ ಇಸವಿ ಇಜ್ಜಿ).

೧೭. ಗೀತೆಮಲ್ಲಿಗೆ, ಮುಲ್ಕಿ ನರಸಿಂಗರಾವ್, ೧೯೩೪

೧೮. ತುಳು ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ವಿ. ರಾಮಶರ್ಮ, ೧೯೩೫

೧೯. ವಂದನೆ, ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ, ೧೯೩೫

೨೦. ತುಳು ಕೀರ್ತನಮಾಲೆ, ಜತ್ತಿ ಈಶ್ವರ ಭಾಗವತ ಬಾಯರು, ೧೯೩೮

೨೧. ಕುಂಬಳೆ ಸೀಮೆತ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಸ್ತುತಿ ಪದ್ಯೊಲು, ಪುಂಡೂರು ದಾಮೋದರ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ (ದ್ವಿ.ಮು. ೧೯೫೫).

೨೨. ತುಳು ನಾಟಕೊದ ತುಂಡು ಪದೊಕುಲು, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ

೨೩. ತುಳು ಭಜನೆದ ಪದೊಕುಲು, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ

೨೪. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ

೨೫. ರಾಮಾಯಣದ ಪಾಡ್ದೊನೆ, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ

೨೬. ಬೊಂಬಾಯಿ ಸಂಗ್ತಿ (ಲಾವಣಿ), ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ

೨೭. ದೇವಿ ಭಜನೆ, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ

೨೮. ಸಾರೆಸದ ಪದೊಕ್ಲು, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ

೨೯. ತೆಲ್ಕೆ ನಲ್ಕೆದ ಪದೊಕ್ಲು, ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
(ಕ್ರ.ಸಂ. ೨೧ಪ್ಟ್ ೨೮ ಮುಟ್ಟ ಬೊಳ್ಕಿರ್‌ದ ೯ಸವಿ ೯ಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ೧೯೬೫ಡ್ಟ್ ದುಂಬು ಪ್ರಕಟವಾಯಿನವು).
೩೦. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಪದ್ಯಾವಳಿ, ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
೩೧. ತುಳು ಭಜನಾವಳಿ, ಸೀತಾನದಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
೩೨. ತುಳು ಪದ್ಯಾವಳಿ, ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣ, ೧೯೬೪
೩೩. ಮಾದಿರನ ಗಾದೆ, ಬಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ್, ೧೯೭೨
೩೪. ತುಳು ಪದ್ಯೊಲು, ಕೆ.ಎಸ್. ಭಂಡಾರಿ, ನಿಟ್ಟೂರು, ೧೯೭೨
೩೫. ಕೇದಗೆ, ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು, ೧೯೭೩
೩೬. ತುಳು ನೀತಿ ಪದ್ಯೊಲು, ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ, ೧೯೭೪
೩೭. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಕತೆ ತುಳುಪದ, ಬಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ್, ೧೯೭೫
೩೮. ತುಳು ಭಜನಾವಳಿ, ಯಂ.ವಿ. ನಾಯಕ್, ೧೯೭೫ (ಒಟ್ಟು ೬ ಮುದ್ರಣ ಆತ್‌ಂಡ್).
೩೯. ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣ ಕತೆ, ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ತರ್, ೧೯೭೬
೪೦. ಬಾಮಕುಮಾರ ಸಂಧಿ (ಸಂ.), ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ೧೯೭೮
೪೧. ರತ್ನನ ಪದೊಕುಲು (ಅನುವಾದ), ಭೋಜರಾಜ ಕಡಂಬ, ೧೯೭೯
೪೨. ಬದ್‌ಕೊಂದುಲ್ಲರಾ?, ಬಾ ಸಾಮಗ ಮಲ್ಪೆ, ೧೯೮೦
೪೩. ಬೇರ್- ಮರ್ದ್, ಯಂ. ಜಯರಾಮ ರೈ, ೧೯೮೦
೪೪. ಬಯ್ಯಮಲ್ಲಿಗೆ, ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ, ೧೯೮೧
೪೫. ಗೀತೆದ ತಿರ್ಲ್ (ಅನುವಾದೊ), ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ, ೧೯೮೧
೪೬. ಅಜ್ಜಬಿರು (ಎಸ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟರ ಇಂದ್ರಚಾಪ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಕವನಗಳ ಅನುವಾದ), ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ೧೯೮೨
೪೭. ಆಲಡೆ, ಪಿ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ೧೯೮೩
೪೮. ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ (ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯ - ವಿಷ್ಣುತುಂಗ) ಸಂಶೋಧನೆ : ಪಿ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ೧೯೮೪
೪೯. ತಂಬಿಲ, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ೧೯೮೪
೫೦. ಬುಳೆಕಾನಿಗೆ, ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರು, ೧೯೮೪
೫೧. ತುಳು ದೈವಿಕ ಭಜನಾವಳಿ (ದ್ವಿ.ಮು.), ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೮೫
೫೨. ಪೋಕೆದ ಬೀರೆ ಲೆಮಿನ್ಕಾಯೆ (ಫಿನ್ಲೆಂಡಿನ ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಕಾಳೇವಾಲದ ಒಂದು ಭಾಗದ ಅನುವಾದ), ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ೧೯೮೫
೫೩. ರತ್ನನ ಕರ್ಮ (ಸಂ.), ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್, ೧೯೮೬, ಭಾಗ ೧, ಭಾಗ ೨.
೫೪. ಪಿಂಗಾರ, ಪಡಾರು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ, ೧೯೮೬

೫೫. ಜೋಕುಳೆ ಪದೊಕುಲು - ೧, ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ಟ, ೧೯೮೬

೫೬. ಪಿಂಗಾರ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೮೬

೫೭. ರುಕುಮನ ಪದ, ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್, ೧೯೮೭

೫೮. ಪಚ್ಚೆಕುರಲ್, ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ೧೯೮೭

೫೯. ಪುರ್ಪೊ, ಎಸ್.ಪಿ. ಮಂಚಿ, ೧೯೮೭

೬೦. ಕಾವೇರಿ (ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾವ್ಯ), ಸಂಶೋಧನೆ : ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ೧೯೮೭

೬೧. ರಂಗಿತ, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ೧೯೮೭

೬೨. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ, ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್, ೧೯೮೭

೬೩. ತುಳುನಾಡ್ದ ಬೊಳ್ಳಿಲು, ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ್ ರೈ, ೧೯೮೮

೬೪. ಪರಬನ ಮೋಕೆ, ರಸಿಕ ಪುತ್ತಿಗೆ, ೧೯೮೮

೬೫. ಪೊಡುಂಬ ತಿಂಮನ ಕಗ್ಗ (ಡಿವಿಜಿಯವರ ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗದ ಅನುವಾದ), ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ೧೯೮೮

೬೬. ಜೋಕುಲೆ ರಾಗೊಲು, ಪೇರೂರು ಜಾರು, ೧೯೮೮

೬೭. ಕೇದಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಓಬಯ್ಯನ ಅತಿಕಲ್ಪ, ಮ.ವಿಠ್ಠಲ, ಪುತ್ತೂರು, ೧೯೮೯

೬೮. ಕಂಚಿಲ್, ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ೧೯೮೯

೬೯. ಉರಲ್ ತೂಟೆ, ಪೇರೂರು ಜಾರು, ೧೯೮೯

೭೦. ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೮೯

೭೧. ಪೂಮಾಲೆ, ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ, ೧೯೮೯

೭೨. ಎಳುಪೆರ್ ದೆಯ್ಯಾರ್, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ೧೯೯೦

೭೩. ತುಳುವಾಲ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ೧೯೯೦

೭೪. ಅರ್ಲ್ಲಿ ಕಬಿತೆಲು ಪೊರ್ಲುಗೆ ಕಬಿತೆಲು, ಕೃಷ್ಣಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ (ಸಂ.), ೧೯೯೦

೭೫. ಜಾಗಂಟೆ, ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ, ೧೯೯೧

೭೬. ತುಳು ಕಬಿತೆಲು, ರವಿಕಿರಣ, ೧೯೯೧

೭೭. ದೀಪದ ಮಲ್ಲಿ, ಮ. ವಿಠ್ಠಲ, ಪುತ್ತೂರು, ೧೯೯೧

೭೮. ಪೊರ್ಲು, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಂಕುಡೆ, ೧೯೯೨

೭೯. ಬೀರ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ೧೯೯೨

೮೦. ಜೋಕುಳೆ ಪದೊಕುಲು, ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ಟ, ೧೯೯೨

೮೧. ಗೊಂಚಿಲ್, ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೯೨

೮೨. ಅಟಿಲ್ (ಒಂಬರ್ಜ ಕಬಿಕ್ಕುಲೆನ ಕವಿತಾ ಸಂಗ್ರಹ), ಸಂಪಾದಕ : ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ, ೧೯೯೨

೮೩. ದುನಿಪು, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್, ೧೯೯೩

೮೪. ತೆರಿವು, ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ., ೧೯೯೩

೮೫. ಶೂದ್ರನ ಕಾನಿಗೆ, ಪೆರ್ಡೂರು ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೯೩

೮೬. ಪೆಂಗದೂಮನ ಪದೊಕುಲು, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ೧೯೯೩

೮೭. ಬಾಣ ಪೂ, ಪಡಾರು ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ, ೧೯೯೩

೮೮. ತುಳು ಕಬಿತೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಗಾದೆಲು, ತುಳುಕೂಟ ಬೆಂಗಳೂರು, ೧೯೯೩

೮೯. ಮುಡಿಪು, ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ, ೧೯೯೪

೯೦. ಕೂಕುಳು, ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ ಜೆ, ೧೯೯೪

೯೧. ಎನ್ನಪ್ಪೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ, ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ, ೧೯೯೪

೯೨. ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ತುಳು ಕಬಿತೆಲು, ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, ೧೯೯೪

೯೩. ಬೊಲ್ಪಾಂಡ್, ಕೆ. ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೯೪

೯೪. ನಾಗಸಂಪಿಗೆ, ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೯೪

೯೫. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊರ್ಲು, ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ್ ರೈ, ೧೯೯೪

೯೬. ಅಸೆನಿಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೊ ಜೋಗಿ, ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ೧೯೯೪

೯೭. ತಿರ್ಗಾಸ್, ಟಿ.ಎ.ಎನ್. ಖಂಡಿಗೆ, ೧೯೯೫

೯೮. ಮದಿಮಾಲೆ ಪಾಡ್ದನ, ಆತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೯೫

೯೯. ಕಬಿತೆಲು ಚಿತ್ರೊಲು, ರವಿಕಿರಣ, ೧೯೯೫

೧೦೦. ನೆಂಪು, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮಂಕುಡೆ, ೧೯೯೫

೧೦೧. ವ್ಹಾವ್ಹಾರೆ ಕಮ್ಮೆನ, ನಿಟ್ಟೂರು ಕೆ. ಸಂಜೀವ ಭಂಡಾರಿ, ೧೯೯೫

೧೦೨. ಪಾಣಾಜೆ ಪಂಡಿತೆರ್ನ ತುಳುವೈದ್ಯ ರತ್ನಮಾಲೆ, ಪಾಣಾಜೆ ವೈದ್ಯ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ, ೧೯೯೬

೧೦೩. ತಿಬಿಲೆ, ಲೀಲಾವತಿ ಕೆ., ೧೯೯೬

೧೦೪. ಕೊಂಬುವಾದ್ಯ, ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣ, ೧೯೯೬

೧೦೫. ಪದರಂಗಿತ, ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ, ೧೯೯೬

೧೦೬. ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು, ಎಸ್.ಪಿ. ಮಂಚಿ, ೧೯೯೭

೧೦೭. ಪರ್ವ ಪರ್ಬದ ಪೊರ್ಲು ಕಬಿತೆಲು, ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ (ಸಂ.), ೧೯೯೭

೧೦೮. ಮುಗುರು, ಶ್ಯಾಮಗೋಪಾಲ, ೧೯೯೮

೧೦೯. ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬೊದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು, ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್ (ಸಂ.), ೧೯೯೮

೧೧೦. ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು, ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ, ೧೯೯೬

೧೧೧. ಭೂಮಿಪುತ್ರೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರೆ (ಕಥನ ಕಾವ್ಯ), ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ, ೧೯೯೭

೧೧೨. ತುಳು ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ (ಸಂ.), ಎ.ವಿ. ನಾವಡ, ೧೯೯೮

೧೧೩. ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ, ಡಿ. ವೇದಾವತಿ, ೧೯೯೯

೧೧೪. ದಾದ ಉಂಡು ಮಾರಾಯರೆ, ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ, ೧೯೯೯

೧೧೫. ಪರವೂರ್ದ ಸುಬಗೆ, ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ, ೧೯೯೯

೧೧೬. ಅಜನೆ, ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, ೨೦೦೦

೧೧೭. ಪುಟ್ಟುದಿನ, ರಮೇಶ್ ಉಳಯ, ೨೦೦೦

೧೧೮. ಗಗ್ಗರೊ, ಭಾ.ಭ. ಮಜಿಬೈಲು, ೨೦೦೦

೧೧೯. ಜೋಕ್ಲೆದನಿ, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (ಸಂ.), ೨೦೦೦

೧೨೦. ಸತ್ಯೊಮಿತ್ಯೊ (ಜೆ.ಬಿ. ಸಿಕ್ವೇರೆರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಕಬಿತೆಲ್ನ ಅನುವಾದೊ), ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್, ೨೦೦೦

೧೨೧. ಬಂಜಿ ಸಂಕಡ ಬೆಂದ್ ಸಂಕಡ (ಜೆ.ಬಿ. ಸಿಕ್ವೇರೆರ್ನ ಕೊಂಕಣಿ ಕಬಿತೆಲ್ನ ಅನುವಾದೊ), ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್, ೨೦೦೧

೧೨೨. ಮಾಯದ ಮದಿಪು, ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್, ೨೦೦೧

೧೨೩. ಯಾನ್ ಪಣ್ಪಿನಿ ಇಂಚ, ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ, ೨೦೦೧

೧೨೪. ಸಾದಿ, ಕುಸುಮಾ ಜಿ.ಪಿ., ೨೦೦೨

೧೨೫. ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರ : ಭಾಗ ೧, ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ, ೨೦೦೨

೧೨೬. ಪುರಂದರ ದಾಸೆರ್ನ ಪದೊಕುಲು (ಅನುವಾದ), ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸನ್ತ ಭಾರದ್ವಾಜ, ೨೦೦೨

೧೨೭. ಒರಲ್, ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ, ೨೦೦೨

೧೨೮. ತುಳು ಕಬಿತೆಲು, ಸುವರ್ಣ ಜೋಕಟ್ಟೆ, ೨೦೦೨

೧೨೯. ಕಬಿತೆ ಅರಳುನ ಪೊರ್ತು, ಅಂಡಾಲ ಗಂಗಾಧರ ಶೆಟ್ಟಿ, ೨೦೦೨

೧೩೦. ಅರುಣಾಬ್ಜ ಕವಿ ವಿರಚಿತ ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (ಸಂ.) ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ೨೦೦೨

೧೩೧. ತುಳು ಸಂಕ್ಷೇಪ ರಾಮಾಯಣ, ಸಂ. ಡಾ. ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ, ೨೦೦೨

೧೩೨. ಕಡಲ್, ಅತ್ತಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರಾ, ೨೦೦೩.

೧೩೩. ಜೋಕುಲು ತೆಲಿಪುಲೆ ತುಕಾ!, ರತ್ನಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ, ೨೦೦೩

೧೩೪. ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲೈವೆರ್, ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ, ೨೦೦೩

೧೩೫. ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪು, ಸಾ. ದಯಾ, ೨೦೦೩

೧೩೬. ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರ: ಭಾಗ ೨, ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ, ೨೦೦೪

೧೩೭. ಪೊದಿಕೆ, ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ, ೨೦೦೪

೧೩೮. ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೊ (ಅನುವಾದೊ), ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸನ್ತ ಭಾರದ್ವಾಜ, ೨೦೦೪

೧೩೯. ಊರುಕೋಲು, ಕೆ. ಉಷಾ ಪಿ. ರೈ, ೨೦೦೪

೧೪೦. ಸಿರಿ ಪಿಂಗಾರ, ರಾಜೇಶ ಶೆಟ್ಟಿ ದೋಟ, ೨೦೦೪

೧೪೧. ಕುಡ್ಲದ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಕುದ್ರೆಪ್ಪಾಡಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಆಳ್ವ, ೨೦೦೫

೧೪೨. ಅಡ್ಡ ಬೂರೊಂಡೆ (ಬಿ.ಎ. ಸನದಿಯೆರ್ನ ಕನ್ನಡ ಕಬಿತೆಲ್ನ ಅನುವಾದೊ), ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ, ೨೦೦೫

೧೪೩. ಪದ್ದೆಯಿ, ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ೨೦೦೫

೧೪೪. ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು (ಅನುವಾದೊ), ಭಾ.ಭ. ಮಜಿಬೈಲು, ೨೦೦೬.

೧೪೫. ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ, ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ೨೦೦೪

೧೪೬. ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರ : ಭಾಗ ೩, ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್ಟ, ೨೦೦೫

೧೪೭. ಅಜ್ಜನಗಡ್ಡ, ರಘು ಇಡ್ಕಿದು, ೨೦೦೫

೧೪೮. ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಪಿ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ೨೦೦೫

೧೪೯. ಪದಪನ್ ಕಣ್ಣಾರೊ (ಭಾವಗೀತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್), ಡಾ. ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ೨೦೦೬

೧೫೦. ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶೋಭಾನೆ (ಅನುವಾದೊ), ಎಸ್.ಡಿ. ಪೆಜತ್ತಾಯ, ೨೦೦೬

೧೫೧. ಏರೆಡ ಪನೊಲಿ, ಕಾವ್ಯಶ್ರೀ ರೈ ಕಮ್ಮಂತಿಲ, ೨೦೦೭

೧೫೨. ದುತ್ತೈತ, ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, ೨೦೦೭.

ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಪಳಂತುಳು, ನಡುಗಾಲೊದ ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಆಧುನಿಕ ತುಳು ಇನ್ಪಿ ಮೂಜಿ ಭಾಗೊಡ್ ಆಯಿ ಬದಲಾವಣೆ, ಆ ಬದಲಾವಣೆಡ್ ಆಯಿ ಪೊರ್ಲುನ್ ಒತ್ತ್ ಒತ್ತ್‌ದ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ತೆರಿಪಾದೆರ್.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾ ಬಾಸೆದೆದುರುಡುಲಾ ಪಂಥೊಗ್ ಉಂತೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತಿನ ಬಾಸೆ ಆಂಡಲಾ, ಜನಮಾನಿಲೆ ಅಭಿಮಾನದ ಕೊರತೆಡ್, ತನ್ನ ಭರ್‌ಮುನ್ ಕಲೆವೊಂದುಂಡಲಾ, ಅಂಚನೆ ಬಾಸೆಗ್ ಪಿರಾಕ್‌ದಕುಲು ಕಟ್ಟಿನ ಐಸಿರೋ ಅಂಚನೆ ಒರಿದ್‌ಂಡ್, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಲುಲಾ ಬರೊಂದುಂಡು.

ಈ ಕಾವ್ಯೊದ ಪೊರ್ಲುನು ಜನಮಾನಿಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಬೇಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ ಮೇರ್ ಈ ಬೇಲೆನ್ ಓದುನಕ್ಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆಪಿಲೆಕೊ ಬರೆದ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಎತ್ತಾದೆರ್. ಆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಯಮ್.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್
ಗುರ್ಕಾರ್ರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ